

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Generallerin komutasına, sermayenin sultasına karşı

İÇİNDEKİLER

Kızıl Bayrak'tan.....	2
Kapak	3
Düzen Cephesi.....	4-7
Sınıf ve Kitle Hareketi	8-10
Sınıf Hareketi	11
Kürt Sorunu.....	12-13
Program sorunları üzerine konferanslar:	
Anti-emperyalizm/bağımsızlık sorunu-1	14-17
Uluslararası Devrimci Hareket..	18-21
Dış Politika.....	22-25
Kültür / Sanat	26
Mücadele Postası	27

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:45 • 21 Haziran 1997
Fiyatı:80 000 TL. (KDV. dahil)
Sahibi ve Sorumlu Y. İşl. Md.: Gonca Balyemez
EKSEN Basım Yayın Ltd.Şti.

Yönetim Adresi:

Eksen Yayıncılık Laleli Cad. 52/5 İstanbul,
Tel: 0 (212) 638 28 83 Fax: 0 (212) 517 39 49
E-mail : kb@arti.net.tr

Baskı:
SERLER Matbaacılık
İSTANBUL
Tel: (212) 880 40 75

Genel Dağıtım:
BIRYAY

EKSEN Yayıncılık Büroları:

Hacı Halil Mah. 1219. Sok. Göçeoğlu İşhanı Kat:4 No:33
Gebze/KOCAELİ Tel: 0 (262) 642 41 90

853. Sok. Bilen İşhanı No:27/604, Konak/İZMİR
Tel-Fax: 0 (232) 445 21 50

İlkiz Sk. Ekmen İşhanı 22/14 Kat: 5 Sıhıyca/ANKARA
Tel-Fax 0 (312) 229 40 19

Cemal Gürsel Cd. Shell Karşısı, Vakıf İşhanı Kat:3 No:306
ADANA, Tel: 0 (322) 351 36 84

Alemdar Cd. Erdoğanlar İşhanı. No: 4 Kat: 6
ZONGULDAK, Tel: 0 (372) 252 25 92

Ünlü Cd. Sarı Sk. Mavi Köşe İşhanı. No: 8
BURSA, Tel: 0 (224) 223 65 39

Kızıl Bayrak'tan

Sermayenin faşist saldırılarına karşı omuz omuza!

Gazete çalışmamızın en yoğun olduğu bir aşamada bir telefon aldık. İsmi vermekten kaçınan şahıs; "Bu gece Kızıl Bayrak'ı, Alinteri'ni ve Atılım'ı molotoflayacağız!" diyor ve ekliyordu "Not alın!"

Hayır not almamıza gerek yok. Devrimci-sosyalist basın kirlilik provokasyonların, faşist saldırıların ve devlet terörünün temel hedeflerinden biri olduğunu zaten biliyoruz. Bunu bilmemize rağmen ve hatta tam da bunu bildiğimiz için devrimci basın saflarında yerimizi almış bulunuyoruz. Misyonumuz, bu faşist sermaye rejiminin çiğnediği insanlığa, emeğe ait değerleri yükseltmek, paramparça etmeye çalıştığı özgürlüğü elde etmek değil mi ki? Bu uğurda her türlü bedeli göze aldığımızı ise dost da, düşman da biliyor!

Akıllarınca bizi tehdit ettiklerini sanıyorlar! Bunu daha önce de sayısız kez denediler. Zaman zaman üşenmediler, merkez büromuzu günde 50 defa arayarak, ancak onların ağızlarına yaraşan küfür ve tehditler savurdular. O da yetmedi, her halinden provokasyon metinleri olduğunu belli eden faxlar yolladılar.

Bugüne dek tüm bunları söz etmeye değer dahi bulmadık. Yalnızca kendimizle ilgili saldırılar olsa yine de bulmayacaktık. Ne var ki, içinden geçtiğimiz dönemde, sermaye rejimi sivil faşistleri bilinçli bir tarzda tasmalarından salıyor. Sistematiği bir şekilde ve sivil polislerle elele belli hedeflerin üzerine saldırtıyor.

Bu tehdit etmek, arkasında yatan amaçları ortaya koymak bu noktadan sonra sorumluluğumuz oluyor.

Yakın dönemde öğrenci gençlik üzerine faşist grupların nasıl sürüldüğünü hep birlikte gördük, görüyoruz. Önce faşistler bıçakla saldırıyor, ardından polis kurşun kusuyor. Gözaltına alınan ise hep devrimci öğrenciler oluyor.

Büromuza gelen "tehditkar" telefonda bir gün önce Alinteri merkez bürosu sivil polis ve sivil faşistler tarafından kuşatılıyor. Ellerinde kalın sopalar ve bıçaklar taşıyan grup zorla kapıyı açıp apartmana girmeye çalışıyor. Belli bir süreden beri ise Alinteri çalışanları satırlı-bıçaklı faşistlerce tehdit ediliyor.

Amaçlanan bellidir! Toplumsal muhalefeti kısıp alarak MGK komutası altına sokmaya çalışan faşist sermaye rejimi provokatif bir zemin yaratmak istiyor. Tıpkı öğrenci gençliğe dönük yaptığı gibi, devrimci-sosyalist basına karşı da saldırılarını "sağ-sol çatışması"

demagojisi ile örtmeye çalışıyor. Bir çok gösterge, önümüzdeki dönemde başta devrimci-sosyalist basına, tüm devrimci ve demokratik mevizlere karşı çok daha pervasız saldırıların gündeme geleceğini ortaya koyuyor. Yaratılan provokasyon ortamı aynı zamanda bu saldırıları meşrulaştırmanın, açık bir postal rejimine zemin hazırlamanın bir aracı olmaktadır.

Bugün İzmir büromuzdan aldığımız bir haber ile, İzmir İHD'nin polislerce basıldığını, 6 güne kadar kapatılmazsa, mühürleneceğini öğreniyoruz. Bu İHD'ye yönelik ilk saldırı değildir. Geçtiğimiz günlerde Diyarbakır ve Malatya İHD benzeri bir tarzda basıldı, kapılarına kilit vuruldu. Aynı şekilde Demokrasi gazetesinin yayını durduruldu. HADEP'in kapatılması için dava açıldı. İçişleri bakanlığınca HADEP, EMEP, ÖDP, SİP ve çeşitli kitle örgütlerinin tüm etkinliklerinin polis zoruyla dağıtılmasını emreden gizli bir genelge valiliklere gönderildi.

Kısacası sözkonusu ettiğimiz pervasız saldırı bugünden hız almış bulunuyor. Bugün görev, mücadelemizle ve hertürlü saldırıya göğüs gererek, en ağır bedeller ödeyerek yarattığımız mevzileri güçlü ve kitlesel bir tarzda savunmaktır.

Hiç bir güç bizi teslim alamayacak, devrim ve sosyalizm mücadelesi yolundan bizi döndüremeyecektir.

Sermayenin Faşist Rejimine Karşı Omuz Omuza Mücadeleye!

**Gazetene sahip çık!
Abone Ol! Abone Bul!**

Adı :	
Soyadı :	
Adresi :	
Tel :	

6 Aylık	Yurt içi	2 000 000 TL.	1 Yıllık	Yurt içi	4 000 000 TL.
	Yurt Dışı	130 DM.		Yurt Dışı	260 DM.

Fatma ÜNSAL adına, Y. Kredi Bankası İSTANBUL/Aksaray Şb.

TL için : 0079219-2

DM için : 3002991-8 No'lu hesaba yatırdım.

Makbuzun fotokopisi ektedir.

Abone
Formu

Kızıl Bayrak

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi : <https://mantei.org>

**GENİŞLETİLMİŞ
İKİNCİ BASKISI
HAZIRLANIYOR!**

Kürt Ulusal Sorunu

Programatik
Zempler ve
Siyaset

Değerlendirmeler

www.kizilbayrak.org

Generallerin komutasına, sermayenin sultasına karşı Hak ve özgürlükler için mücadeleye!

Savaşın kuralıdır. En iyi savunma karşı saldırıdır! Ancak düşmanını tanımadan, neyi hedefleyeceğini bilmeden de savaş kazanıldığı görülmemiştir!

Sözünü ettiğimiz sınıf savaşı, bugün saldırı pozisyonunda olan ise sermaye sınıfıdır. Sermayenin komutanlığını üstlenen MGK, işçi ve emekçileri dört bir taraftan kuşatmıştır. Taktik, psikolojik, fiili ve ideolojik olarak toplumsal muhalefete karşı hücum içerisinde.

Taktik olarak, çünkü hedef şaşırtmaktadır. Dinci-laik, Türk-Kürt, refah-ordu ikilemi üzerinden saflarımızı bölüp parçalamakta, kemalist laik düzenin savunusu üzerinden bizi yedeklemeye çalışmaktadır. Dahası başımıza çöreklenen sendika uşaklarını da yanına alarak, bizi arkadan hançerlemektedir. Onlar bize çözüm olarak, reformistlerin dahi koroya katılıp söyledikleri “erken seçim” teranelerini göstermektedir. Oysa erken seçimin, biz işçi ve emekçilerin hiç bir sorununa yanıt veremeyeceği açıktır. Olsa olsa siyasal istikrara ihtiyacı olan sermayenin sorunlarına merhem olabilir.

Psikolojik olarak, çünkü kah darbe kah şeriat sopasını sallayarak işçi ve emekçi kitleleri endişeye ve kaygıya itmeye çalışmaktadır. İrtica umacısıyla çalışan sınıfları çarkları durmaksızın dönen ücretli kölelik düzenine razı etmek istemektedir. “Aman şeriat geliyor!” yaygarasıyla bir darbeyi dahi meşrulaştıracağını sanmaktadır. Toplumun en temel özgürlüklerine, ezilen kitlelerin en sıradan hak taleplerine vahşi bir terörle saldırarak göz korkutmayı amaçlamaktadır. Ezilen emekçi kitleleri, “darbe ha geldi ha gelecek!” psikolojisine sokarak, olup bitenleri sessiz sedasız seyredeceği bir pozisyona itmek istemektedir.

Fiili olarak, çünkü tozu dumana karıştıran, toplumsal gerilimi her geçen gün tırmandıran bu atmosfer içerisinde hergün yeni bir saldırı gündeme sokulmaktadır. Özelleştirme, taşeronlaştırma, tensikat, sefalet ücreti, zamlar.... tüm hızıyla sürmektedir. TİS ihanetlerinden sonra buna bugün bir de eşel mobil saldırısı eklenmiş bulunmaktadır. Yine geçtiğimiz günlerde kamu emekçilerinin yıllardır verdikleri mücadeleyi hiçe sayan grevsiz, toplusözleşmesiz sendika yasası meclisten çıkarıldı. Generallerin 11 Haziran’da açıkladıkları “brifing”ten sonra memur sendikalarına kilit vurulmakta, İHD gibi demokratik kitle örgütleri kapatılmakta, önümüzdeki dönemde her türlü kitle

gösterilerinin polis zoruyla dağıtılması emrini veren gizli bir genelge valiliklere gönderilmekte, Güney Kürdistan işgalini protesto etmek için Ankara’da ABD konsolosluğunun önüne gelen insanlar daha eylem başlamadan gözaltına alınmaktadır. Burjuva hukuku dahi çiğnenerek, gözaltındakilerin ifadeleri TEM’de alınmakta, 49 kişi hiç bir hukuksal gerekçe olmaksızın tutuklanmaktadır.

İdeolojik olarak, çünkü tüm bu pervasız saldırılar sürdürülürken, bizi “milli çıkarlara”, “sınıf barışına”, “düzenin bekası için fedakarlıklara” inandırmaya çalışmaktadırlar. Susurluk’la birlikte kirli yüzü açığa çıkan devleti aklamaya, yıllardır kardeş Kürt halkına kan kusturmanın yanı sıra, en iğrenç ve yüzkızartıcı insanlık suçlarının faili olan orduyu parlatmaktadırlar. Onlar çalışan sınıflara, işçi ve emekçilere en ağır sömürü koşullarını dayatmak için taarruz üzerine taarruz düzenlerken, bizleri “sınıf savaşının” tarihte kaldığına inandıracaklarını sanıyorlar.

Hayır, sınıf savaşı tüm hızıyla sürüyor ve sürecek! Ne var ki, mücadelede zafer kazanabilmek için herşeyden önce safları doğru belirlemek gerekir. Düşman iyi tanınmalı, dostlar iyi seçilmelidir!

Açıktır ki, bugün bize her cepheden saldıran, mücadelemizi boğmaya, hak ve özgürlüklerimizi zapturap altına almaya çalışan sermaye iktidarındır. Generaller, medya kalemşörleri, düzen partileri, sosyal demokrasi, sendika uşakları, sivil faşistler... hep onun çıkarları uğruna çalışmaktadır ve hep bize saldırmaktadır. Hatta reformistler bile bu düzenin belirlediği çerçeveyi aşmamaktadır.

Dört bir yandan kuşatıldıysak, dört bir yandan saldırı altındaysak eğer, en iyi savunma karşı saldırıdır! Kendi özgücümüze dayanmalı, kendi bağımsız politikamızı yapmalı, bize ait silahlara sarılmalı ve nişanı bizzat sermaye düzenine almalıyız.

Uzun mücadeleler sonucu elde ettiğimiz haklarımızın elimizden son kırıntısına dek alınmasını istemiyorsak, tüm demokratik mevzilerimizin dağıtılmasına izin vermeyeceksek, sömürüye, zulme bir son vereceksek eğer, sömürgeci sermaye düzenine karşı halkların kardeşliği, işçilerin birliği şiarını yükseltmeliyiz. Kavgayı fabrikalardan alanlara yaymalıyız. MGK komutasına, sermaye sultasına karşı sonuç alıcı bir savaş için sınıfa karşı sınıf, düzene karşı devrim, kapitalizme karşı sosyalizm mücadelesini yükseltmeliyiz.

Devrimci politikayı yükseltelim!

Sermaye düzeni Susurluk ile birlikte oldukça güç bir durum içerisine düşmüştü. Her yanıla çürümüş, kokuşmuş gerçekliği açığa çıkmış, devletin çeteleşmiş içyüzü kitleler nezdinde teşhir olmuştu. Burjuva cephede çatlaklar oluşmuş, devletin imajı kökünden sarsılmış, siyasal istikrarsızlık daha da derinleşmişti. Kitlelerin öfkesi dolaysız olarak devlete yönelmiş, tepkiler sokaklarda ifade edilmeye başlanmıştı.

Susurluk’un üzerinden henüz 7 ay geçti. Ancak bugün Susurluk kamuoyunun gündeminden büyük oranda düştü, dosyalar devlet eliyle bir bir kapatıldı. Sermaye iktidarı bu süreçte yalnızca işçi ve emekçi kitlelere dönük kapsamlı saldırılarını hayata geçirmekle kalmadı. Bu aynı dönemde bir çok yarasını da sarmayı başardı. Kendisini yeniden tahkim etmek için önemli adımlar attı. Susurluk’un, yani kirin ve çeteleşmenin odağında yer alan, bir özel ve kirli savaş aygıtı olarak kurumsallaşan ordu bu süreçten cıllanarak çıktı. Ordu ve MGK, laik kemalist düzenin savunucusu pozlarında neredeyse siyasal yaşamın her alanına hükmetmeye başladı. Dahası MGK, toplumsal muhalefetin önemli bir kesimini burjuvazinin irticaa-laik kemalist düzen ve şeriat-darbe eksenine etrafında şekillenen politikasına yedeklemek alanında da gözle görülür mesafeler aldı.

Muhtıra niteliğindeki 11 Haziran brifingi generallerin toplumsal yaşama dolaysız müdahalesinin en son aldığı biçimdir. Faşist sermaye düzeni cephesinden, onun çelik çekirdeği ordu tarafından atılan adımların niteliğini ortaya koyan bir dizi gelişme ise geçtiğimiz günlerde yaşandı.

İçişleri bakanlığınca Susurluk panelleri yasaklanıyor, valiliklere devletin politikalarına yönelen her türlü gösterilerin polis zoruyla dağıtılması emri veriliyor, Demokrasi gazetesi kapatılıyor, HADEP’e kapatma davası açılıyor, memur sendikaların ve çeşitli illerdeki İHD’lerin kapısına kilit asılıyor. Kısacası siyasal hak ve özgürlüklere, uzun mücadeleler sonucu yaratılan demokratik mevzilere pervasız bir saldırı başlatılmış bulunuyor.

Daha bir kaç ay önce, “Susurluk’taki devlettir! Hesap soralım!” “Temiz toplum!” ve “Karanlığı devrim aydınlatacak!”

gibi sloganlarla bir sokak hareketi başlatmış olan emekçi yığınlar bugün bu gelişmeleri sessizlik içerisinde izliyorlar. Özellikle de, Susurluk sonrası süreci de durgunluk içerisinde geçiren işçi sınıfından anlamlı bir tepki yükselbilmiş değildir.

Oysa bugün sermayenin saldırıları dolaysız olarak işçi ve emekçi kitleleri hedef aldığı, süngüleri esas olarak ezilen yığınlarla ve onların öncü kesimlerine doğrulttuğu açıktır.

Buna rağmen işçi ve emekçiler cephesinden kitlesel ve birleşik bir karşı duruş sergilenemiyorsa, bu, toplumsal muhalefetin dört bir yandan kuşatılmışlığı koşullarında, kuşkusuz ki ancak devrimci önderlik boşluğu ile açıklanabilir.

Son 14-15 Haziran eylemlerinin de gösterdiği gibi bugün geleneksel devrimci hareket yüzünü büyük ölçüde kendi iç sorunlarına, dar gündemlerine dönmüş durumdadır. Yakıcı siyasal gelişmeleri büyük ölçüde dışardan izlemekte, ona etkin devrimci bir müdahalede bulunmak iddiasından uzak bir tavır takınmaktadır. Oysa geline aşamada, devrimci hareketin 1 Mayıs’ta açıkça ortaya çıkan zayıflığı ve dağınkınlığını gidermenin de tek yolu kitleleri eksen alan devrimci bir siyasal faaliyet kapasitesi sergilemektir. Devrimci politikanın yönü bugün dolaysız olarak sermaye iktidarını ve onun devlet, MGK ile ordu gibi temel kurumlarını hedef göstermelidir. Dahası bugün, etkin bir devrim ve sosyalizm propagandasının yükseltilmesi, devrimin ve sosyalizmin kitlelerin gözünde güncelleştirilmesi temel önemde bir sorundur. Kısacası yakıcı ihtiyaç işçi ve emekçi kitlelerin önüne güçlü bir devrimci alternatif çıkarabilmektir.

Başta komünistler olmak üzere devrimci güçler görevlerine bu temel sorumluluklar ışığında bakmalı. Faşist sermaye rejimine karşı işçi ve emekçilerin eylemli birliğini gerçekleştirmek, kitleleri generallerin komutasına, sermayenin sultasına karşı mücadele alanlarına çekmek için tüm güç ve olanaklarını harekete geçirmelidir. Susurluk’tan bu yana geçen sürede devrimci cepheden değerlendirilmeyen fırsatlara ve bunun nedenlerine bir kez daha bakılıp gereken dersler çıkarılırsa, bunun sanıldığından daha kolay olduğu da anlaşılacaktır!

MGK Sultasına Karşı Sınıf Mücadelesini Yükselt

emekçi kitleler içerisinde giderek yaygınlaşan kirli savaş karşıtı tepkiler gelmektedir. Henüz sınıf saflarında, sömürgeci sermaye devletinin kirli savaş politikasına karşı aktif bir eylemlilik yükselmeyorsa da, neredeyse her eylemlilikte “Yaşasın halkların kardeşliği!”, “Savaşa değil, eğitime, sağlığa bütçe!” sloganları önplana çıkmaktadır. Bu, özellikle de “sınırotesi” gibi geniş yığınlar nezdinde meşrulaştırılması daha zor olan bir kirli işgal sözkonusu olduğu bir yerde, bugün faşist sermaye rejimi için ciddi bir potansiyel tehlike ifade etmektedir.

Toplumsal muhalefetin etkin bir tarzda kirli savaşa yöneldiği koşullarda, bu yalnızca sömürgeci sermaye devletinin Kürt sorunu etrafında yürüttüğü kirli politikalarını zora sokmayacaktır. Ondan çok daha önemlisi, tüm toplumsal muhalefeti sarsacak derin bir kimlik değişimi yaratacaktır. Onu dolaysız olarak politiklaştıracak, yönünü bizzat devlete, orduya ve onun arkasındaki emperyalist güçlere yöneltecektir.

Etkin bir devrimci önderlik müdahalesiyle birleştiği oranda, bunun koşullarının hızla olgunlaşacağı sermaye devletinin yakından izlediği bir gerçekliktir. Bugün işçi ve emekçilerin öncü kesimleri açık bir tarzda bu kirli savaşın sürmesini istemiyorlar. Geniş emekçi yığınlar ise şovenist kampanyalara giderek daha az yanıt veriyorlar. Deyim yerindeyse bir “kirli savaş yorgunluğu” taşıyorlar. Dün şovenist propagandalar üzerinden ve “ülke bölünüyor” yaygarasıyla düzene bağlanmaya çalışan kesimlerin bugün “laiklik elden gidiyor” söylemleriyle rejimin arkasına alınma çabalarının bir nedeni de budur.

Faşist sömürgeci sermayenin toplumsal muhalefeti MGK komutası altına alma planlarını bozmanın biricik koşulu, işçi ve emekçi yığınları kendi bağımsız talepleri etrafında birleştirmek ve sermayeye karşı harekete geçirmektir. “Kirli savaşa son!” ve “Kürt halkına özgürlük!” talebi bu noktada özel bir yer tutmaktadır.

Sermaye devletinin TSK’nın sınırotesi hareketine karşı yapılacak tüm etkinlikleri yasakladığı, HADEP’i kapatmaya çalıştığı, Güney Kürdistan işgalini protesto eylemi daha gerçekleştirilmeden ABD konsoloslğunun önüne gelen insanları tutukladığı bir süreçte, bu talebi merkezine alan bir hareketlilik, zapturap altına alınmaya çalışılan siyasal hak ve özgürlüklerin de en etkin bir tarzda savunulması anlamına gelecektir.

“Bugün devrimci açıdan yakıcı önemde olan yığınları ve toplumsal muhalefeti hangi biçim altında olursa olsun askeri bir müdahalenin yaratacağı ağır ve yıkıcı sonuçlar konusunda uyarmak ve buna tutum almaya çağırılmaktır” Kızıl Bayrak’ın bir önceki sayısında yer alan bu satırlar tüm yakıcılığını korumaktadır. Özellikle dikkat edilmesi gereken, işçi ve emekçi saflarda bir yığınların hayat bulmaması, korku psikolojisinin yayılmasına izin verilmemesidir. Bu ise bir tek şeye bağlıdır: Devrimci güçlerin tüm güç ve enerjilerini, işçi ve emekçilerin birleşik, eylemli karşı duruşunu örgütlemek üzere harekete geçirmeleri!

sola çanak tutarken, örneğin ÖDP’nin Sultanahmet mitingini öve öve bitiremezken, bugün İçişleri bakanlığının ÖDP, EMEP vb. gibi reformist partilerin toplantı ve gösterilerinin polis zoruyla dağıtılmasını emretmesi bir çelişki gibi görünebilir. Oysa bugün reformizmin toplumsal muhalefeti düzene bağlamanın bir aracı olarak kullanılması ile onun ehlileştirilmesi bir ve aynı politikanın iki yüzüdür. Faşist sermaye rejimi 1 Mayıs’ta reformist hareketin düzene verdiği mesajı almıştır. Buna yanıt olarak ise bugün, “küçük parmağını veren elini de vermek zorundadır” diye dayatmaktadır.

Sermaye rejimi içinden geçtiğimiz hassas dönemde reformist solu ehlilestirebildiği, onun “haşarı” ve “sivri” uçlarını törpüleyebildiği ölçüde işinin büyük ölçüde kolaylayacağını biliyor.

İki nedenden dolayı. Birincisi, reformist solu demokratik mücadele alanından dahi gerilettiği ölçüde, onu MGK politikasının tam denetimi altına almak da mümkün hale gelecektir. Bu ise devrimci hareketin demokratik mevzileri savunmak alanında da büyük ölçüde yalnızlaştırılması anlamını taşıyacaktır. Devrimci öncünün ezilmesi çok daha kolay hale gelecektir.

İkincisi, kitlelerin gözünde belli bir meşruluğu olan yasal parti ve kurumların bir-iki sert gözdağı ile sindirilmesi herşeyden önce toplumdaki korku psikolojisinin yoğunlaşmasına hizmet edecektir.

Psikolojik harp ve 12 Eylül sendromu

Bugün generallerin toplumsal gündemi sürekli darbe tehdidi altında tutmasının başlıca nedenlerinden biri de budur. Ezilen emekçi kitleleri sürekli bir “darbe geldi gelecek” beklentisi içine sokmak, 12 Eylül sendromu yaratarak, sindirerek bastırmak.

Yürütülen bu psikolojik harbin belli bir başarı kazandığını görmek için 14-15 Haziran eylemlerine bakmak yeterlidir. Sözkonusu eylemler, genelkurmayın medya tarafından bile “muhtıra” olarak adlandırılan brifingin ardına denk gelmektedir. Aynı süreçte işçi-işverenler cephesi işçi ve emekçi kitleleri MGK politikaları doğrultusunda harekete geçirmek için etkinliklerini başlatmış, meclisten kamu çalışanlarının yıllardır yürüttüğü mücadeleyi hiçe sayan grev yasağıyla toplu sözleşmesiz sendika yasası çıkarılmıştır.

Buna rağmen kitleler alanlara çıkmakta, burada tepkilerini ifade etmekte son derece zayıf kalmıştır. Alana taşınabilenler dahi, genelde coşkusuz ve kararsız bir görünüm sunmuştur.

Kuşkusuz işçi ve emekçilerin, bugün hazırlanan ve adım adım gerçekleştirilmeye çalışılan senaryoya karşı anlamlı bir tepki ortaya koymamaları, herşeyden önce halihazırda sınıfı denetim altında tutan sendikal yapıların ihaneti, reformist hareketin ona sunduğu politikalar, diğer yandan ise devrimci hareketin durumuyla yakından bağlantılıdır.

Devrimci sorumluluk ve görevler

Burada esas olarak devrimci hareket üzerinde durmak gerekir. Zira ancak, işçi ve emekçilerin devrimci cepheden örgütlenecek birleşik mücadelesi bugün sermayenin MGK eliyle gerçekleştirdiği planları tümüyle boşa çıkarabilir. Toplumsal muhalefeti kısaca alan kuşatmayı yarabilir.

Ve tam da bu nedenle, ‘97 1 Mayıs’ında hedeflediği zaferi kazanamayan, dahası açık bir başarısızlıkla yüzyüze kalan devrimci hareket, bunun sıkıntısıyla içine düştüğü ve kendi dar ihtiyaçları tarafından belirlenen gündemleri hızla aşmalı, dağınıklığa izin vermemelidir. Bugün bir çok şey devrimci hareketin göstereceği reflekslere ve ortaya koyacağı faaliyet kapasitesine bağlıdır. Gerekli olan, hazırlanan saldırılar karşısında içe kapanmak değil, tersine, başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi kitleleri hedef alan etkin bir politik karşı saldırıdır.

Bugün geniş işçi ve emekçi kitleleri harekete geçirmek için sanıldığından daha fazla olanak vardır. Bunu anlamak için, son brifinge ve MGK politikasının üzerinde yoğunlaştığı alanlara daha bir yakından bakmak yeterlidir.

Kirli savaş karşıtlığı ve demokratik mevzilerin savunulması

Brifingde “düzeni tehdit eden temel tehlikeler” içerisinde irtica ve bölücü terör yanyana anılmaktadır. Türkiye burjuvazisinin Avrupa sermayesi ile entegrasyon çabaları bir yanda, ABD emperyalizminin Ortadoğu politikaları doğrultusunda siyonist İsrail ile girdiği stratejik işbirliği diğer yanda, bu tercihe ışık tutmaktadır.

Ve tam da bu yüzden bugün sermayenin en büyük sıkıntı kaynağının başında işçi ve

MGK ve ordunun son dönemdeki çıkışları toplumsal atmosferi hergeçen gün gerginleştirmektedir. 11 Haziran brifingi, ordunun siyasal yaşama daha dolaysız müdahale etmek için geri sayıma başladığını açık bir tarzda ortaya koymaktadır. Bu müdahalenin hangi biçimler alacağı, ne kadar bir zamana yayılacağı henüz net değildir. Ancak son günlerde yaşanan bir çok gelişmeler, onun asıl mahiyeti hakkında birçok çarpıcı ipucu içermektedir.

Zapturap altına alınmak istenen toplumsal muhalefettir

Brifingin verildiği gün İçişleri Bakanlığı da tüm valilik ve emniyet müdürlüklerine “gizli” bir genelge yolladı. İçişleri Bakanı Meral Akşener’in imzasını taşıyan genelge; “EMEP, HADEP, ÖDP, SİP ve bazı kitle örgütlerinin toplantılarının zor kullanarak dağıtılması”nı emrediyor. Sözkonusu genelge aynı şekilde, “Son zamanlarda siyasi gelişmelere ve TSK’nın sınır ötesi hareketine karşı” yapılan tüm gösterilerin yasaklanması ve polis zoruyla dağıtılmasını istiyor. Yine aynı günlerde Susurluk ile ilgili düzenlenen paneller yasaklanıyor, Ankara’da, ABD konsoloslğunun önüne Güney Kürdistan işgalini protesto etmek için gelen kitle, henüz araçlarından dahi inmeden gözaltına alınıyor. MGK komutasındaki yargı, gözaltındakileri mahkemeye bile çıkartmayı gerek görmeden, savcılık ifadelerini bizzat TEM’de alacak denli ileri gidiyor. Sonucunda ise içlerinde parti ve sendika yöneticilerinin de olduğu 49 kişi, hiç bir hukuki gerekçe olmaksızın tutuklanıyor. İzmir, Samsun, Trabzon ve Urfa’da KESK’in düzenlediği “Özgür Emek, Demokratik Türkiye” mitingleri yasaklanırken, diğer illerde valilik mitinglere izin verdiğini en son anda açıklıyor. İstanbul’da HADEP kitlesinin miting alanında kendi sloganları etrafında bir etkinlik göstermesi üzerine robokoplar ve panzerlerle alan sarılıyor, son derece gergin bir atmosfer yaratılıyor.

Liste daha da uzatılabilir. Ancak bu kadarı, MGK yönetimindeki sermaye rejiminin toplumsal muhalefete dönük son derece tehditkar ve saldırgan bir konum aldığını ortaya koymak için yeterlidir. Dahası sözde şeriat tehlikesine karşı yürütülen mücadelenin gerçekte kimi hedef aldığını açıkça ortaya koymaktadır.

Bugün herşeyden önce boğulmak ve bastırılmak istenen toplumsal muhalefettir. Genelkurmayın arkasında hizaya giren medya, yargı, sendika bürokratları, düzen içi sol üzerinden yükseltilen “laik kemalist düzen tehdidi” yaygaraları buna hizmet etmektedir. Reformist sola yine aynı zemin ve şeriat-darbe ikilemi üzerinden geniş bir etkinlik alanı açılmaktadır. Böylece ordunun siyasal yaşama giderek daha açıktan el koymasına toplumsal bir zemin ve bir kitle tabanı hazırlanmak istemektedir.

Reformist sola teslimiyet dayatılmaktadır

Daha dün mehmetchik medya reformist

MGK Yaverliği ve

Darbe Rejiminin Meşrulaştırılması

Düzeni tehdit eden “esas tehlike” kimdir?

Daha dün kadar rejime yönelik tehditler ve dolayısıyla darbenin gerekçesi farklı ifade ediliyordu. Sermaye sınıfının gerek politikacı, gerekse sendikacı temsilcileri Kürt ulusal mücadelesinin yanısıra, Gazi emekçi halkının ayaklanmasını örnek gösteriyor, 15-16 Haziran işçi direnişini hatırlatıyor ve toplumdaki sosyal patlama “tehlikesine” dikkat çekiyorlardı.

1996 1 Mayıs'ının devrimci bir kitle gösterisi olarak yaşanması, sermaye cephesinde, sosyal patlamanın devrimci bir yükseliş olarak yaşanacağı yönündeki korkuları artırmıştı. Daha 3 yıl öncesinde Sakıp Sabancı sermayenin istikrar programının etkin bir şekilde hayata geçirilebilmesi için bir ara rejim dönemine, yani askeri bir darbeye ihtiyaç olduğunu açıklıyordu. Sermaye sınıfını endişelendiren, sadece, sermayenin ardı arkası kesilmeyen saldırıları sonucu derin bir sefaletle sürüklenen işçi emekçi yığınların kabaran öfkesi değildi. Bununla birlikte yığınları mevcut düzen partileri ve devlet aygıtları aracılığıyla denetim altında tutmanın, oyalamanın imkanlarının son derece zayıflamış olmasıydı.

Peki bugün değişen nedir? Sermaye iktidarının rejime yönelik tehdit ve darbenin gerekçesini (irtica olarak) farklı lanse etmesinin perde arkası nedir? Sermayenin işçi ve emekçileri hedefleyen sınıf saldırıları sona mı ermiştir? Ezilen ve sömürülen yığınların kabaran öfkesi mi dinmiştir? Ezilen sömürülen yığınları uyuşturma ve bölme işlevi görmesi için sermaye devleti tarafından özel olarak beslenen dinsel gerici, sermaye iktidarını tehdit etmeye mi başlamıştır? Sosyal patlama, Kürt ulusal mücadelesi, işçi emekçi hareketini ve devrimci hareket birincil tehdit olmaktan çıkıp yerini “RP ve şeriat tehlikesi” mi almıştır?

Hayır sermaye iktidarı bir kez daha sol gösterip sağ vurma politikasına soyunmaktadır. Amaç sermaye devletine ve düzenine karşı kendi sınıf cephesinde birleşme ve savaşıma eğilimi içinde olan ezilen ve

sömürülen yığınları, laik-anti laik kutuplaşması tuzağına çekerek kendi içinde bölme ve yüzünü sola dönmüş kesimleri laiklik kanalıyla, düzen cephesinde MGK'nın emirleri olarak saflaştırmaktır.

Sermaye iktidarı bunu işçi emekçilere dönük sınıf saldırılarını sürdürmede bir çıkış yolu olarak görmektedir. Sermaye iktidarı sadece kendi beslemesi olan ve toplumsal muhalefeti dizginleme işlevini bugüne kadar büyük ölçüde yerine getiren RP'nin daha fazla gelişmesini sınırlamak ve dinsel gericiyi doğrudan kendi tasarrufu altına almak ihtiyacı içindedir. Bunu gerçekleştirirken, faşist devlet aygıtını yeniden tahkim etmek ve sağlamlaştırmak da istemektedir. Üstelik emperyalist efendileri onlara Ortadoğu'da yeni bir misyon biçmiştir. İsrail ile yapılan anlaşmaların sonucunda daha saldırgan bir dış politika izleyebilmesi ve emperyalizmin Ortadoğu'daki jandarmalığını kolayca yerine getirebilmesi de bu yeniden yapılanmaya bağlı olacaktır.

Şeriat tehditi sopası sallanarak geniş bir kitle tabanı MGK'nın önderliğinde kucaklanmaya çalışılmaktadır. Böylece, faşist orduyu cılamak, faşist generallere kurtarıcı misyonu biçilmesini sağlamak, askeri müdahaleyi dolayısıyla mevcut MGK yönetimini meşrulaştırmak ve daha koyu bir faşist rejime geçişe onay zemini yaratmak mümkün olabilecektir.

Körüklenen iç ve dış düşman psikolojisi üzerinden faşist terör meşrulaştırılmak istenmektedir. Yığınlar MGK'nın vesayeti altında burjuva rejimin savunulması çizgisine çekildikten sonra, sermayenin sınıf saldırılarına karşı muhalefetin de “ulusal çıkarlar”, “toplumsal uzlaşma”, “sosyal barış” saikleri üzerinden etkisiz hale getirilmesi mümkün olabilecektir. Rejim için dün olduğu gibi bugün de asıl tehdit unsuru “şeriat tehlikesi” değil, işçi emekçi hareketi, Kürt ulusal hareketi ve devrimci hareketlerdir. Temel amaç bu safları çözmek, dağıtmaktır.

Darbeyi engellemek adına, yürütülen MGK operasyonunun sivil gücü olarak hareket etmek reformist sol içinde bile taraftar buluyor. Gerçekte bu operasyon silahlı bir askeri müdahaledir. Ama burada yeni ve şaşırtıcı olan bir şey yoktur. 12 Eylül ile birlikte darbe rejimi süreklilik kazanmıştır. Rejimin krizinin seyrine ve işbirlikçi tekeli sermayenin ihtiyaçlarına bağlı olarak müdahalenin düzey ve biçimleri değişmektedir, ama yönetimin komuta merkezinde MGK yer almaktadır ve askeri müdahale sürekli. Son operasyon bu yüzden ilk değildir. Burjuvazi rejimini süngü zoruyla ayakta tutmaktadır.

Kürdistan'da bu gerçek hem sömürgeci savaş siyasetiyle hem de kirli savaş pratiğiyle yıllardır bütün vahşi çıplaklığı ile ortadadır.

Devlet 12 Eylül ile birlikte tüm temel kurumlarıyla iç savaş düzeninde örgütlenmiştir. Hedef tahtasındakiler ezilen ve sömürülen yığınlardır, onların özgürlük talepleri, kurtuluş özlemleridir. Bu yüzden namlunun ucundakiler de öncelikle ezilen sömürülen yığınların öncüleridir, devrimcilerdir. Rejimin kendi iç siyasal yapısı, burjuva siyaset sahnesinin senaryoları, aktörleri, roller vb. gene süngü ucuyla çizilmektedir. Sahnenin ipleri MGK'nın elindedir. MGK'nın ipleri ise emperyalizmin ve işbirlikçisi tekeli sermayenin. Son operasyonunu farklı kılan, çizilen yeni senaryoya uygun adımlar atmakta ayak sürüren rejim içi güçlerin süngü ucuyla dürtülmesinden ibarettir. Ve asıl yönetici gücün perde arkasından perde önüne çıkmak zorunda kalmasıdır.

Sivil güçler ordunun arkasında hizaya giriyor

Bugün MGK'nın emirlerine selam çakan burjuva “sivil” güçler bunu “demokratik rejimi korumak” adına yaptıklarını söyleyerek bir de “demokrasi” havarisi kesiliyorlar. Bunlara eşlik eden reformistler, MGK'nın perde arkasından perde önüne çıkışının meşrulaşmasına, böylece mevcut darbe rejiminin sürekliliğinin güvencelemesine hizmet ediyorlar. Burada burjuva demokratiğinin bile kırıntısı yoktur. Tersine siyasal anlamı faşist diktatörlüğü mevcut biçimi üzerinden onaylamak, desteklemektir. Darbeyi engellemek, demokrasiyi korumak adına MGK'nın “sivil” uzantısı olarak hareket etmeyi kabul etmek, faşizme, sermaye iktidarına teslim bayrağını çekmek demektir. Zaten başından beri faşist devletin “sivil” uzantıları olarak faaliyet gösteren burjuva parti, sendika bürokratları ve diğer kurumlar için bugünkü

tutumlarında yeni ve şaşırtıcı olan bir şey yoktur, onlarınki faşist devlet ile işbirliği ya da teslimiyet değil sınıfsal çıkar birliğidir.

Sözde demokrasiyi savunmak adına MGK'nın “sivil” uzantısı olarak hareket etmeyi kabul etmek, sadece faşist rejimi bugünkü biçimiyle meşrulaştırmak anlamına gelmekle kalmaz, sermaye iktidarının yarın ihtiyaç olursa gündeme getireceği daha koyu bir faşist cunta rejiminin de yolunu düzlemeye hizmet eder. Bu o kadar çıplak bir gerçektir ki, bu gerçeği ancak sermaye düzeninin uşağı olanlar ve buna azmedenler inkar edebilir ya da görmemezlikten gelebilir.

Faşist generaller 12 Eylül sonrasında toplum içinde ilk kez bu kadar yaygın bir meşruluk kazanmayı başardılar. Gelişmeler, çete devletin kumanda aygıtı ve vurucu gücü orduyu, ABD'nin ve tekellerin uşağı faşist generalleri mahkum eden değil, meşrulaştıran bir rol oynamıştır. Bugün kamuoyunda tartışma askerin müdahale edip etmemesi değil, bu müdahalenin silahlı mı yoksa silahsız mı olmasının daha tercih edilir olacağı çerçevesinde yürütülmektedir. Dahası, silahlı müdahaleye her koşulda karşı çıkmak şeklinde bir yaklaşım da yoktur, zorunlu olmadıkça askerin silahlı müdahalede bulunmaması savunulmaktadır. Askeri silahlı müdahalede bulanmaya zorunlu bırakmamanın koşulu olarak ise sivil güçlerin MGK'nın tespit ettiği görevler çerçevesinde hareket etmesinin gerekliliği tespit edilmektedir. MGK'nın tespit ettiği ihtiyaçlar ve görevler ise tartışma konusu bile yapılamaz, bunlara bütünüyle katılanlar gönüllü olarak, bütünüyle katılmayanlar ise darbeyi engellemek için, sonuçta silahsız kuvvetler ordusuna yazılacak ve generallerin taleplerini yerine getirmek için çalışacaktır.

Meşrulaştırılmak istenen faşist sermaye düzenidir

Burada meşrulaştırılmaya çalışılan sadece ordunun düzen içindeki müdahil konumu değildir. Bununla birlikte faşizmin temel ideolojik söylemi olan “rejimi tehditlerden koruma, rejimin bekasını savunma” politikası meşrulaştırılmaya ve buna yeniden kitlesel bir taban oluşturulmaya çalışılmaktadır. “RP'ye oy vermeyen %80” olarak ifade edilen geniş yığınları “rejimi savunma, tehditlere karşı devlet etrafında kenetlenme” zemininde saflaştırabilmek için “şeriat tehlikesine karşı laik demokratik çağdaş düzene bekçilik yapmak” bugün vitrinde öne çıkartılan siyasal malzemedir. Ama bu sözde “laik” cılanın üstü kazındığında

“Ne Şeriat, Ne Darbe” Talebinin Tuzakları!

ÖDP'nin "Ne Refahyol!"u tamamlayan "Ne hazırol!" söylemi ilk bakışta MGK ve askeri darbe karşıtı bir tutum olarak görülmektedir.

Gerçekte ise MGK'nın, bizzat kendi çizdiği sınırlar içinde ve kendi gösterdiği hedefler doğrultusunda politika yapan ve mevcut rejimle barış içinde yaşamayı kabul edenlerin "ne hazırol!" demesinden rahatsız olması için hiç bir sebep yoktur. Bu, faşist rejimin beyni olan MGK'nın sadece rahatsız olmamakla kalmayıp bizzat dillendirdiği ve desteklediği bir politikadır.

MGK bugün bir taşla iki kuş vurma peşindedir. Mevcut hükümeti, gerek burjuvazinin iç dalaşı, gerekse de Susurluk süreci üzerinden yakıcılaşan toplumsal muhalefeti oyalama ve faşist rejime demokratik cila çekme işlevi görmeyi güçleştiren yıpranmışlığı nedeniyle düşürmek temel amaçlarından biridir.

İkincisi ise darbe sopası üzerinden kitleleri düzene bağlamaktır. Bugün "ne hazırol!" tutumunun çerçevesi bizzat faşist MGK ve ordunun süngüsünün ucuyla çizilmektedir. MGK şöyle demektedir: "askeri müdahaleyi zorunlu kılmayın, bizi demokrasiyi askıya almaya mecbur etmeyin, artan iktisadi ve siyasi sorunları mevcut demokratik (!) rejimin işleyişi içinde toplumsal uzlaşma sosyal barış çerçevesinde çözüme kavuşturun, ordu darbe heveslisi değildir, tersine o da sorunların demokratik rejim içinde çözüme kavuşturulmasından yanadır!"

Burada MGK'nın mesajı, Refahyol hükümetini askeri darbeye gerek kalmaksızın toplumsal muhalefetin "sivil" basıncıyla alaşağı edin demekten ibaret değildir. Ve Refahyol hükümeti buradaki mesajın (tehdidin) ne tek ne de esas muhatabıdır.

Toplumsal muhalefeti MGK'nın süngüsüyle faşist rejimin ahırına sürmeyi amaç edinen bu operasyonun dinsel gericiğe, şeriat tehlikesine karşı laik mevzileri savunmak ya da tesis etmekle bir ilgisi yoktur. Ne de bu Çiller üzerinden çetelere vurulmak istenen bir darbedir. Tersine Çiller'in şahsına odaklanmış bir muhalefetle çürümüş düzen ve çeteleşmiş devlet gerçeğinin üzeri büsbütün örtülme istenmektedir. Burada asıl darbe dinsel gericiliğin köküne değil, mevcut rejime muhalif, çıkarları onunla çatışan, onunla mücadele içinde olan bütün bir toplumsal muhalefete vurulmak istenmektedir.

Operasyonun vitrindeki öne çıkartılan yönü üzerinden bakılırsa, amaç toplumsal muhalefete karşı bizzat sermaye iktidarı tarafından beslenen onun çıkarları tarafından yönlendirilen dinsel gericiliğin kökünün kurutulması değildir. Kuşkusuz onun devlet aygıtı içine uzanan dallarının budanması, laik görüntüyü bozan çalı çırpılarının temizlenmesi, denetim dışına çıkabilecek ayırık otlarının temizlenmesi hedeflenmektedir. Ancak balans ayarının anlamı ve sınırları da budur.

"Ne refahyol!" operasyonunun asıl amacı şeriat karşıtlığı ve laiklik savunuculuğu üzerinden, toplumsal muhalefetin önünü kesmek, sınıfsal eksenini kaydırmak, içini boşaltmak ve onu MGK ekseninde yeniden saflaştırmaktır. Çete başı MGK böylece kendini aklamakla ve itibar kazanmakla kalmamaktadır. Siyaset sahnesinde perdenin arkasındaki işleyişin PDF Kitap Arşivi: <https://www.ozguretim.org> önüne geçişini ve buradaki merkezi

yönetici konumunu geniş yığınlar nezdinde sözde laiklik savunusu üzerinden meşrulaştırdığı ölçüde, gerek bugünkü örtülü gerek ise yarınki olası bir örtüsüz faşist rejimi de kendi şahsı üzerinden meşrulaştırmaya çalışmaktadır.

Bugün vitrinde öne çıkan refahyol karşıtlığı üzerinden asıl meşrulaştırılmaya ve tahkim edilmeye çalışılan şey faşist terör rejimi ve onun çeşitli tonlarıdır. Bu operasyonun asıl hedefi ezilen ve sömürülen yığınlardır. Verilen mesaj ayağınızı denk alın, mevcut MGK rejimiyle "barış" içinde yaşayın, demek oluyor ki saldırılara boyun eğin, ekmeğiniz boğazınızdan, işiniz elinizden alındığında sesinizi çıkartmayın, yoksa gelecek olan terör rejimi bugünkünü aratır" şeklindedir.

MGK'nın aba altından sopa gösteren koşullu, "ne hazırol" politikası ile, faşist terör rejiminin mevcut biçimi, yani darbenin inceltilmiş ve süreklileştirilmiş biçimi aklanmaya, kanıksatılmaya ve benimsetilmeye çalışılmaktadır. İkincisi, koşullu "ne hazırol!" politikasının dayanakları sermaye iktidarının ihtiyaçları tarafından belirlendiğinden, bu yarın açık bir askeri darbenin ve daha koyu bir faşist rejimin zemininin hazırlanması demektir.

Devrimcilik sıfatını bir yana bırakıyoruz. Kendisine solcu diyenler, eğer sermaye iktidarının çıplak bir faşist terör rejimi aracılığıyla uygulamaya çalıştığı politikalarına, demokrasi adına hayata geçirmeleri yönünde taraf oluyorsa, burada solculuk sıfatının da sınırları zorlanıyor demektir.

ÖDP'nin izlediği bu reformist politikanın gerçek hayata tercümesi sadece genel planda burjuva demokratik hayallerin körüklenmesi demek olan "yaşasın burjuva demokrasisi!" değildir. Aynı zamanda faşist MGK rejimine dolaylı yoldan kan taşımaktadır. Bu politika toplumsal muhalefetin, ezilen ve sömürülen yığınların gözünü bağlayarak kurtuluş ufkunu karartma işlevini görmekle kalmamakta, aynı zamanda sermaye iktidarının mevcut iktisadi ve siyasi terör saldırıları ve bu faşist MGK rejimi karşısında yığınların elini kolunu bağlama,

garcını düşürme işlevini de görmektedir.

ÖDP'nin bu politikayı nasıl gerekçelendirdiğine bakalım. ÖDP, "erken seçime gidilmemesi ve Refahyol hükümetinin devam etmesi koşullarında, siyasi krizinin daha da derinleşeceğini, toplumdaki gerginliğin daha da tırmanacağını ve sonuçta ordunun yönetime bütünüyle el koymasının, yani askeri darbenin gündeme geleceğini, eğer yeni bir 12 Eylül müdahalesine maruz kalmak istenmiyorsa mevcut hükümetin gitmesi ve erken seçimle yeni bir hükümetin kurulmasını savunmak gerektiğini" söylüyor. Kısacası ÖDP politikasını, burjuva rejimin "istikrara" kavuşturulmasının ihtiyaçları üzerine inşa ediyor.

Nedir burjuvazi için "istikrarın" anlamı? Sermayenin saldırı programının hayata geçirilmesi için toplumsal muhalefetin bastırılması. Bugün "istikrar" için Refahyol'un gitmesini talep eden MGK, yarın özelleştirme saldırısı karşısında sınıf içindeki muhalefetin bastırılması görevini bunların önüne koyacaktır. PKK'nın dışlanması ve Kürt ulusal hareketi içindeki devrimci dinamiklerin boğazlanması için bazı görevler koyacaktır. Devrimci harekete dönük saldırılarında, karşı devrimci kampanyalarında daha aktif rol almaları için görevler koyacaktır. Bunların hepsi de rejimin "istikrar" içindir! Düzenin "istikrar" çukuruna düşenlerin yapacağı en tutarlı şey sınıf ve devrim düşmanlığı olacaktır. Çürümüş düzene "istikrar" kazandırmanın başka bir yolu yoktur. Darbe korkusuyla sınıf işbirliği ve teslimiyet bayrağını yükseltmek, bugün işçi emekçi hareketine vurulacak en haince darbe olacaktır. Egemen sınıfın ihtiyacı ve faşist generallerin amaçladığı da tamı tamına budur: toplumsal muhalefeti "şeriat" tehditi ve "darbe" sopası ile korkutarak terbiye etmek ve kendi safında hizaya sokmak!

Reformizmin ÖDP kanadı reformist bir işçi emekçi siyaseti dahi izlememekte, burjuva siyaset sahnesindeki sol -sosyal demokrat- boşluğu doldurmaya aday olarak doğrudan burjuva sınıf siyasetinin temsilciliğine yönelmektedir. Türkiye'de burjuva sınıf siyasetinin temsilcisi olmak demek faşist rejiminin çizdiği sınırlar içinde, onun belirlediği misyon ve görevler çerçevesinde ve rejimin beyni MGK'nın yönlendirmesi ve denetimi altında hareket etmek demektir. Bu acentalık tablosu ABD emperyalizminin ve tekeli sermayenin çıkarları ve borazanı medyanın manipülasyonları ile tamamlanmaktadır.

ÖDP hangi soldaki hangi boşluğa yöneldiğini ya da çekildiğini ve bunun anlam ve sonuçlarını bütün çıplaklığıyla görmek durumundadır. Bu politika bugün "demokrasi" olarak yutturulmaya çalışılan mevcut faşist MGK rejiminin ehveni şer sol destekçisi olduğu gibi, yarın olası açık bir askeri darbe karşısındaki hazırol teslimiyetinin zeminini döşemektedir.

Burjuva demokratlık sınırları içinde dahi askerin siyasete müdahalesine karşı tutum almak yarının değil bugünün sorunudur. 1980 müdahalesi ile kurumsallaştırılan faşist diktatörlük rejimi bugün de varlığını sürdürmektedir ve bu darbe rejiminin süreklileştirilmesi demektir.

Laiklik için mücadele sermaye iktidarını hedeflemelidir!

Bugün kendisine solcu, demokrat, ilerici, hatta sosyalist deyip de devlet ve düzen cephesinde saf tutanların başlıca mazereti "şeriatçı faşizm tehlikesine karşı cumhuriyet rejiminin laik demokratik mevzilerinin savunulması" olmaktadır. Oysa görülmesi gereken siyasal gerçek en başta şudur. Sermaye iktidarının bugün yükselttiği "şeriata karşı laiklik" manevrası ile esas olarak dinsel gericiliği hedef alınmamakta, sınıfsal, ulusal, mezhepsel özgürlük mücadelesi veren kesimlerin mücadelesi bastırmak istenmektedir.

Bugün sermaye devleti "şeriata karşı laiklik" bayrağı altına öncelikle Alevi kitleleri çekmeye çalışıyor. Ne trajiktir ki, 75 yıllık cumhuriyet tarihinde, (sünni dinsel inancın rejimin resmi dini olarak benimsenmesi ve kurumsallaştırılması gerçeği üzerinden) bizzat devlet eliyle eşitsizlik, baskılar ve kıyımlara varan katliamlarla ezilen kesim aynı Alevi kitesidir. Alevi kitleler sosyal demokrat etiketli MGK partileri aracılığıyla faşist generallerin hizasında saflaştırılmaya çalışılıyor. Alevi kitleler bu oyuna gelmemeli, bu kirli ve kanlı tezgaha düşmemelidir.

Generallerin elinde tuttuğu "şeriata karşı laiklik" bayrağı değil, "ABD emperyalizminin ve işbirlikçi tekellerin işçi sınıfına ve her ulustan, her inançtan bölge halklarına karşı saldırı" bayrağıdır. Sermaye devleti laik olamaz. Saltanatı emeğin azgın sömürüsü ve insanca yaşama taleplerinin zorbalıkla bastırılması üzerine kurulu olan sermaye iktidarı laikliği gerçekten ne savunabilir ne uygulayabilir. Laiklik, devletin dinsel alandan elini eteğini çekmesi, dini bir yönetim aracı olarak kullanmaması, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması demektir. Oysa sermaye devleti dini kullanmaktan vazgeçemez. Çünkü sermaye devleti için din, ezilen ve sömürülen yığınları ortaçağ karanlığı içinde tutarak kendi egemenliğine boyun eğdirmek için kullanacağı hazır bir kaftan olmuştur. Sermaye iktidarı için din, ezilen ve sömürülen yığınları mezhep ayrımı temelinde bölüp birbirine karşı kışkırtmasının ve kendi sınıf çıkarları temelinde birleşmelerinin önüne geçmenin bir aracı olmuştur.

Sermaye devleti laiklik konusunda dün olduğu gibi bugün de ikiyüzlüdür. TC islamın bir mezhebi olan sünniliği başından beri resmi din olarak benimsemiştir. Çünkü Sünniliği kendi gerici sınıf ve iktidar çıkarları açısından kullanmak için daha uygun bulmuştur. Alevi işçi ve emekçiler sınıfsal baskılara ek olarak bir de mezhep ayrımcılığı yapan devlet eliyle dinsel baskı altına alınıp ezilmişlerdir.

TC'nin dine yaklaşımında Sünni mezhebi esas almıştır. Alevi işçi ve emekçiler sınıfsal sömürüye ek olarak devletin desteklediği Sünni mezhep baskısı altına alınmış ezilmiştir. Şimdi ordunun yedeklemeyi düşündüğü başlıca kesim Alevi kitlelerdir.

Veziroğlu'nun partisinin, Alevi kitleler nezdinde teşhir olan CHP'nin yapmadığını yapmayı üstlendiği şimdi daha net açığa çıkıyor. Sosyal demokrasiden umudu kesen ve düzen dışı arayış içine giren Alevi kitesini yeniden düzen içine çekmek, devletle barıştırmak, devrimci harekete karşı kışkırtmak ve böylece aynı zamanda ordunun yedek gücü olarak hazırlamak.

Alevilerin taşıdığı demokratik devrimci dinamik liberal gericiliğinin yedeğine alınarak hem içi boşaltılmak, hem de devrimci harekete ve Kürt ulusal hareketine karşı konumlandırılmak isteniyor. Sivas katliamı ve arkasından Gazi katliamları Alevi kitlelerin faşist devletin gerçek yüzünü görmesine yardımcı olmuştur. Devletin kontrgerilla eliyle örgütlemeye çalıştığı provokasyona karşı ayaklanan Gazi halkı devrimcilerle birleşti, barikatlar ördü, şehitler verdi ama saldırılara boyun eğmeyeceğini gösterdi. Bu Alevi kitlelerin özgürlük için mücadele ve kurtuluş yoluydu. Maraş, Çorum, Sivas, Gazi, Ümraniye katliamlarının tertipleycisi olan devlet kanlı ellerini sözde barışmak için Alevi kitlelere uzatıyor. Bu Alevi kitlelerin içine çekilmek istendiği kanlı ve kirli bir tuzaktır. Bu Alevi kitlelere demokratik taleplerinizden vazgeçin ve düzenin baskılarına teslim olun çağrısıdır. Aynı kanlı eller bugün yedeğine almaya çalıştığı Alevi kitlelerin yarın yine boğazına sarılacaktır.

Mezhepsel baskılara karşı demokratik mücadeleyi yükseltmenin önündeki başlıca engel sermaye devletidir. Bu mücadelede Alevi kitlenin asıl hedef alması gereken sermaye iktidarı ve onun din alanındaki ayrımcı, mezhepçi, gerici, şovenist, faşist yasa, kurum ve uygulamalarıdır.

Türkiye'de dinsel gericiliğin besleyicisi, koruyucusu ve kışkırtıcısı sermaye düzeni ve bizzat sermaye devletidir. Sermaye iktidarı ezilen ve sömürülen yığınları aphyonlamak, kendi içinde bölmek, birbirine karşı kışkırtmak, sömürüye ve zulme karşı başkaldırısını engellemek için dinsel gericiliğe dayanmıştır. RP ve tarikatlar bizzat sermaye iktidarının çocuğudur, onun beslemeleridir. Halkın dinsel duyguları sermaye iktidarının sınıfsal çıkarları doğrultusunda yönlendirilmiş, kullanılmıştır. Bu dün de böyledir, yarın da böyle olacaktır.

Bu oyunun figüranı olmayı kabul etmek, kim ne derse desin, MGK'ya selam çakmak, MGK'nın siyaset sahnesindeki yönetici konumunu onaylamak ve sözde karşısında olunan darbeye de yeşil ışık yakmak demektir. Faşist rejim bugün de örtülü bir darbe rejimi olarak varlığını sürdürmektedir. MGK'nın rejim içindeki yönetici konumunu kitleler nezdinde meşrulaştırarak mevcut darbe rejimini tahkim etmeye yönelmektedir.

Gençlik hareketine dönük faşist saldırılar artıyor Emekçilerin birliği bu ablukayı dağıtacak!

Sermaye devletin bir kontr-gerilla cumhuriyeti olduğu gerçeği bugün herkesin gözleri önündedir. Susurluk öncesi sadece devrimci ve komünistlerin telaffuz ettikleri gerçekler birer birer ortaya çıkmış ve kitlelerce açıkça görülebilmektedir.

Kuşkusuz tüm bunlar tesadüfi değildir. Sermaye düzeninin içinde varolan siyasi ve ekonomik krizin devlet kurumuna yansımaları sözkonusudur. Kürt halkının onurlu özgürlük mücadelesi bu krizi derinleştirmekle birlikte, hergeçen gün sermaye cumhuriyetinin ekonomik temellerini derinden sarsmaktadır. Sermaye düzenini giderek faşist terör ve baskılara daha çok sarılması, sürekli olarak militarist kurumlarını tahkim etme gayreti temel bir zorunluluktan kaynaklanmaktadır. Sermaye devleti kendini işçi sınıfı ve emekçi kitlelere, toplumsal muhalefete, kısacası sınıflar mücadelesine göre şekillendirmekte, içinde bulunduğu ve her yönüyle bir kaosu andıran durumdan çıkmak, ya da bunu dönemsel olarak aşmak istemektedir.

Böyle dönemlerde burjuvazi, sınıfsal çıkarlarını sürdürebilmek, kirli düzeni ayakta tutabilmek için, özelde devrimci ve komünistlere, genelde işçi sınıfı ve tüm ezilen kitlelere saldırılarını yoğunlaştırmaktadır.

Sermayenin her dönemki hedefi: Gençlik hareketi

Türkiye devrimci hareketinin tarihi incelendiğinde, düzenin-devletin en büyük saldırı hedefinin gençlik ve gençlik hareketi olmasını anlayabiliriz.

Gençlik hareketi, özellikle '60'lı yılların ikinci yarısından itibaren düzen dışı bir eğilim göstermeye başlamış, o günlerden bu güne Türkiye devrimci hareketinin önemli bir dayanağı ve sürdürücüsü, dolayısıyla burjuvazinin ve onun faşist devletin başbelası olmuştur. Bu konumuyla gençlik, düzenin her dönemdeki ana hedefi haline gelmiş, susturulmaya hatta yok edilmeye çalışılmıştır.

Gençliğin dinamizmini ve devrimci mücadele için barındırdığı potansiyeli çok iyi gören burjuvazi, kitle hareketine vereceği mesajları da gençlik üzerinden verme yolunu seçmektedir. Geçtiğimiz öğrenim döneminde öğrenci gençliğin, eğitimin özelleştirilmesi saldırısına karşı gelişen mücadelesine yöneltilen polis ve yargı terörü, tüm alanlarda süren özelleştirme saldırısı karşısında gelişebilecek kitle hareketliliğine bir mesaj olarak algılanmalıdır. Eğitim ve sağlık alanlarında uygulanan hak gasplarına direnen öğrenci gençliğin

mücadelesi, polis copu, panzerler, idari disiplin soruşturma ve cezaları ile on yıllarca yıl hapis cezalarıyla, ayrıca da bizzat sermaye devleti tarafından örgütlenen sivil faşist saldırılarıyla boğulmaya çalışılmıştır.

Gerek geçen yılda gençlik üzerinde estirilen yoğun terör, gerekse devletin haraç zamları konusunda taktik bir geri adım

atması, öğrenim dönemi başında güçlü bir çıkış yapamayan öğrenci gençliğin geçtiğimiz yılki kitleliliğinden uzak bir görünüm sergilemesine yol açmıştır. Sermaye devleti, öğrenci gençliğin eylemlerini yine polis-gözetli terörüyle karşılamış, Susurluk ile ortaya çıkan kitleleşme olanaklarını faşist saldırılarıyla karartarak engellemeye çalışmıştır. '96-97 öğretim yılında birçok üniversite ve lisede satırılı-bıçaklı hatta silahlı saldırılar yaşanmıştır. Bu saldırılarda onlarca öğrenci yaralanmış, gözaltına alınmış hatta İstanbul Yakacık Lisesi öğrencisi Engin Uslu katledilmiştir.

Sınıf mücadelesinin karşısına çıkarılan silah: faşist hareket

Burjuvazinin her dönem toplumsal hareketliliğin karşısına çıkardığı faşist hareket, onun sınıf savaşımında kullandığı bir aygıt olarak görülmelidir. Bu aygıtın hareket alanı ve rotasının burjuvazinin sınıf mücadelesindeki çıkarlarına belirlenmesi gerçeği önümüzde duruyorken, bu saldırılarda ortak özellik olan devlet-polis-idare işbirliğine şaşırarak son derece anlamsız olacaktır. İpleri sermayenin elinde olan bu faşist çetelerin özenle saklamaya çalıştıkları kirlilikleri bugün geçmişe göre daha çok teşhir olmuştur. Özellikle Susurluk kazası faşist hareketin çete devletiyle olan bağlarını, katliamcı ve emekçilere düşman yüzünü görmek isteyenler için yeterince ortaya sermiştir.

Geçtiğimiz hafta M.Ü'nde yaşanan faşist saldırıların sermaye medyası tarafından "yine sağ-sol çatışması", "geçmişte de bu tür olaylar darbeyi getirmiştir" türünden sunulması, işçi sınıfına ve ezilen kitlelere gündemde olan darbe tartışmalarını hatırlatıp geçmişe göndermeler yapan bir mesaj niteliğini taşımaktadır.

Bu mesaj iyi alınmalı, oyun boşa çıkarılmalıdır. Gençlik faşist saldırılar karşısında yalnız bırakılmamalıdır. MGK komutasına, sermaye sultasına ve faşist saldırılara karşı işçi, emekçi ve ezilen yığınlar birleşmelidir. Süreç, işçi sınıfına ve emekçi kitlelere '70'lerdeki "faşizmi ihtar eylemleri" türünden eylemlerle öğrenci gençliğin faşist saldırılar karşısında sahiplenmeyi dayatmaktadır.

14-15 Haziran eylemleri binlerce emekçinin katılımı ile gerçekleşti

Sermayenin saldırılarına karşı emekçilerin birliği!

“Özgür Emek, Demokratik Türkiye” mitingleri 14-15 Haziran tarihlerinde gerçekleşti. KESK’in bu eylem takvimi, 1 Mayıs sonrası özel bir yer tutuyordu. Sadece kamu çalışanları hareketinin süreçleri açısından değil, kitle mücadelesinin geneli için bu eylemler önem taşıyordu.

14-15 Haziran eylemlerinin ortaya çıkardığı tablo, kitleselliği ve gücü ile değil belki, ama bir takım sonuçları ile önemli göstergeler taşımaktadır.

Birincisi; eylemlere kamu çalışanlarından katılım oldukça zayıftı. Bu zayıflık, aslolarak kamu çalışanları hareketinin iç süreçlerindeki tıkanmanın bir yansıması olarak algılanmalıdır. Eylemlerin birkaç gün öncesi sermaye devletinin kamu çalışanları hareketine dönük yeni bir yasa-saldırısının gündeme geldiği de düşünülürse durumun yakıcılığı ortaya çıkacaktır. Bahsettiğimiz yasa, kamu çalışanlarına sözde “sendika” hakkı tanıyor. Ama grev ve toplu sözleşme hakkı olmayan bir “sendika”. Üstüne üstlük Yargı Sen ve ASİMSEN bu haktan da mahrum bırakılıyor.

Kamu çalışanları hareketinin temelini oluşturan “grevli TİS’li sendika hakkı” talebine dönük bu saldırı, 14-15 Haziran eylemlerinde yanıtsız kaldı. KESK, yasanın mecliste görüşülmesinin bir kaç gün sonrasına denk gelen bu eyleme yüklenmek ve kamu çalışanlarının taleplerini kuvvetli bir tarzda yükseltmek şansına sahipken, zayıf bir ön çalışma ile durumu kurtarmaya çalıştı.

Bu zayıflık sadece pratik bir ön hazırlık sorunu değil, aslolarak KESK yönetimindeki reformist bloğun politik konumlanışının sonucudur. Devletin demagogik “sendika” söylemini ve bunun arkasındaki ideolojik saldırıyı gerektiği tarzda karşılayamamak sorunudur bu. Devlet, kamu çalışanlarına sözde “sendika” hakkı tanıyarak, tabandaki mücadele dinamiklerinde bir bilinç kırılması yaratmaya çalışıyor. Bu kaba tuzağa ilk düşenler ise, KESK yönetiminin kendisi

oluyor. Belki bu yasaı destekleyerek değil ama, gerekli karşı koyuşu sergilemeyerek.

İkincisi; kamu çalışanları alanında devrimci hareketin politik zayıflığı bu eylemde iyice açığa çıkmış durumdadır. Geleneksel devrimci hareketin, alanda reformist politik basıncı kıracak ya da onu aşacak bir taktik politik hat izleyemediği geçmişten beridir bilinen bir olgudur. Geleneksel hareket alanda sendikalist ve demokratist bir çizgi izlemeye çalıştığı oranda, politik olarak son tahlilde reformist hareketleri aşamıyor. En fazlasından biçimsel bir takım farklılıklar ve militan tutum üzerinden kendisini ifade etmeye çalışıyor. Ancak görünen o ki, geline yerde artık bu çaba da yeterli olmuyor.

Harekete içeriden müdahalenin sorunlarını bir yana bırakalım, devrimci hareketin eylemlere ilgisiz kalışı eleştirimizin asıl kaynağıdır. Alana ve eyleme dönük hiçbir devrimci çevrenin ciddi bir çalışması yoktu. Eyleme dönük ciddi bir müdahale kaygısını da bir yana bırakalım, bazı devrimci gruplar katılım bile göstermediler. Katılanlar ise oldukça düşük bir niceliği taşıdılar alana.

Bu zayıflık aslında, sadece kamu çalışanları alanına dönük bir ilgisizliği ve zayıflığı değil, siyasal gelişmelere ve kitle hareketine dönük bir ilgisizliği de gösteriyor. 1 Mayıs sonrası birbirini izleyen hızlı gelişmelere, politik atmosferdeki sıcaklığa rağmen bu ilgisizlik anlaşılır gibi değildir. Kaldı ki, KESK’in bu eylemleri aslolarak kamu çalışanları alanına dönük bir kapsama değil, genel siyasal gelişmelere dönük bir içeriğe sahipti. Reformist partiler, KESK üzerinden kitle hareketine müdahale etmeye çalışırken devrimci hareket izleyici olmayı tercih etti.

Üçüncüsü; yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, reformist hareketin bu dönem KESK’e biçtiği misyon bu eylemde su götürmez bir tarzda açığa çıkmıştır. Eylemin temel sloganından (Özgür Emek, Demokratik Türkiye) tutun da pankart sloganlarına, yapılan

konuşmalara dek ortaya çıkan tablo bunu göstermektedir. EMEP ve ÖDP, KESK içindeki hakimiyetlerini, bu dönemki politik açılımlarının bir mevsisine dönüştürmeye çalışıyorlar. Düzenin onlara “darbe mi-şariat mı” ikilemi arasında açtığı hareket alanını kullanmaya çalışıyorlar. Yurtsever kamu emekçileri ise tavanda (KESK yönetimi içerisinde) kaderlerini ÖDP ve EMEP’le birleştirmiş durumdadır. Kürt ulusal sorununu toplumsal muhalefetin gündemine sokmak, ulusal harekete meşruiyet zeminleri kazandırmak adına, EMEP ve ÖDP ile aynı politik hattın üreticisi durumuna düşüyorlar.

Dördüncüsü; HADEP’in eylemlere kitlesel katılımı ve buradaki pratik tutumu, kitle hareketinin gelişim süreçleri için önemli bir veriyi ortaya koymuştur. Başta İstanbul olmak üzere, eylemlerin çoğuna rengini veren HADEP olmuştur. İlgi çekici olan şudur ki; gerek HADEP yönetimi şahsında, gerekse KESK yönetimi içerisindeki yurtsever emekçiler şahsında, tavanda reformist hareketle ortaklık söz konusu iken, tabanda durum farklıdır. Uzun bir süredir alttan alta fark edilen bu farklılaşma, 14-15 Haziran eylemlerinde somut biçimlere de kavuşmuş durumdadır. İstanbul mitinginde, çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu büyük bir yurtsever kitle, adeta eylem içerisinde eylem örgütlediler. Alanda açtıkları PKK bayrağı ile yürüyüşe geçen kitle

mücadele sloganlarını yükseltti. Bir ara KESK kürsüsünü tamamen işlevsiz duruma getiren bu eylem, KESK yönetiminin ve HADEP’in müdahaleleri ile bitirilebildi. Kürt ulusal hareketi tabanında, “barış hemen şimdi” sloganı ile ifadesine kavuşan reformist eğilime karşı olan ve devrimci savaşı yükseltmek isteyen önemli bir potansiyelin olduğu açıktır. Kürt halkına dönük, MGK güdümlü imha savaşının ve uzlaşmaz tutumun iyice açığa çıkması bu potansiyeli körükleyen bir olgudur. Son Güney Kürdistan işgali ise bu dinamğin bugünkü nesnel zemindir.

Gelinen aşamada Kürt ulusal sorunu sınıf ve kitle hareketinin gelişim süreçleri açısından, her zaman olduğundan daha fazla önemli bir yer tutmaktadır. Sermaye devleti sınıf ve kitle hareketine dönük müdahalelerinde Kürt ulusal sorununu etkin bir tarzda kullanmaya çalıştığı, kriz yönetim politikalarını büyük oranda bu soruna endekslediği oranda bu önem daha da artmaktadır.

Belki de, 14-15 Haziran eylemlerinin en önemli sonucu, sınıf ve kitle hareketine Kürt ulusal sorunu çerçevesinde yapılacak müdahalenin yakıcılığıdır. Bir yandan ulusal hareketin mücadelecilik dinamiklerini kucaklamak, bir yandan da sınıf hareketini devlet karşıtı bir mecraya çekebilmek olanakları fazlasıyla mevcuttur.

15 Haziran İstanbul mitinginden notlar

*Kızıl Bayrakçı komünistler olarak yürüyüşe Kızıl Bayrak imzalı “Kapitalist yağmaya karşı birleşik direniş!” pankartımız ile katıldık. Tekstil İşçileri Bültenide pankartı ile kortejimizdeki yerini aldı. Alanda bunlardan ayrı olarak Kızıl Bayrak imzalı büyük boy, resimli “İşçi sınıfı savaşacak, sosyalizm kazanacak!” pankartımızı yüksek bir yere astık. Kitleye gerek yürüyüş alanında, gerekse alanda bildiri, kuş ve sloganlarımızla seslendik. Bizim yaptığımız yaygın bildiri dağıtımı ve kuşlamayla Kaldıraç’ın yaptığı sınırlı sayılabilecek kuşlama faaliyeti dışında eyleme dönük politik bir müdahale çabası yoktu.

*Arama noktasına “Kahrolsun faşist diktatörlük!” sloganıyla giren kortejimize yönelik polis saldırısı girişimini militan bir tarzda geri püskürttük. Gözaltına alınmak istenen yoldaşımızın polise dönük “Sizden korkmuyoruz alçaklar. Çünkü hepimize diz çöktüreceğiz” sözleri devlet terörüne verdiğimiz cevabı somutluyordu. Bunlar olurken Alınları

kortejinden dostlarımız bizleri yalnız bırakmayarak sloganlarıyla desteklerini sundular. “Katil polis, katil devlet!” diye haykırarak arama noktasından alana doğru hareket ettik. Alanda müdahalemiz kuş ve sloganlar üzerinden devam etti. Mitingin dağınkılığı ve coşkusuzluğu müdahalemizin etkisini düşüren bir faktördü.

*3000’i aşan kitle gücüyle HADEP, yürüyüşe ve mitinge damgasını vuran grup oldu.

Anaların, çocukların oluşturduğu kortejler, beyaz giysili gençlik korteji, bölge ve semt örgütlülüklerinin kortejleri ile görkemli bir görünümdeydiler. En coşkulu korteji de doğal olarak HADEP oluşturuyordu. Marşlarla, sloganlarla sömürgeci devlete olan kinlerini kustular.

*Kamu çalışanlarının eyleme katılımı oldukça düşüktü. Eğitim-Sen’in belli bir katılım sağladığı görülüyordu. Ancak yine de tüm kamu çalışanları sendikalarının katılımı bini aşmayacak durumdaydı.

Ankara KESK mitingi zayıf geçti! Eylem silahını yükseltelim

KESK'in öncülüğünde düzenlenen "Özgür Emek, Demokratik Türkiye" mitingi, Ankara Tandoğan Meydanı'nda 14 Haziran'da yapıldı. Mitinge kamu çalışanlarının katılımı beklenenin çok altında gerçekleşti. Bu durum gelen kitlenin üzerinde de moral bozukluğuna neden oldu. Sermaye devletinin sadık bekçileri polisleri ise cesaretlendirdi. Kolluk güçleri sendika kortejlerinin arkasından alana giren kitle örgütleri, öğrenciler ve siyasal partilerin kortejlerinde keyfi olarak kimlik kontrolü yapmaya kalkıştılar. Bazı kimlik bilgilerini kaydettiler. Bu yeni uygulamaya karşı memur sendika kortejleri de durarak tepki gösterdiler.

Ankara valiliği, eyleme izin verdiğini ancak 13 Haziran günü öğleden sonra açıklaması ve ABD elçiliği önünden gözaltına alınan, sendika yöneticilerinin ve üyelerinin de içinde bulunduğu 49 kişinin tutuklanması, memurların eyleme kitlesel katılımını etkileyen faktörlerdi. Herşeyden önce, işyerleri temelinde eylemlere dönük sistemli bir çalışma örgütlenememişti.

Eyleme en kitlesel katılımı, çevre illerle (Nevşehir, Kırşehir, Yozgat, Kayseri, Sivas, Konya, Kırıkkale, Polatlı) birlikte, 600 kişilik kortejiyle Eğitim-Sen gerçekleştirdi. Bu kitlenin attığı sloganlar daha çok eşel-mobil saldırısına karşı "grevli toplu sözleşmeli sendika hakkını" önu çıkaran sloganlardı. Politik talep olarak ise "Ne şeriat ne darbe, demokratik Türkiye!" sloganını attılar. Eğitim-Sen kitlesi disiplinli ve kalabalık olmasına rağmen, coşkusu en düşük korteji oluştuyordu. Yürüyüş sırasında "Parasız, laik, eşit ve bilimsel eğitim!" taleplerini bile çok cılız bir şekilde dile getirdiler. Hafta içinde M.E. Bakanlığı önündeki eyleme kitlesel katılımı gerçekleştirememiş olmalarından hareketle 14 Haziran eyleminin de kendi cephelerinden sönük geçeceğinin, önden farkındaydılar. Buna rağmen etkili bir çalışma örgütleyemediler.

SES ise, Sivas'tan gelen 10-15 memurla birlikte ancak 150 kişilik bir katılım sağlayabildi. Kongre süreçlerini yeni tamamlamış olmanın avantajını hiç kullanamadı. Üstelik bu kongrede yeni

bir "atılım" yapılması kararları alınmıştı. "Savaşa değil, sağlığa bütçe!" pankartı altında eyleme katılan kitle, sağlıkta özelleştirme programlarını protesto eden dövizler taşıdı.

Tüm Maliye-Sen ve Tüm Bel-Sen ise 100 kişilik kortejlerle eyleme katıldılar. Özellikle Maliye-Sen'in kitlesi daha coşkulu ve militan bir atmosfer içindeydi. Marşlar söylediler, Güney Kürdistan işgalini protesto eden sloganlar attılar. 13 Haziran'da gerçekleştirdikleri bölgesel eylemlerin heyecanını 14 Haziran'a da taşımayı başardılar.

Asim-Sen, Emek-Sen, Sosyal-Sen, Tüm Banka-Sen, Turizm-Sen, Maden-Sen, BTS, Enerji Yapı Yol-Sen, Tarım-Sen, Kültür-Sen, Tüm Sanayi-Sen, Orkam-Sen, Haber-Sen, Yargı-Sen gibi sendikalar da 10 ile 70 kişi arasında değişen kitleleriyle eylemde yerlerini aldılar. Bu sendikalar çevre illerden katılım sağlayamadılar. Memur sendikalarının toplam katılımı 1500 kişi kadardı.

İşçi sendikalarından DİSK Bölge Temsilciliği, Nakliyat-İş, Gıda-İş, Dab-Sen toplam 140-150 kişi ile katıldılar. Türk-İş'ten sadece Tümtis 30 kişiyle eyleme katıldı. İşçilerin eyleme katılımı toplam 170-180 kişiyle sınırlı kaldı.

TMMOB 20, Halkevleri 100, Güç Birliği ve çeşitli devrimci gruplar toplam 200 kişilik bir güçle eyleme katıldılar.

Siyasi partilerden ÖDP 200-250, SİP 100, EMEP 300, HADEP 200, Dev. Sos. İşçi Partisi 15 kişilik bir katılım sağladılar. Eylemin toplam kitlesi yalnızca 3000 kadardı. Kemalist, darbeci İşçi Partisi ise eylem "laik" orduyu da karşısına aldığı için mitinge katılmamış, emekçilere karşı suç işlemeye devam edeceğini bir kez daha göstermiştir.

Yürüyüş boyunca atılan sloganlar; "İşçi memur elele genel greve!", "Eşel-mobil değil, toplu sözleşme!", "Faşizme karşı omuz omuza!", "Yaşasın halkların kardeşliği!", "Tutsak memurlar onurumuzdur!", "Sokağa, eyleme, genel greve!", "Çeteler halka düşman, çok!" "Zindanlar boşalsın, çetelere yer

kalsın!" oldu.

Alanda, devrim şehitleri için saygı duruşu yapıldı. KESK adına yapılan konuşmalarda, düzenin içinde debelendiği bunalımın faturasını emekçilere ödetmek istediği vurgulandı. Ve buna alet olan işçi sendikalarının, MGK direktifleri doğrultusunda sermaye örgütleriyle ittifak yapmaları eleştirildi. Eşel-mobil dayatmasının kabul edilmeyeceği, sorunlarının çözümünün grevli toplu sözleşmeli sendikal hakların kazanılmasıyla mümkün olacağı ifade edildi. Göstermelik sendikal örgütlenmeye izin veren yeni yasa protesto edildi. HADEP'in ABD elçiliği önündeki eylemine destek veren kamu sendika yöneticilerinin tutuklanması ve emekçi memurlara yönelik diğer saldırılar kınandı. Son olarak da 15- 16 Haziran direnişinin anlamı ve bugünkü görevlere değinildi.

Nazım Hikmet'ten şiirler okundu, marşlar ve türküler eşliğinde halaylar çekildi. Mitingin sona ermesinin ardından kitle düzensiz bir şekilde dağıldı. Bazı sendikalar bu düzensizliğe müdahale etmek ve kitleyi kortej disiplini içinde Sıhhiye'ye yürütmek girişimleri başarısız kaldı. Siyasal partiler ve gençlik kortejleri dönüş yolunda da kortejlerinin disiplini korudular ve sloganlarını sürdürdüler.

Düzenin bütün sıkışmışlığına, kirli ve kanlı yüzünün ortaya çıkmasına rağmen kitle hareketinin militan bir çıkış yapmakta zorlanması gerçeği bir kez daha yaşandı. MGK güdümünde sürdürülen "şeriat" karşı tüm laik kesimlerin birlikte mücadele etmesi propagandaları ve darbe tehditlerinin, işçi ve emekçilerin kendi sorunları etrafında bağımsız bir mücadele hattı örmelerinin önüne geçmeyi amaçladığı çok açıktır. Düzen, bugüne kadar kendi eliyle "komünizm tehlikesine" karşı beslediği "gericiliğe" karşı mücadele ediyor görüntüsü altında emekçilerin desteğini talep etmektedir. Oysa ki temel dertleri, işçi ve emekçilerin, faşist sermaye düzenine ve onun ürettiği her türlü gericiliğe karşı kendi bağımsız örgütlenmelerinin ve mücadelelerinin önünü kesmektir. Bu tuzağı boşa çıkarmanın en etkili yolu, işçi ve emekçilerin sermayeye ve onun ordusuna karşı birlikte mücadelesini yükseltmekten geçiyor.

Kızıl Bayrak / ANKARA

Bursa KESK mitingi Kamu çalışanları suskunluğu bozmalıdır!

KESK'in 14-15 Haziran için aldığı miting kararındaki 11 il içinde Bursa da bulunuyordu. Bursa'daki mitingin düzenlenmesine KESK'in yanı sıra DİSK'e bağlı sendika şubeleriyle TÜM-TİS'de katılmıştı.

15 Haziran Pazar günü, saat 12.30'da Yıldırım Meydanı'nda toplanan kitle, kortejlerin oluşturulmasından sonra mitingin yapılacağı Fomaro Meydanı'na doğru yola çıktı. Yakıcı güneş altında yapılan yürüyüş oldukça coşkuluydu. Fakat ne yazık ki, bu coşku ve disiplin miting alanında korunamadı. Özellikle memur sendikalarının kortejleri alana girer girmez dağıldı. Alan terk edilmedi, fakat kalabalık kenarlardaki gölgelere doğru dağınık bir şekilde çekildi. Alanda kortejini ve disiplini koruyan, coşku sloganlarını sürdüren, sadece iki işçi sendikası kaldı denebilir. TÜM-TÜM ve GİNTEM direnişçileriyle mitinge katılan Nakliyat-İş.

TÜM-TİS şube başkanının, 15-16 Haziran direnişi ve sınıfa bugün yönlendirilen saldırılara değinen konuşması ile İHD Genel Başkanı Akın Birdal'ın konuşmaları kayda değer nitelikteydi.

Halen Bursa Cezaevinde kalan özgürlük tutsağı İ. Beşikçi'nin mesajı da kitleyi hayli etkiledi.

Mitingin en dikkat çekici yanı ise kamu çalışanlarının suskunluğuydu. Miting boyunca neredeyse tek slogan atmadan izleyen tek grup oldu mitingin sahipleri. Oysa daha iki gün önce, apar-topar meclisten geçirilen yasa ile, 8 yıllık mücadelesi hiçe sayılmak, bir çırpıda yok edilmek isteniyordu. Sözde sendikalaşmanın önündeki engeller kaldırılmıştı bu yasayla. İş, iş güvencesi ortadan kaldırılmıştı. Bu saldırıya yanıt olacak, ne bir katılım görünüyordu, ne de coşku ve öfke.

Kamu çalışanları, bugünkü meşru mevzilerini kazanmak için az bedel ödemediler. Sürgün ve baskılara, gözaltı ve coplara göğüs gere gere geldiler bu günlere. Bir avuç devrimci kamu çalışanıyla çıkılan yolda, yüzbinlerle ifade edilen bir mevzi alındı. Bugünkü saldırıların düzeyi ne olursa olsun kamu çalışanlarının birikimi bunu göğüsleme potansiyeline sahiptir. Yeter ki, o potansiyeli yeniden harekete geçirecek güç ve kararlılık gösterilsin. Mücadele yeniden "hak verilmez alınır!" zemini üzerinden ve tabanın dinamiklerine dayanarak yükseltsin.

Kızıl Bayrak / BURSA

Mersin KESK mitingi:

Durgun atmosfer yer yer sloganlarla yırtıldı!

KESK'in merkezi eylem takvimi çerçevesinde kararlaştırdığı bölgesel mitinglerden biri de Mersin'de gerçekleşti. Katılım ve coşkunun oldukça zayıf geçtiği eylemde, yaklaşık 2500-3000 arası bir kitle yer aldı. Mitinge kamu emekçileri sendikalarının hemen hemen tümü, birkaç işçi sendikası (Liman-İş, Genel-İş), partiler (EMEP, SİP, İP, ÖDP, HADEP) ve devrimci gruplar katıldı. Eğitim emekçileri, kamu çalışanları içerisinde en kalabalık korteji oluşturuyordu. Liman işçileri de belli bir kitlesellikle (250 kadar) eylemde yer aldılar.

İstasyon Alanı'ndan yürüyüşe geçerek başlayan eylem tam bir durgunluk hakimdi. En sık atılan sloganlar; "Geliyor, geliyor, genel grev geliyor!", "Çeteler mecliste, öğrenciler, aydınlar hapiste!", "Savaşa değil, eğitime bütçe!", "Yaşasın halkların kardeşliği!" oldu. Kitlelerde sloganlara katılım bir hayli zayıftı. Yalnızca devrimci çevrelerin (Kızıl Bayrak, Kurtuluş) bulunduğu yerlerden sloganlar canlı ve gür bir sesle haykırılıyordu. Durgunluğu bozan tek

şey de bu oldu eylem boyunca.

Katılımın ve coşkunun zayıflığının gerisinde çok çeşitli nedenler var. Birincisi; KESK yöneticilerinin, eyleme dönük hiçbir taban çalışması yürütmemiş olmasıdır. Deyim yerindeyse oldu bittiye getirerek, "eylem yaptık" demek için yapmışlardır bu eylemi de. Alandaki organizasyonun kendisi bile, onların eylemi ne kadar ciddiye aldıklarını göstermeye yeter. Kitleler Cumhuriyet Meydanı'na geldiklerinde, karşılarında sadece içi boş bir konuşma metni görebildiler. Ne bir müzik grubu ne de başka bir şey ayarlanmıştı.

Reformist partiler de aynı durumdaydı bu kez. Sadece SİP belli bir güçle, disiplinli, coşkulu bir katılım sağladı. EMEP, ÖDP, İP kortejlerinde belirgin bir zayıflık hakimdi. Çok az bir niceliğe sahip olmaları bir yana, eylem boyunca geneldeki coşkusuzluğun bir parçasıydılar.

Devrimci grupların aynı akıbeti yaşamış olmaları ise üzücü olduğu kadar düşündürücüdür de. Yalnızca Kurtuluş HÖP pankartıyla eylemde

yerini alan gruptu, komünistlerin dışında. Alanda ya da eylem boyunca hiçbir politik çevrenin, herhangi bir faaliyetine rastlanmadı. Bunun tek istisnası yaygın olarak yapılan Kızıl Bayrak imzalı kuşlar oldu. Bir de Emek gazetesinin alandaki satışından ve özel sayı dağıtımından söz edilebilir.

Biz komünistler bu kez ayrı pankart altında yürümek yerine sınıf kitleleri içerisinde yürümeyi tercih ettik. Gücümüzle liman işçileri içerisinde yerimizi aldık. Haykırdığımız sınıf sloganlarıyla, liman işçileriyle eylem boyunca iyi bir bütünleşme yaşadık. Başta sendika yöneticileriyle küçük sorunlar yaşansa da, grupçuluktan uzak politik duruşumuzla bu çözüldü. Sınıfın sloganlarını haykırmamız, işçilerde ilgiyle karşılandı. Hatta sendika yöneticileri slogan listemizi alıp, kendileri attırmaya başladı bizim sloganları. Bu düzeyli bütünleşme, Liman-İş kortejine eylem boyunca ayrı bir görüntü verdi. Coşkusıyla eylemin havasında gedik açtı.

Kızıl Bayrak/ ADANA

İzmir'de Yasağa Rağmen Eylem

15 Haziran pazar günü KESK'in basın açıklaması, miting saati olarak belirlenen 14.00'te Konak Meydanı'nda yapıldı. Devlet tarafından mitinge izin verilmediği için yapılan basın açıklaması yaklaşık bin kişinin katılımıyla fiili bir mitinge çevrildi. Konuşmacıların söylevleri laik-demokratik Türkiye ekseninde dönüp dolaşırken, kitleden yükselen "Emekçiler elele, genel greve!", "Eşel mobil değil, toplu sözleşme!", "Savaşa değil, eğitime bütçe!", "Baskınlar, sürgünler bizleri yıldırılmaz!", "Yaşasın sınıf dayanışması!" sloganları oldu.

Bir gün önce, 14 Haziran'da İP, CHP, DSP, ADD vb. parti ve

kuruluşların ortak bir mitingi yapıldı. "8 yıllık kesintisiz eğitim" bağlamında "şeriat karşı laiklik"i temel alan bir eylemdi. KESK o süreçte bu kurumlarla görüşmüş ve bir ortaklık zemini aramıştır. Oysa ki bu partiler (İP, CHP, DSP) sınıf düşmanlığında ortaklaşan ordu ve darbe şakşakçılarıdır. Bu partiler işçi ve emekçiler arasında sokulan-sokulmaya çalışılan "sol" makyajlı Truva atlarıdır. Bu Truva atlarını emekçilerin saflarına sokmak KESK'in işi olmamalıdır. Bu işe Türk-İş ve DİSK soyunmuşlardır zaten. 1 Mayıs'a, işçi sınıfının öz eylemine katılmayan birçok Türk-İş sendikası bu eylemde yerini almıştır. Sonuçta KESK

bu partilerle aynı zeminde buluşmadyısa da, temasları bir yakınlaşma işareti sayılmalıdır. Bu yakınlaşmayı önleyecek olan her şeye rağmen 15 Haziran'da Konak Meydanı'na çıkan emekçi kitlelerdir. Görüldü ki kitle yasak tanımıyor. Devletin faşist baskısı sokakları tümüyle boşaltmıyor.

Bugün KESK'in mitinglerine damgasını vuran "Özgür emek, demokratik Türkiye" talebi bu kitleleri yanlış yönlendiren bir politik hatırdır. Emegin örgürlüğü demokratik Türkiye'de değil, sosyalizmedir.

Kızıl Bayrak / İZMİR

Zonguldak:

"Yılgınlık yok direniş var!"

KESK'in 11 ilde düzenlediği mitinglerden biride 14 Haziran günü Zonguldak'ta yapıldı. "Anadilde, parasız, bilimsel, demokratik eğitim", "Grevli-toplusözleşmeli sendika hakkı", "Eşel mobile hayır" talepleri ekseninde yapılan miting geçmişe göre oldukça canlı ve coşkulu geçti. Yaklaşık 3000 kişinin katıldığı mitingde ağırlığı Eğitim-Sen ve SES şubeleri oluştururken, diğer sendika kortejlerinde de geçmiş eylemliliklere göre belirli bir yoğunluk gözlemlenmekteydi. Mitingde KESK Zonguldak, Ereğli, Bartın, Kastamonu, Karabük sendika şubeleri, İHD, ÖDP, İP, CHP ve ZKÜ öğrencileri yer aldılar. GMS ve diğer işçi sendikaları mitinge katılacaklarını açıklamalarına rağmen sonradan çark ettiler. Yine de sınıf bilinçli bazı işçiler alanda yerlerini aldılar.

Katılımın yüksek olmasında ve alanda coşkulu, mücadeleye istekli bir

kitlenin yer almasında sömürü, baskı, terör ve suni gündemlerle cendereye alınmaya çalışılan emekçilerde biriken öfke ve hoşnutsuzluğun kendine bir çıkış yolu araması rol oynadı. Aynı zamanda yapılan etkili önçalışma da önemli bir faktör olmuştur.

Alanda, KESK Zonguldak Şubeler Platformu adına yapılan konuşmalardan sonra KESK genel başkan yardımcısı Faysal Özçiftçi de bir konuşma yaptı. Konuşmalarda genel olarak mitingin temel talepleri tekrarlanırken, mücadelenin yükseltileceği vurgusu yapıldı. Konuşmalar sık sık "Eşel mobile hayır!", "Eşel mobil değil toplu sözleşme!", "Yaşasın halkların kardeşliği!" sloganlarıyla kesildi. Sürgüne gönderilen bir eğitim emekçisinin coşku dolu konuşması sırasında ise alanda "Baskılar bizi yıldırılmaz!", "Yılgınlık yok direniş var!", "Faşizme karşı direniş!" sloganları gür bir şekilde yükseldi.

Miting Grup Tuvenan'ın söylediği türküler eşliğinde çekilen halaylarla sona erdi.

Alanda Kızıl Bayrak'ın "Hak ve özgürlükler için mücadeleye" özel sayısının dağıtımı yapıldı. Dağıtımı yapan Kızıl Bayrak çalışanını gözaltına almak isteyen polis, bazı kortejlerden yükselen "Özgür basın susturulamaz!", "Baskılar bizi yıldırılmaz!" sloganları karşısında geri adım atmak zorunda kaldı.

Miting alanında atılan diğer bazı sloganlar ise şunlardı: "Çeteler halka hesap verecek!", "Yaşasın demokrasi mücadelemiz!", "DGM'ler kapansın düşünceye özgürlük!", "Savaşa değil eğitime, sağlığa bütçe!", "Çeteler mecliste öğrenciler hapiste!", "Zam, zulüm, karakol işte refahıyol!", "Susma sustukça sıra sana gelecek!", "Emekçiyiz, haklıyız, kazanacağız!"

Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kızıl Bayrak / ZONGULDAK

Bursa deri işçileri mücadeleyi yükseltiyorlar!

Bursa deri işçilerinin örgütlenme mücadelesi sürüyor. '90'lı yılların başında bir kez yenilgiye sonuçlanan bu mücadele, bugün yeniden yükseltilmiş ve belirli bir aşamaya getirilmiştir. Geçmiş yenilginin de dersiyse, bu kez daha "sıkı" ve "gizli" bir çalışma yürüten deri işçileri, kararlı bir biçimde, adım adım ölüyorlardı sendikal yapılarını. Nihayet deri patronları farketti çalışmayı ve saldırılar başladı.

İlk büyük saldırıya, 8 işçiyi atarak, Özyükselen deri fabrikasının patronu gerçekleştirdi. Tabi ki, örgütlü işçilerden yanıtını da aldı. 17 Mayıs sabahı, atılan işçiler kapıda, diğerleri içerde oturmaya başladılar. Patron bir çıkıp dışarıdaki, bir girip içerideki işçileri tehdit ediyordu. Dışarıdakilere çekip gitmelerini, içeridekilere çalışmalarını, yoksa fena olacağını söylüyordu. Bu tehditlerin işe yaramadığını görünce "iyilikle" ikna etmeye çalıştı içeridekileri. Ve dışarıdakilerle uğraşmayı da bıraktı. Mallarının yanacağını, akşama sorunun halledileceğini söyleyerek çalışmaya ikna edebildi içeridekileri. 9.30 civarında çalışma başladı.

Bu gelişme üzerine İstanbul'dan çağrılan sendika yönetimi de, saat 15.00 civarında ulaşmıştı fabrikaya. Yapılan görüşmelerde, Özyükselen kapitalisti; "tensikatın örgütlenmesiyle ilgisi olmadığını, kendisinin sendikaya karşı olmadığını" vb. vb. anlatıyordu. Fakat seçilen işçilerin sendikal çalışma yürütenler olmaları söylediklerini tamamen çürütmekteydi. Bununla birlikte sendika, atılanların ücretli izinli sayılmaları önerisini götürdü patrona. Bu görüşme bir protokolle bağlanmadan akşam oldu. Her iki kamp, durumu değerlendirmek üzere kendi iç toplantıları için çekildiler.

Deri sektöründeki çalışma koşullarının, son derece ağır olduğu açıktır. Geniş bir çevrede bile etkili olan, yabancıların burnunu tutarak geçtiği o zehirli pis havayı, deri işçisi hergün, saatler boyu solumaktadır. Salt havanın pisliği de değil. Leşlerle dolu bir ortamda, leşleri işlemektir işleri. Sık burjuvazinin ışıklı vitrinlerinde beğenip aldıkları, başlarına, ayaklarına, sırtlarına giyip hava attıkları o pahalı deri giysileri, işte bu leşlerden çıkıyor. Bu ne kısır döngüdür ki, lüks deri giysilere yatırılan o paralar da, yine işçinin alınterinden süzülüp gelen karlardan ibarettir.

Peki, deri işçileri ne kazanıyor bu çalışmanın karşılığında? Ne sunuyor burjuvazi bu fedakarlıklara karşı onlara? Üç kuruş köle ücreti ve tam bir köle muamelesi dışında?

Bugün Bursa deri işçileri, bu köleliğe karşı, örgütlü mücadelenin yolunu tutmuş bulunuyor. Tıpkı Tuzla'daki sınıf kardeşleri gibi. Mücadelesi tüm Bursa işçilerinin, aynı kölelik koşullarının dayatıldığı tekstil ve diğer işkollarında çalışan işçilerin de yolunu aydınlatacak.

Kızıl Bayrak / BURSA

GİNTEM:

Direnen emekçiler kazandı!

Yaklaşık 2 aylık bir mücadele ile taleplerini kabul ettiren GİNTEM işçilerinin direnişi sonuçlandı. İki ana taleple başlamışlardı direnişe: İşten atılanların geri alınması ve sendikal örgütlenme haklarının engellenmemesi. Bugün GİNTEM kapitalisti, 2 ay önce sendikalaştıkları için işlerine son verildiği 150 civarında işçinin, işe dönüşünü şartsız kabul etmiş bulunuyor. Hatırlanacağı gibi direnişin ilk günlerinde, sendikadan istifa etmeleri koşuluyla işçileri geri çağırıyordu. Fakat bu aşağılık teklif işçilerden kabul görmemiş, direnişi zayıflatacağına, işçilerin öfke ve kararlılığını daha da bilemişti. Çünkü onlar, örgütlü mücadelenin gücünü, daha direnişin ilk günlerinde hissetmeye başlamış bulunuyorlardı. Ondan vazgeçtikleri takdirde, eskisinden daha şiddetli bir saldırıyla karşılaşacaklarını seziyorlardı.

Bu kazanımın hemen ardından gerçekleştirilen 15 Haziran mitingi GİNTEM işçileri için bir bakıma zafer töreni oldu. Disiplinli ve coşkulu bir kitle olarak, kızıl direniş önlükleriyle mitinge renk katan GİNTEM işçilerinin temel sloganı artık, "Yaşasın devrimci mücadelemiz!" olmuştu. Direnişin ilk haftalarında "Biz ekmeğimizi istiyoruz!" diyen de bu aynı işçilerdi. Peki neydi onların bilincinde "ekmek"le "devrim"i yaklaştıran? Kuşkusuz öncelikle bu 2 aylık mücadelenin özeneyimleridir.

Elbette, GİNTEM direnişçilerinin bugün, gür ve coşkulu biçimde bu sloganı atması, burada 100-150 kişilik bir "devrim müfrezesi" oluştuğunu göstermiyor. Ve yine kuşkusuz bu insanların çoğu "devrim" sözcüğünün içeriğini henüz daha tam anlamıyla bilmiyor. İşçi sınıfının tarihsel misyonunu da... O misyonun "devrimci mücadelemiz"le sınırlı olmadığını, sınıfları ve sömürü ilişkilerini ortadan kaldıracak, sosyalist bir sınıf iktidarının zorunluluğunu da bilmiyor onlar. Fakat devrimci sosyalist mücadelenin gerekliliğini öğrenecekleri uzun bir mücadele yolu var daha önlerinde. Daha her şey bitmiş değil onlar için. Ve kapitalistlerin sömürü düzeni sürdüğü de bitmeyecek.

Kızıl Bayrak / BURSA

Mutlu Akü grevcisiyle röportaj

"MGK ve sermaye ile hiç bir ortak çıkarımız olamaz"

KB: Greviniz nasıl başladı ve talepleriniz nelerdir?

İşçi: Biz, ücretlerimiz sefalet düzeyinde ve iş güvencemiz olmadığı için greve başladık. Grev kararı, bir önceki sözleşmenin satılması sebebiyle, bu sözleşmenin de oldu-bittiye getirilmemesi için ağırlıklı olarak biz yani işçilerin basıncıyla alındı. 11 milyon net asgari ücret alıyorduk. İşveren % 80 önerdi, hiç bir iyileştirme ve seyyanen artışını da kabul etmedi. Bu yüzden haklarımızı almak için greve çıktık. İstediklerimiz haklar, insanca yaşam ücreti ama bu kesinlikle % 80 artış olamaz ve işgüvencemizin sağlanmasıdır.

KB: Grevin başarıya ulaşması için ne gibi önlemlerinizi var? Örneğin; mal çıkışının durdurulması, taşeron işçi çalıştırılması gibi konularda ne düşünüyorsunuz?

İşçi: Grev gözcüleri koyduk ama yeterli değil. Araba giriş ve çıkışlarında kontrol yapılmıyor. Grev çadırı kurulmadığı için işçiler işverenin imkanlarından faydalanarak grev yapıyor. Örneğin; işverenin verdiği yemek yeniliyor, grev gözcüleri bekçi kulübelerinde bekliyor. İşveren grev çadırının kurulmasını engellemek için grevci işçilere kulübelerini seve seve veriyor. Çünkü; çadır kurulursa diğer işyerlerinden bizimle dayanışmaya sınıf kardeşlerimiz gelecek. Bu da coşkulu bir grev havası yaratacaktır. Gayet rahat bir ortamda grev geçiyor. Piknik yapar gibi grev yapıyoruz. Patron bu rehaveti gördükçe içi rahatlıyor. Bir tedirginlik yaşamıyor.

Şu anda patron taşeron işçi çalıştırmıyor ve çalıştırmaya kalksa da biz engel oluruz. Bu konularda sendika aktif tutum almalıdır. Ama iş pek sıkı tutulmuyor. Örneğin; fabrika çıkışlarında arabaların bagajlarının aranması sağlanmalıdır.

KB: Direnişlerin başarıya ulaşması etkin bir sınıf dayanışması örülmeliyle bire bir bağlantılı. Siz bunun için neler yaptınız? Grevinize destek ne düzeyde?

İşçi: Sınıf dayanışmasını örnek için ciddi bir çalışma yapmadık. Bizim bir çabamız olmayınca greve kimsenin desteğe gelmesini bekleyemeyiz. Tuzla deri işçilerinden bir öneri geldi, fakat biz girişimde bulunmadık. Grev süresince Mutlu Akü'ye kurum olarak hiç kimse desteğe gelmedi. Basın açıklamaları yapılmadığı için kurumların haberi olmayabilir. Bunun sorumlusu da biziz. Örneğin; 15 Haziran'da KESK'in mitingine katılıp direnişimizi emekçilere anlatabilmeliydik. Bunu sendikaya sorduk. Türk-İş genel merkezinden haber gelmediği için kimseyi mitinge getiremeyiz, yalnız siz ferdi olarak katılabilirsiniz dediler. Biz orada olmadığımız için diğer sınıf kardeşlerimize sesimizi duyuramadık. Türk-İş'in bu tutumu sınıf dayanışmasını örmemize bir engeldir.

Bu mitinge İSSP'de katıldık. Bizim sendikamızda Petrol-İş olarak bu platformda yer aldığı halde eyleme katılmadı.

KB: Son günlerde işçi ve işveren sendikalarının MGK komutasında darbe-şariat ikilemi üzerinden işçi-emekçilerin bilincini bulandırmak için yayınladıkları bir bildiri var. Bu konuda ne düşünüyorsunuz? Sizce işçi ve işveren temsilcilerinin ortak eylem yapması doğru mu?

İşçi: İşverenlerle çıkarlarımızın bir olamayacağını bildiğimiz için bu bildiriyi onaylamıyoruz. Bizim gündemimizi saptırıyorlar. Ne zaman bir yerde direniş olsa sermayenin hizmetindeki asker gelip, sermayenin hakkını koruyor. Grevci işçilere saldırıyorlar. 12 Eylül'den sonra

işçilerin bütün yasal hakları ellerinden alınmıştır. Bunun baş sorumlusu da bugün bu oyunu bize oynamaya çalışan şimdiki MGK'dır. Dolayısıyla bizim MGK ve sermaye ile hiçbir ortak çıkarımız olamaz.

KB: Son günlerde TC ordusunun Güney Kürdistan'ı işgal edip Kürt halkına yaptığı zulüm konusunda ne düşünüyorsunuz?

İşçi: Sermaye, gücünü elinde tutmak için Türk ve Kürt halklarını birbirine düşürmeye çalışıyor. Yoksa Türk ve Kürt işçi-emekçileri arasında hiçbir sorun yoktur. Bu sorunları devlet kendisi çıkartıyor. Buna rağmen sorunu Kürt halkını katlederek, yiyecek ambargosu uygulanarak ve insanlara zulmederek çözmeye çalışıyor. İşçi kardeşler buna sesiz kalmayarak, kendi çözümünü ortaya koymalıdır.

Mutlu Akü grevi üzerine

Mutlu Akü'nün Tepeören, Kartal, Bursa fabrikalarında ve yine Mutlu Akü'ye bağlı Çelik Akü'de Petrol-İş sendikasında örgütlü 830 işçinin grevi 3 Haziran'dan bu yana devam ediyor.

Grev TİS görüşmelerinin tıkanması ile gündeme geldi. İşçilerin büyük çoğunluğu, sendikayı zorlayarak grev kararı aldılar. Ancak grevin öncelikli talepleri ücret pazarlığı ile sınırlı. Eşel mobile karşı, işçi kıyımlarına karşı, iş güvencesi için vb. bir çok konu unutulmuş durumda. Tabi ki burada temel faktör sendikanın geri duruşu.

Grev TİS görüşmelerinin uzun tutulup uyuşmazlık tutanağının geciktirilmesi grevin neredeyse 2 ay geç başlamasına sebep oldu. Mutlu Akü patronu bu arada epeyce bir stok yapma imkanı buldu. Elindeki stoğa güvenen Mutlu Akü işvereni, grev karşısında gayet rahat davranabilmektedir. Bu rahatlığı bir yandan sendikanın uzlaşmacı tutumu sağlıyorsa da, öte yandan Mutlu Akü işçilerinin işten çıkarılmalarına karşı anlamlı bir karşı koyuş örgütleyememeleri de var. Mutlu Akü işçisi bugüne dek, geçmiş deneyimleri ışığında kendi iç örgütlülüğünü sağlayıp mücadeleyi yükseltebilirdi. Bugünkü grev göstermektedir ki, asıl boşluk buradadır. Çünkü Mutlu Akü işçileri kendi örgütlülüklerini yaratamadıkları sürece sendika da kendi çıkarları doğrultusunda işlemeye devam edecektir. Bu durumun hızla değiştirilmesi gerekmektedir.

Grev yerinde yalnızca dört grev gözcüsü var. Bu gözcüler de bekçi kulubesinde oturup patronun verdiği yemekle ihtiyacını karşılıyor. Çıkış yapan arabaların bagajları aranmıyor. Grev çadırı yok. En önemlisi de greve sınıf dayanışması için gelen ziyaretçiler, bekçiler ve patron uşağı müdürler tarafından içeri bile alınmazken, grev gözcüleri bu tabloyu boynu bükük seyretmek zorunda kalıyor. Bu tablonun

oluşması başta sendikanın sorumluluğudur. Sendika, grevin böyle devam etmesinden pek rahatsızlık duymamaktadır. Fakat kendisiyle dayanışmak için gelen sınıf kardeşleriyle bile doğru-düzgün görüşmeyen işçilerde içten içe bir rahatsızlık oluştuğu da açıktır. Şu unutulmamalıdır ki, kendisine karşı direnişe geçip hakkını arayan ve sınıf savaşı sürdüren işçiye karşı hiçbir patron iyi gözle bakmaz. Eğer patron çeşitli imkanlar sunuyorsa, bu tamamen kendi çıkarına olduğu içindir.

Bugün Mutlu Akü işçisi öncü işçilerinin önderliğinde bir an önce grev komitelerini kurmalı ve Tepeören, Kartal, Çelik Akü grev komiteleri koordineli hareket etmelidir. İşçiler grev boyunca sınıf düşmanı patronun hiçbir yardımını kabul etmemeli, kendi sendikasını harekete geçirmelidir. Bir direniş düşmana gebe kalınarak sürdürülemez. Bu anlamda patronun gösterdiği yeri de kullanmamalı ve bir an önce grev çadırı kurulmalıdır. Grev çadırının kurulması hem bilinç hem de davranış olarak bizi patronun koparacaktır. Bu, "biz senin kırıntılarını değil, hakkımızı istiyoruz" anlamına gelir. İşte o zaman sınıf kardeşlerimiz bizi rahatça ziyaret edebilir ve sınıf dayanışmasını örebiliriz. Bu greve başlı başına bir anlam katacak ve coşku verecektir. Bizim grevdeki denetimimiz artacak, patronun da er geç stokları bitecektir. Fakat çıkan arabaların kontrol edilmediği, patronun rahat olduğu bir ortamda hiçbir şeyin garantisi yoktur. Haklarımızı ancak mücadelemizi kararlı ve militan bir tarzda yükselterek alabiliriz.

Mutlu Akü işçileri bugünkü haklarının can pahasına kazanıldığını, işçi sınıfının ve kendi fabrikasının mücadele geleneğini unutmamalı, şanlı 15-16 Haziran direnişinde şehit olan iki Mutlu Akü işçisinin onurlu davranışına layık olmayı bilmelidir.

İrticayı besleyip büyüten kendileridir

Ordu çağdaş ve demokratik olan herşeyin amansız düşmanıdır

Türkiye son günlerde önemli gelişmelere sahne oluyor. Bu gelişmelerin başında ise Genelkurmay'ın 11 Haziran'da biri medya ve diğeri de yargı mensuplarına dönük olarak gerçekleştirdiği brifingler geliyor. Ordunun siyasal yaşama dolaysız müdahalesinin ifadesi olan bu brifinglerde ağırlıklı olarak islamcı sermayenin icraatlarından söz edildi, irtica tehlikesine dikkat çekildi, laik düzenin tehdit altında olduğu propagandası eşliğinde irticanın kaynaklarıyla birlikte ezileceği belirtildi.

Söz konusu brifinglerin sömürgeci devletin Güney Kürdistan'daki işgalin devam ettiği, özellikle emekçi kitleler içinde işgale dönük hoşnutsuzlukların arttığı ve yer yer cılız da olsa kendisini dışa vurduğu bir zamanda gerçekleştirilmesi anlamlıydı.

Besbelli ki özel savaş cephesi bu brifinglerde bir kez daha "bölücülük tehlikesi"ne dikkat çekmek istiyordu. Nitekim Genelkurmay sözcüleri yalnızca "laiklik" in değil "Türkiye'nin bölünmez bütünlüğü" nün de tehdit altında olduğunun belirgin biçimde altını çizdiler. Ancak dikkate değer olan, irtica ile "bölücü tehdit" olarak adlandırdıkları Kürt özgürlük hareketi arasında dolaysız bir ilişki olduğunu iddia etmeleri idi. Bu iddialarının inandırıcı olması için bir takım "kanıtlar" da ileri sürdüler.

Genelkurmay yetkililerine göre, irticai kesime mensup özellikle "Güneydoğu" kökenli bazı milletvekilleri, içerde PKK'nın güdümündeki HADEP yöneticileri, dışarda ise sürgündeki Kürt parlamentosu üyeleriyle sürekli temas halindedirler. Bu milletvekillerinin PKK'nın ısrarla dile getirdiği ateşkes, bölgesel özerklik, genel af ve olağanüstü halin kaldırılması gibi hassas konuları hem kendi medya organlarında ve hem de zaman zaman mecliste gündeme getirmeleri bunun ifadesidir.

Genelkurmay yetkilileri, "PKK'nın Türkiye'ye yönelik emellerini gerçekleştirmek için, kendine en yakın müttefik olarak radikal islamcı grupları gördüğü"nü, hatta bizzat A.Öcalan'ın "MED-TV'de yaptığı açıklamada ülkemizdeki irticai faaliyetlerin artmasının amaçlarının tahakkümü için uygun bir fırsat olarak" değerlendirdiğini ve "bu kesimle ilişkilerin daha da geliştirilmesi gerektiğini açıkça beyan" ettiğini de buna kanıt gösterdiler. PKK'nın taban oluşturmak ve islami kesimi etkilemek için "İnanlar Birliği"ni kurduğu, Güney'deki Kürdistan İslami Hareketi lideri Şeyh Osman'la iyi ilişkiler içinde olduğu, ileri sürülen diğer kanıtlardır.

Bu gelişmeler sömürgeci burjuvazi sanıldığından da bilinçli ve deneyimli bir sınıf olduğunu göstermektedir. İrtica ile Kürt özgürlük mücadelesi bilinçli biçimde ilişkilendirilerek "çağdaş yaşamı ve demokratik değerleri" savunma yalanına dayalı propaganda ile geliştirilen irtica karşıtı tepkiler Kürt özgürlük mücadelesine de yöneltilmek istemektedir. Daha önemlisi, Kürt özgürlük mücadelesini aşağılık bir biçimde irticanın bir başka türü olarak sunulmaktadır.

Böylece yıllardır Kuzey Kürdistan'da ve şimdi de Güney'de sürdürülen sömürgeci kirli savaş haklı ve meşru gösterilmeye, işgalci yüz gizlenmeye çalışılmaktadır.

Bu, Kemalizmin 1920'lerde başvurduğu klasik taktiğin günümüzdeki bir versiyonudur. Kemalist burjuvazi de 1920'lerde düzene yönelik sınıfsal ve ulusal her türden toplumsal muhalefeti, benzer taktik/ya da taktiklerle karşılamıştı. Hiç bir ayırım gözetmeksizin tümünü "çağdaş ve demokratik bir toplum kurulmasını" istemeyen "irticai hareketler" olarak niteleyip ezmişti. Sömürgeci burjuvazi günümüzde bir kez daha bunu yapıyor.

Açıktır ki, sömürgeci burjuvazi şu son bir kaç ayda sergilediği manevralarla hayli başarılı olmuş ve önemli bir mesafe almıştır. O kadar ki, düzenin gerçek iktidar gücü ordu, medya, sosyal-demokrasi ve reformist solun da katkılarıyla, toplumun oldukça geniş bir kesimine "çağdaş ve demokratik değerler" in yegane savunucusu olduğunu yutturabilmektedir. Bu sayede, Kemalizmin ve burjuvazinin günümüzdeki en militan savunucusu olan D.Perinçek haini, sömürgeci Türk ordusunu "çağdaşlığın" "ilericiliğin" ve "devrimci demokrasinin yegane gücü" olarak propaganda etme gücünü kendinde bulabilmektedir.

Kuşkusuz ki gerçek gösterilmek istenenin tam tersinedir. Türk burjuvazisi tepeden tımağa gerici bir sınıftır. Türk devleti dünya gericiliğinin bölgemizdeki kalesidir. Türk ordusu da yalnızca bölgemizin değil dünyanın en gerici ordusudur. Her türden çağdaş, ilerici ve bilimsel düşüncenin, insanlığa mal olmuş her türden çağdaş ve bilimsel kültürün amansız düşmanıdır. Darwin'in "insanlığın türeyişi" gibi her türden bilimsel öğretiyi ders kitaplarından çıkaran, YÖK yasası ile üniversiteleri birer gerici kurum haline getirip bilim adamlarını ve aydınlarını hapse atan, geriye kalanları sürgüne gönderenler onlar değil midir? Dinsel ideolojiyi de dahil, her türden gerici ideolojiyi ve öğretiyi kullanan, yayan ve yayılmasını teşvik edenler onlar değil midir? Okullarda din dersini zorunlu haline getiren, genç beyinlere dinsel hurafelerin pompalanmasını isteyen, imam hatip liselerini ve kuran kurslarını yaygınlaştıran, hacı-hoca ve tarikat şeylerinin elini-eteğini öpüp onları makbul kişiler haline getirenler bizzat 12 Eylül generalleridir. Refah Parti'sini besleyip büyüten de, irticayı "tehdit" haline getirenler de onlardır. Burjuvazi ve onun vurucu gücü ordu, karşı olmak şöyle dursun, her türden gerici, çağdaş ideoloji, ilişki ve kurumun yaşatılmasını ve güçlenmesinin önünü açan yegane güçtür. Burjuvazi sınıf egemenliğini bugüne dek yığınları çağdaş ideoloji ve hurafelerle zehirleyerek, çağdaş ilişki ve kurumlara yaslanarak korumuştur ve hala da bu sayede korumaktadır.

"Ordunun çağdaş ve demokratik değerlerin savunucusu olduğu" demagojisi Kürt sorunu ve Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine dönük yüzü ile çok daha içten bir içeriğe sahiptir.

Kürdistan Türk devletinin Osmanlı'dan miras olarak devraldığı bir sömürgeci. Demek oluyor ki Türk devleti sömürgeci. Sömürgecilik geçmişten devralınmış çağdaş bir düzendir. Sömürgeci Türk burjuvazisi yıllardır Kürt halkını özgürleşmenin, demokratikleşmenin ve uluslaşmanın biricik engeli olan bu çağdaş rejimle yönetmektedir. Çağdaş güçlere, ilişkilere ve kurumlara dayanmaktadır. Bunlar büyük toprak sahipleri, aşiret ağaları, feodal ve yarı-feodal ilişkiler, şeyhler ve sayıları yüzlerle ifade edilen tarikatlardır. Türk burjuvazi yıllardır sömürgeci sınıf egemenliğini bu sayede koruyup yaşatmaktadır.

Silahlı Kürt kurtuluş hareketine, yani PKK'ye gelince. PKK bir demokratikleşme, özgürleşme ve gerçek bir ulusallaşma hareketi olarak doğmuştur. Ağırlıklı olarak yoksul ve emekçi köylülüğe dayanmaktadır. Silahlı kurtuluş mücadelesi esasta bu sınıf ve katmanların mücadelesi olarak gelişmiştir. Bu sınıf ve katmanların çıkarları, istemleri ve özelemleri ise sömürgeciliğin Kürdistan'daki dayanağı olan feodal toprak sahipleri, aşiret ağaları, şeyhler ve tarikatlarla taban tabana zıttır. Tam da bu nedenledir ki, bu güçler başından itibaren Kürt alt sınıflarına dayalı devrimci kurtuluş mücadelesine karşı açık tutum almışlardır. Ulusal hareketin o güne dek feodal-aşiretsel bağımlılık ilişkileri içinde bulunan Kürt köylülüğünün bu ortaçağ ilişkilerinden kurtulması ve özgürleşmesi süreci olarak ilerlediğini gördükleri ölçüde ona karşı artan bir düşmanlık göstermişlerdir. Gerici sınıfsal tepki ve düşmanlıklarını, sömürgeci Türk burjuvazisi ile daha sıkı bir kenetlenmeye giderek, onun militarist aygıtlarıyla bütünleşerek ve "koruculuk sistemi" yoluyla sömürgecilik cephesinden bizzat savaşa katılarak ortaya koymuşlardır. Sömürgeci Türk devleti son 17 yıldır bu güçlere de dayanarak kardeş Kürt halkına kan kusturuyor. Sömürgeci Türk ordusu 1984'ten bu yana yürüttüğü kirli savaşı, aşiret alayları olarak da nitelenen köy korucuları ile birlikte yürütüyor.

Öte yandan bugün çağdaş olarak nitelediği ümmet teorisinin Kürt yoksul köylüleri içinde propaganda edilmesini teşvik eden de generallerdir. İmam hatip okulları ve Kuran kursları en çok Kürdistan'da teşvik edilip yaygınlaştırılmıştır. Tarikatlar en büyük hoşgörüyü Kürdistan'da görmüşlerdir. Çağdaş olarak lanse ettikleri tarikatların %90'ı Kürdistan kökenlidir. Aczimendi'lerin faaliyet alanı Kürdistan'dır. Müslüm Gündüz'lerin Ali Kalkancı'ların hepsi Kürdistanlıdır. Hizbullah'ı örgütleyip PKK' ve Kürt kurtuluş mücadelesinin üstüne salan da sömürgeci Türk ordusudur. Kuran'dan ayetlerin kullanıldığı bildirileri uçaklarla Kürt köylerine boca etmişler, Kürt yoksul köylülerinin PKK'ya desteğini engellemek için A.Öcalan'ın Ermeni olduğu şeklinde gerici propagandalar örgütlemişlerdir.

Yalnızca Kuzey Kürdistan'da değil, Güney Kürdistan'da da Talabani ve Barzani

gibi çağdaş sınıfların temsilcileriyle işbirliği yapan, burada da ne kadar çağdaş ilişki, güç ve kurum varsa onlara dayanan, onlara dayanarak kirli bir savaş yürüten de sömürgeci Türk ordusudur. Perinçek gibi liberaller Amerikancı generallerin "çağdaş ve demokratik değerler" in savunucuları olduklarını ileri sürüyorlar. "Çağdaş ve demokratik değerler" in savunucuları olabilmek, herşeyden önce, sözü edilen tüm bu çağdaş güçlere, kurumlara ve ilişkilere karşı olmayı gerektirir. Oysa generallerin en yakın ve en sadık müttefikleridirler bu güçler.

Türk ordusu Perinçek'in iddialarının tersine, "devrimci demokrasinin gücü" olmak bir yana, Türkiye üzerindeki emperyalist egemenliğin ve kokuşmuş sermaye düzeninin en temel dayanağı ve vurucu gücüdür. Bu konumuyla her türlü demokratik gelişmenin önündeki en büyük engeldir. İşçi sınıfının, emekçi halk ve ezilen Kürt halkı üzerindeki çok yönlü köleliğin temel direğidir. Sömürgeci ve faşist bir iç savaş ordusudur.

Dün kapitalist yoğun sömürüye tabi tutulan, açlığa ve sefaletle itilen, devlet terörüyle bunalıtılan işçi ve emekçi yığınlarını, kirli savaştan canı yanan yoksul ve emekçi Kürt köylülerini aldatmak ve denetim altına almak için dinsel gericiliği kullandılar. Bugün ise dinsel gericiliğe karşıymış gibi görünerek toplumsal muhalefeti dizginlemek ve denetim altına almak istiyorlar. İrticayı besleyip büyüten sermaye düzeninin kendisidir. RP'yi de hükümete taşıyan generallerin politikalarıdır. Bugün RP'yi gözden çıkarmaları ve irticayı başlıca tehdit ilan etmeleri kimseyi yanıltmamalıdır. Olası bir darbe esas olarak işçi sınıfına, emekçi yığınlara ve Kürt halkına dönük olacaktır. Ve irticai güçlerden çok "çağdaş, ilerici, demokratik ve devrimci" ne varsa, onları tırpanlayacaktır.

Son söz yerine

Genelkurmay sözcülerinin Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi ile irticayı ilişkilendirmesi kuşkusuz ki maksatlıdır. En başta Kürt özgürlük mücadelesini karalamak ve gözden düşürmek, dahası da tümüyle haklı ve meşru istemler için mücadele eden Kürt halkına dönük kirli ve haksız savaşı meşrulaştırmak için bu yola başvuruyorlar.

Ancak Kürt kurtuluş hareketinin (PKK'nin) dinsel ideolojiye ve dinsel akımlara ilişkin yaklaşımlarının bunda önemli bir rol oynadığı da bir gerçektir. Kabul edilmelidir ki özel savaş cephesi, PKK'nın bu alandaki zaafından yararlanarak ve kuşkusuz bunu gereğinden de fazla abartarak bu iddiaları ileri sürmektedir. Kürt kurtuluş hareketi dine ve dinsel akımlara ilişkin yaklaşımlarını gözden geçirmeli, taktik manada dahi olsa dinsel akımlarla işbirliğine yanaşmamalıdır. Bunun kısa vadede bazı yararları olsa da, uzun vadede önemli zararları olacağı kesindir. Bizzat Kürt ulusal hareketinin bugüne kadarki tarihsel deneyimi bu konuda yeterince uyarıcı derslerle doludur.

İşbirlikçi önderlik bunu hep yapıyor “İhanet belası” bu kez aşılacak mıdır?

İşbirlikçi önderliğin (KDP) sömürgeci Türk devletini Güney Kürdistan’a davet etmesi ve onunla birlikte PKK’ya saldırması PKK içinde sert ve yoğun tepkilere yol açmış bulunuyor. KDP bu son icraatı üzerinden bir kez daha yoğun biçimde “işbirlikçilik” ve “ihamet”le suçlanıyor.

Halka güvenmek yerine emperyalizmle ve bölgedeki sömürgeci devletlerle uzlaşmak ve onlardan birine yaslanmak, Güney’deki işbirlikçi önderliklerin her zamanki tutumudur. İhanet ise onların tarihinin ayrılmaz bir parçasıdır ve neredeyse tüm bir geçmişlerine damgasını vurmuştur. Komünistler yıllardır, üstelik bizzat Güney Kürdistan’daki ulusal mücadelenin somut tarihsel ve güncel deneyimlerinden hareketle döne döne bu gerçeğe işaret ediyorlar. Peki ama komünistlerin yıllardır Kürt sorununa verdikleri önemin ve Kürt halkına karşı sorumluluklarının bir gereği olarak dile getirdikleri bu gerçeği görmek ve dile getirmek için Güney Kürdistan’ın bir kez daha işgal edilmesi mi gerekiyordu? Ya da bu gerçeği görebilmek için her defasında Kürt halkının büyük acılar yaşaması şart mıdır? Daha önemlisi, bugün dile getirilen bu sözler, işbirlikçi önderlik hakkında nihayet ulaşılmış bir açıklığın ve işbirlikçi önderliğe karşı bundan böyle takınılacak kesin bir tutumun ifadesi midir?

Örneğin, M.Can Yüce’nin *Özgür Politika*’da yayınlanan “İhanet Belası” başlıklı yazısı bu soruna yaklaşıma ilişkin olumlu ve ileri bir örneği oluşturuyor. M.Can Yüce bu yazısında işbirlikçi önderliğin tüm bir tarihinin teslimiyet, uşaklık ve ihanetin tarihi olduğunu belirtiyor. Bunun ise Kürt egemenlerinin, yani feodal-burjuva sınıfın genel tutumu olduğunu, uşaklık ve ihanetin gerisinde de bu sınıfın bencil çıkarlarının yattığını söylüyor. Tam da bu nedenle işbirlikçi önderliğin ihanetlerine karşı verilecek bir mücadelenin haklı ve meşru bir mücadele olduğunu ve bunun kesinlikle “kardeş kavgası” olarak algılanmaması gerektiğini ileri sürüyor. Ve nihayet sözü getirip şuraya bağlıyor:

“Çok net biçimde anlaşıyor ki; Güney’de ihanet sökülüp atılmadan ulusal birliği, federasyonlaşmayı gerçekleştirmek, devrimi zafere ulaştırmak mümkün değildir. Kurumsallaşmış, savaş ağalığı ile palazlanmış KDP ile diğer ihanet odakları gelişmenin, uluslaşmanın ve ulusal davanın önündeki en büyük engellerdir. Mutlaka aşılmaları gerekiyor.”

İşbirlikçi önderliğe ilişkin bu tür değerlendirmeler, PKK ve en başta da A. Öcalan tarafından daha önce de yapılmıştı. Ancak biliniyor ki, bu değerlendirmeler genellikle PKK ile bu ihanet odakları arasında ciddi çelişki ve sorunların yaşandığı dönemlerde yapılmıştı ve gerçek bir kavrayışa oturmuyordu. Bu nedenle de kalıcı olamadı. İşbirlikçi ihanete dönük tüm bu

sözler adeta öfke ile söylenmiş nitelemeler olarak kaldı ve bir süre sonra da unutuldu. Bu kez tersi olacak mıdır? Örneğin M. Can Yüce’nin dile getirdiği düşünceler ulusal harekette egemen ve kalıcı bir bilince dönüşecek midir? Gerçekten de bundan böyle “ihamet odakları”na karşı kesin ve tutarlı bir mücadelenin içine girilebilecek midir?

Dahası var. Güney Kürdistan’daki feodal-burjuva önderlik geçmişte sözde de olsa bir “ulusal kurtuluş” mücadelesi veriyordu. Harekette zayıf da olsa ulusal bir yan vardı. Bugün bu bile yok. İşbirlikçi önderlik bugün “ulusal çıkar”, “ulusal dava” gibi şeyleri bir yana bırakmıştır. Tümüyle kendi sefil sınıfsal çıkarları için savaşılmaktadır. Öte yandan onlar dün de sömürgeciliğin Güney’deki temel dayanağıydılar ve dün de vesayete aşılmışlardı. Bugün ise kaderlerini tümüyle emperyalizme ve bölgedeki gerici rejimlere bağlamışlardır. Geline yerde yıllarca peşinden koştukları güdük bir otonomi için mücadele edecek güç ve iradede dahi yoksundurlar. Tümüyle emperyalizmin vesayeti altına girmişlerdir. Ve nihayet işbirlikçi önderlik günümüzde bölgede her türlü gericiğin kalesi haline gelen sömürgeci Türk devletiyle sıkı bir işbirliği içine girmiştir. ‘92’de olduğu gibi onu yeniden Güney Kürdistan’a davet etmiştir ve PKK’yi ezmeye çalışmaktadır. Tam da böyle bir dönemde, A.Öcalan, KDP’ye dönük “hainlik”, “işbirlikçilik” gibi öfkeli suçlamalarda bulunmasına karşın hala KDP’ye bir takım çağrılar yapıyor. KPD’den “ulusal çıkarlar”ı esas alıp sömürgeci Türk devletiyle işbirliğine son vermesini isteye biliyor. Bu durumda PKK’den belli bir kararlılıkla Kürt feodal-burjuva sınıfına yönelmesi ve onu tasfiyesi ile sonuçlanacak bir mücadelenin içine girmesi beklenebilir mi? İşte bu kuşkuludur. Herşeyden önce bugünkü politik yönelimi buna engeldir.

PKK yoksul köylü ağırlıklı bir emekçi sınıf hareketi olarak doğup şekillendi. Onu özellikle ilk döneminde karakterize eden de bu emekçi sınıf kimliği idi. Ancak PKK emekçi sınıf kimliğinin ön planda olduğu bu ilk dönemlerde dahi hep ulusal istemleri dillendirdi. Bu istemler için mücadele etti. Sınıfsal istemler temelinde bir propaganda ve ajitasyondan ve bu istemler temelinde bir mücadeleden ısrarla uzak durdu.

‘93 ateşkesi sonrasında ise durum tümüyle farklıdır. PKK bu tarihten itibaren ulusal sorunda düzen içi bir çözüm demek olan “siyasal çözüm” çizgisine kaymıştır. Emekçi sınıf kimliğinden belirgin bir uzaklaşma vardır. Özgürlük mücadelesinin yoksul köylü emekçi tabanına dayalı halkçı-devrimci karakteri belirgin bir biçimde geri plana düşmüştür. Ulusal hareket en saf biçimiyle ulusal istemler çizgisine oturmuş, ulusal burjuva karakteri ön plana çıkmıştır. Devrimci PKK bu tarihten itibaren Kürt

toplumuna ilişkin sınıfsal kategorileri iyice anmaz olmuştur.

PKK için yalnızca bir bütün olarak “Kürtler”, “Kürt toplumu” ve “Kürt kimliği” vardır. “Kürt toplumu”nun çıkarları birbirine taban tabana zıt sınıflardan oluştuğu onu çok fazla ilgilendirmemektedir artık. PKK’ya göre her sınıftan “ulusal hainler” yada “sömürgeciliğin ajanları” vardır. Görev bunlar dışındaki tüm ulusal güçlerin her düzeyde birliğini sağlamaktır. “Kürt ulusunun her düzeydeki birliği”, bu, bugün PKK’nin temel bir politikasıdır ve PKK umudunu adeta bu politikaya bağlamıştır. Açık ihanete rağmen A. Öcalan’ın hala KDP’ye çağrı yapması işte bu politikanın bir ifadesi ve sonucudur. PKK devrimci ulusal kimliğinden vazgeçmedikçe (vazgeçmediğine göre), emperyalizmin “yeni dünya düzeni” çerçevesine oturan planlarının basit bir piyonu haline gelmedikçe (gelmediğine göre) bu politikanın gerçekleşme şansı yoktur. PKK’nin ve A. Öcalan’ın Kürt feodallerine ve aşiret ağalarına, Barzani ve Talabani’lere yaptığı tüm çağrılar da sonuçsuz kalacaktır. Çünkü Barzani ve Talabani’nin tutumunun nesnel-sınıfsal bir mantığı vardır ve onlar her durumda buna uygun davranacaklardır.

“Kürt feodal-burjuva önderlikleri için öncelikli olan kendi gerici ‘sınıfsal’ çıkarlarıdır. Çağımızda mülk sahibi sınıflar ancak kendi sınıf çıkarlarına yanıt verdiği ölçüde ‘ulusal’ çıkarlar için savaşabilirler. Ancak bu çerçevede bir ‘ulusal birlik’i savunabilirler. Bu ikisi karşı karşıya geldiği ve kendi çıkarları tehlikeye girdiği andan itibaren ise Kürt mülk sahiplerinin her bir kesimi seçimini birincisinden yana yapacaktır. Kürt ulusal hareketini tarihi bunu tartışmasız kanıtlar. Devrimci bir

çizgide gelişen bir ulusal özgürlük mücadelesi ise her zaman mülk sahibi sınıfların bu ihanet duvarına çarpacaktır. Bu ihanetin sınıfsal mantığını görmezlikten gelenler, Kürt üst sınıflarından medet umanlar, bu ihaneti her seferinde acı bir biçimde yaşayacaklardır.” ‘92 yılında yaşanan buydu. Ve bugün bir kez daha bu yaşanmaktadır.

Sonuç olarak, “ulusal birlik” politikası sömürgeci Türk devletinin işbirlikçi Kürt önderliği ile işbirliği halinde gerçekleştirdiği son işgalin şahsında çok açık bir şekilde iflas etmiştir. PKK bu gerçeği artık görmeli ve “ulusal birlik” politikasını terketmelidir. Aksi halde ulusal “ihamet belası”ndan hiçbir zaman kurtulamayacaktır. PKK Kürt üst sınıfları içinde kendisine müttefik aramak yerine vakit geçirmeksizin yüzünü kendisini vareden Kürt emekçi sınıflarına dönmelidir. Bugünkü gelişmeleri hem Kuzey ve hem de Güney Kürdistan’da Kürt egemen sınıflarına karşı demokratik ve devrimci bir mücadelenin vesilesi haline getirmelidir. Daha da önemlisi, Kürt ulusal sorunu bugün her zamankinden daha belirgin bir biçimde bir bölge sorunu haline gelmiştir. Dolayısıyla bu sorun gerçek, tam ve kalıcı çözümünü ancak bölgesel düzeyde ve toplumsal bir devrime bağlanmış bir mücadele içinde bulabilecektir. Bu ise herşeyden önce başta Türkiye proletaryası ve emekçi sınıfları olmak üzere bölgenin diğer ezilen emekçi halklarıyla samimi bir ittifak demektir. PKK herkesten ve herşeyden çok böylesi bir ittifakın oluşması için çaba göstermelidir. Her defasında büyük acılara ve yıkımlara yolaçan “ihamet belası” ancak bu koşullarda aşılabılır.

M.Can Yüce’nin yazısından bir parça yayınlıyoruz

İhanet Belası

(...)

“Bizim egemen sınıflarımız aşiret reislerimiz, toprak ağaları ve feodal beylerimiz geleceklerini yabancı egemenlere uşaklık anlayışına bağlı gördükleri için ihanet onlarda bir yaşam tarzı haline gelmiştir. Bu tutumlarını özellikle ayaklanma ve ulusal direniş süreçlerinde çok daha uğursuz bir tarzda icra etmişlerdir. Kürtler özgürleşmek ve geleceklerine sahip olabilmek için ihanet belasını alt etmek, tasfiye etmek zorundadırlar.” ...

“Genellikle Kürtlerin mücadelelerin bu özgün, ama zorunlu yönü anlaşılmıyor; ihanete karşı verilen mücadele, ‘kardeş kavgası’ olarak değerlendiriliyor. Bu yanlış bir değerlendirmedir. İhanet, kendi kardeşini, halkını arkadan hançerleme, halkının en temel değerlerini gümüş tepside düşmana sunma davranışı değil midir? Elbette buna karşı mücadele meşru ve haklıdır; bu özgürlüğü avuçlamak açısından kaçınılmazdır. Kazanmanın başka bir yolu da bulunmuyor.

Örneğin birkaç kuruş için ruhunu herşeyini satan, özel savaş birliklerine ‘Azap askerliğini’ yapan koruculara, kelle avcılarına karşı mücadelenin haklılığı, meşruiyeti ve kaçınılmazlığı tartışılabilir mi?” ...

“Bugün KDP denen aşiretçi-feodal grup, saldırıya geçmiş bulunuyor, devrime karşı özel savaş birliklerinin önüne düşmüş, onlara ‘Azap askerliği yapıyor’. KDP ve Barzani haini bu tavırla özel savaşın imha hareketini meşrulaştırıyor ve ulusal davanın tasfiye edilmesine hizmet ediyor. Bundan daha büyük bir ihanet olabilir mi?” ...

“Çok net bir biçimde anlaşıyor ki Güney’de ihanet sökülüp atılmadan ulusal birliği, federasyonlaşmayı gerçekleştirmek, devrimi zafere ulaştırmak mümkün değildir. Kurumsallaşmış, savaş ağalığı ile palazlanmış KDP ve diğer ihanet odakları gelişmenin, uluslaşmanın ve ulusal davanın önündeki en büyük engellerdir.”

Özgür Politika

Program sorunları üzerine konferanslar: Anti

Anti-emperyalist mücadele

Bugünün Türkiye'si bir yana, çağdaş dünyada, bu dünyanın herhangi bir köşesinde, her gerçek devrim, özünde ve esasında, aynı zamanda emperyalizmle bir hesaplaşmadır. Bu hesaplaşmayı başarabilecek toplumsal-siyasal güçleri ortaya çıkaramayanlar, zaten herhangi bir gerçek devrimi başaramazlar. Ya da bugünün Kürt özgürlük mücadelesinde çok somut bir biçimde görüldüğü gibi, devrimci gelişme süreçlerini belli bir aşamada emperyalizmle uzlaşma çizgisinde tutmak durumunda kalırlar. Emperyalizmin müsaade edebileceği, katlanabileceği sınırlar içerisinde tutmak durumunda kalırlar. Eğer bu böyle ise, o zaman bu sorunun küçümsemesi hiçbir biçimde sözkonusu olamaz.

Konumuz anti-emperyalist mücadele ve "siyasal bağımsızlık" sorunu. Bu konu bilindiği gibi geleneksel programların iki temel ögesinden birini oluşturuyor. Ötekisi bu konferansların ilkinin oluşturan demokrasi sorunu idi. Bağımsızlık sorunu, geleneksel programların, daha doğrusu geleneksel asgari programların, genel çerçevesini oluşturan iki temel sorundan biri oluyor.

Bu konuyu ele alırken önemli bir avantajımız var. Bu avantaj, demokrasi sorunu üzerine yapılmış ve tümü yazılı halde devrimci kamuoyuna sunulmuş tartışmanın kendisidir. Geleneksel programlar içerisinde bu iki sorun, ilkesel özü bakımından olduğu kadar teorik çerçevesi bakımından da birbirini tamamlıyor. "İçte demokrasi, dışta bağımsızlık" formülasyonu bunu anlatıyor. '60'lı ve '70'li yılların devrimci mücadelelerinde demokrasi ve bağımsızlık, tek bir şiar içinde, "Bağımsız, demokratik Türkiye!" şiarı içinde, birbirini organik olarak bütünliyordu. '60'lı yıllarda bu şiarın daha da özgün bir formülasyonu vardı: "Yaşasın tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye!" Sloganlarda olduğu kadar devrimin stratejik çerçevesinin teorik-siyasal izahında da, bu iki sorun organik bir bütünlük içinde ortaya konuluyordu. Böyle olunca, demokrasi sorununun ele alınışına ilişkin bir çok temel fikir ve açıklama, doğal olarak bağımsızlık sorunu için de geçerli. Bu, yeni konunun açıklanmasını ve kavranmasını kuşkusuz önemli ölçüde kolaylaştıracak. Bununla birlikte, tekrardan kaçınmak kaygısı nedeniyle belki anlatımda bazı problemler de yaratacak.

Ben bu iki sorun mahiyeti bakımından aynıdır derken, elbette bunu, konunun geleneksel programlar içerisindeki kavranışından hareketle söylüyorum. Yoksa tartıştığımızda göreceğiz, aslında iki konu arasında belirgin bir fark da var. Siyasal demokrasi, adı

üzerinde, siyasal sınırlar içerisinde, yani kapitalizmin iktisadi-toplumsal tabanı üzerinde, bu sınırlar içerisinde bir demokrasiyi anlatır tümüyle. Siyasal demokrasi, tüm içeriğiyle, burjuva demokratik bir nitelik taşır. Burjuva anlamda demokratik bir içerik taşır. Siyasal demokrasi uğruna mücadele gidip sosyalizm mücadelesine bağlansa bile, kendi içindeki bu karakteri, yani burjuva demokratik karakteri değişmez. Ama ne olur, siyasal demokrasi mücadelesi, bu çerçevedeki burjuva demokratik mücadele, burjuva düzenin değişmesi mücadelesiyle birleştiğinde ve onun zaferiyle taçlandığında, bu noktada demokrasi kendini aşar. Burjuva demokrasisi proletarya demokrasisi tarafından tarihsel olarak aşılar. Yeni karakterde bir demokrasi ancak o zaman, bu aşımaya birlikte karşımıza çıkar. Ya da burjuva sınırlar, burjuva demokratik sınırlar, ancak bu durumda aşılar.

Gelgelelim bu aynı şey, bağımsızlık sorunu için, ya da daha doğru bir ifadeyle, anti-emperyalist mücadele sözkonusu olduğunda, geçerli değil. Çünkü emperyalizme karşı mücadele, belli tarihsel-toplumsal koşullarda, kendi sınırları içinde bile burjuva demokratik çerçeveyi ve karakteri aşar.

Sanıyorum bu toplantıda üzerinde en çok duracağımız, konunun teorik ve siyasal içeriğini açıklayabilmek için enine boyuna irdleyeceğimiz temel noktalardan birisi bu olacaktır. Anti-emperyalizm burjuva demokratik sınırlara ve karaktere indirgenemez. Oysa geleneksel sol hareketin hala da koruyup sürdürdüğü en temel yanlışlardan biri budur. Konu üzerine yakın yıllarda kaleme alınmış pek az örnekten biri olan bir makalede, "burjuva demokratik nitelikteki bir görev olan emperyalizme karşı mücadele" tanımı yapılabiliyor ve bu herkesin zaten bildiği ve paylaştığı bir genel doğruymuş gibi sunulabiliyor. Oysa bu, geleneksel hareketin geleneksel önyargılarından biridir. Dediğim gibi, tartışmada bu konu genişçe, çeşitli yönleriyle ele alınacak. Ben şimdilik daha çok konumuzun demokrasi sorunuyla olan bağını vurgulamak için değinmiş oldum.

Tabi her konuya olduğu gibi bu konuya da öncelikle devrimci siyasal mücadele içinde taşıdığı önemden girmek gerekiyor. Demokrasi sorunu ve mücadelesinde olduğu gibi, anti-emperyalist mücadelenin de önemi yeterince göznetmediğimize dair yaygınca bir iddia var, biliyorsunuz. Geleneksel sol harekette bu iki sorun burjuva demokratik devrimin ufku içinde ve küçük-burjuva bir kavrayışla ele alındığı ölçüde, Türkiye'de geçerli olan devrim stratejisinin burjuva demokratik devrim olmadığını iddia eden bir hareketin bu sorunları küçümsemediği, önsel olarak varsayılır. Biz, tıpkı demokrasi mücadelesini olduğu gibi, bağımsızlık mücadelesini de proleter devrim ekseninde ele aldığımız için, bu sorunu, genel olarak anti-emperyalist mücadele sorununu küçümsemediğimiz iddia edilir. Oysa demokrasi meselesi tartışılırken de önemle vurgulandığı gibi, bu konudaki gerçek ayrım çizgisi, hiç de sorunu önemseme ya da küçümseme değildir. Sorun tümüyle, tıpkı demokrasi sorununda olduğu gibi, bir ele alınış sorunudur. Konunun ayırdedici yanı, ya da konu üzerine görüş ayrılıklarının ayırdedici yanı, sorunun nasıl bir perspektif içinde ele alındığıdır. Hangi genel çerçeve içinde ortaya konulduğudur. Ona nasıl, hangi çerçevede bir çözüm düşünüldüğüdür. Verili bir toplumda konunun tarihsel anlamının nasıl görülüp tanımlandığıdır. Gerçek ayrılık buradadır. Konunun ayırdedici ayrımı buradadır. Bu meselenin önemsemekle ya da küçümsemekle bir

alakası yoktur.

Anti-emperyalizm sorununun önemini küçümsemek bir yana, eğer biz gerçekten bu ülkede bir devrim umabiliyorsak, bunu proleter devrim anlamında da söylemiyorum, genel planda biz bu ülkede herhangi bir devrim umabiliyorsak, bu, emperyalizmle kesin bir hesaplaşma olmaksızın olanaklı değildir. Eğer bu böyle ise, devrimci bir akım için emperyalizme karşı mücadelenin küçümsemesi diye bir şey sözkonusu olamaz. Bu siyasal açıdan büyük bir ciddiyetsizlik olur. Zira bu dosdoğru devrimin küçümsemesi, devrimci iktidar mücadelesinin küçümsemesi olur. Bugünün Türkiye'si bir yana, çağdaş dünyada, bu dünyanın herhangi bir köşesinde, her devrim, her gerçek devrim, özünde ve esasında, aynı zamanda emperyalizmle bir hesaplaşmadır. Bu hesaplaşmayı başarabilecek toplumsal-siyasal güçleri ortaya çıkaramayanlar, zaten herhangi bir gerçek devrimi başaramazlar. Ya da bugünün Kürt özgürlük mücadelesinde çok somut bir biçimde görüldüğü gibi, devrimci gelişme süreçlerini belli bir aşamada emperyalizmle uzlaşma çizgisinde tutmak durumunda kalırlar. Emperyalizmin müsaade edebileceği, katlanabileceği sınırlar içerisinde tutmak durumunda kalırlar. Eğer bu böyle ise, o zaman bu sorunun küçümsemesi hiçbir biçimde sözkonusu olamaz.

İçinde bulunduğumuz bir çağ var, biz marksistler buna emperyalizm ve proleter devrimler çağı diyoruz. Emperyalizm çağı, kapitalizmin tekeli, yani emperyalist aşamasının egemenliği anlamına gelir. Eğer kapitalizm tekeli aşamaya geçmişse, bu onun dünya ölçüsünde de tam hakimiyet kurduğunu anlatır. Bu hakimiyetin dışında ne kalabilir? Bu hakimiyetin dışında, yalnızca uluslararası sermaye cephesini yarıp dışına çıkmış, yani proleter devrimini başarınışı herhangi bir ülke ya da toplum kalabilir. Örneğin bir dönemin Sovyetler Birliği ve savaş sonrası dönemin sosyalist ülkeler kampı kalabildi. Ama eğer kapitalist ya da kapitalizm öncesi sınıf ilişkilerinin egemen olduğu herhangi bir ülke ya da toplum sözkonusuysa, bu çağda, genel planda, emperyalizmin hükmedemediği bu türden herhangi bir ülke, bir dünya parçası sözkonusu değildir, olamaz.

Temelde böyle bir sorun var. Yani anti-emperyalist mücadelenin önemini vurgularken, temelde bir kere bu gerçeği, yani çağımızın bir emperyalizm çağı olduğunu ve emperyalizm çağında emperyalizmin bir dünya hakimiyeti sistemi haline geldiğini gözönünde bulundurmak gerekiyor. Konunun önemi bir kere ve öncelikle buradan geliyor.

Elbette bu yeni bir olgu değil, tersine yüzyıllık bir olgu, 19. yüzyılın son çeyreğinden başlamış bir olgu. Ama bugün kuşkusuz yeni olan durumlar da sözkonusudur. Emperyalizm, bir dünya egemenlik sistemi olarak yüzyıllık bir dönem boyunca yaşamayı başarabildi. İşte 20. yüzyılı geride bırakıyoruz ve dünya 21. yüzyıla emperyalizmin hakimiyeti altında giriyor. Kısım belli halklar, belli dönemler için belli toplumlar, bunun dışına çıkmış olsalar bile, bugünkü noktadan bakıldığında, emperyalizmin yüzyıllık bir tarihsel yaşam imkanı bulabildiğini görüyoruz. Eğer yüzyıl yaşayabildiyse, doğaldır ki, bir evrimden de geçti. Ve bu evrim, emperyalizmin dünya hakimiyeti sisteminde ortaya bazı yeni olgular, bazı yeni ilişkiler, kurumlar, ülkelerin ve toplumların yaşamına müdahalede yeni davranış biçimleri çıkarttı. Bunun ayrıntısına girmeyeceğim; şimdiki anlatımım içerisinde daha çok konunun önemini ortaya koymaya

i-emperyalizm/bağımsızlık sorunu-1

eleninin önemi ve kapsamı

çalışıyorum ve bu sınırlar içerisinde değinmiş oluyorum. Artık bugün emperyalizm, tek tek emperyalist ülkeler, şu ya da bu emperyalist devlet, egemen olduğu herhangi bir ülke ya da herhangi bir topluma yönelik bir egemenlik olgusuyla, bunun ürünü ilişkiler ve uygulamalarla sınırlı kalmıyor. Hakimiyet ve müdahale yeni biçimler kazanmış durumda. Emperyalist sistem, kendi içinde belli biçimlerde merkezileşerek ve bu merkezileşmeye uygun yeni siyasal, askeri, diplomatik, kültürel vb. kurumlar yaratarak, kendini dünyanın birleşik efendisi, jandarması, polisi, yargısı vb. haline de getirdi.

Kuşkusuz bunu dünya ölçüsünde bir emperyalist entegrasyonun, uyumlu bir emperyalist davranış birliğinin artık nihayet ortaya çıktığı anlamında söylemiyorum. Farklı emperyalist devletler arasında çelişkiler ve çatışmalar hep vardı. Üstelik Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'nın varlığına, bu kampa karşı gösterilen birleşik tutuma rağmen bu vardı. Kaldı ki '89 yıkılışından sonra, Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'nın dağılmasından sonra, bu çelişkiler, bunun yarattığı kutuplaşmalar bugün geliyor, olgunlaşıyor da. Giderek farklı emperyalist odaklar da ortaya çıkıyor. Bütün bunlar geçerli olmakla birlikte, bakıyoruz, emperyalizm herhangi bir ülkedeki, herhangi bir bölgedeki herhangi bir soruna doğrudan müdahale etme hakkını kendinde görebiliyor. Birleşmiş Milletler, bugün bu politikanın basit bir aracı, basit bir uygulayıcısı, basit bir hukuksal kılıfı haline gelebilmiştir. Ve geçtik şu veya bu ülkeye genel müdahaleden, emperyalist dünya şu veya bu ülkenin içindeki herhangi bir özel soruna dahi dolaysız olarak müdahale etme hakkını kendinde görebiliyor. Örneğin Türkiye'nin Kürdistan'ında bir sorun vardır. Genel olarak şu veya bu emperyalist odak bu sorunla ilgili mutlaka bir politika ve mutlaka dolaysız bir politik müdahale içinde olabiliyor. İşte Kürt sorunu bunun açıklayıcı ve çarpıcı bir örneğidir.

'89 çöküşünün ardından ve Yeni Dünya Düzeni çerçevesinde, emperyalist dünya bu konuda iyice pervasızlaştı. Emperyalist Amerikan basını, kendini yönetme yeteneğinden yoksun ülkelerin biçimsel bağımsızlığına bile son verilmesi gerektiğini savunabili. Klasik sömürgecilik yöntemleri yüceltili. Somali'ye müdahale, Haiti'ye müdahale, Bosna'ya müdahale bunun uygulama alanları oldular. Irak bağımsız bir devlet olduğu halde, BM kararları arkasına saklanılarak, egemenlik haklarına en kaba müdahaleler yapıldı ve bu bugün hala sürdürülüyor.

Bugün örneğin Arnavutluk'ta, toplumun kendi iç yaşamında bir sorun patlak veriyor. Bu sorun orada bir siyasal çatışma yaratıyor. Bakıyoruz, dünya emperyalizmi Birleşmiş Milletler'i hemen topluyor, bazı kararlar alıyor ve bu ülkelerin iç işlerine dolaysız müdahale etme hakkını kendinde görebiliyor. Böyle dolaysız bir müdahaleyi çok değişik araçlarla, askeri araçlar da dahil çok değişik araçlarla gündeme getirebiliyor.

Şimdi bu tür bir uygulama yüzyılın başında da vardı var olmasına. Ama yüzyılın başında hiç değilse her emperyalist bunu kendi egemenlik sahasında yapardı. Ya da bir diğeri onun egemenlik sahasına burnunu sokarken yapardı. Örneğin İngiltere Hindistan'ın üzerindeki her türlü tasarruf hakkını kendinde görebilirdi. Ya da diyelim Fransa, bunu Fas ya da Cezayir gibi ülkeler üzerinden yapabilirdi, çünkü bu ülkeler kendinin dolaysız sömürgeleriydi. Bunlar klasik sömürge ülkelerdi ve sömürgeci efendi ülke her

Bugünkü durum, işte bu anlamda, bir farklılık ifade ediyor. Şu veya bu ülkede, şu veya bu emperyalist devletin özel egemenliğinden dolayı değil, genel planda emperyalizmin kendini dünyanın jandarması ve her türlü gelişmenin hakemi saymasından kaynaklanan bir müdahale tarzı vardır. Emperyalistler artık dolaysız olarak dünya jandarması, dünya polisi olarak hareket ediyorlar.

türlü müdahale hakkını kendinde görebiliyordu. Dosdoğru kendi adamlarıyla, kendi valileriyle, kendi koydukları kurallar ve yasalarla yönetiyorlardı sömürgelerini.

Oysa bugünkü durum, işte bu anlamda, bir farklılık ifade ediyor. Şu veya bu ülkede, şu veya bu emperyalist devletin özel egemenliğinden dolayı değil, genel planda emperyalizmin kendini dünyanın jandarması ve her türlü gelişmenin hakemi saymasından kaynaklanan bir müdahale tarzı vardır. Emperyalistler artık dolaysız olarak dünya jandarması, dünya polisi olarak hareket ediyorlar. Adamlar gidiyorlar, Panama görünürde bağımsız bir devlet, başkanını yakalayıp getiriyorlar, sen kriminalsın diyor ve tutup kendi mahkemelerinde yargılıyorlar. Ya da gidiyorlar Arnavutluk'taki iç soruna karışıyorlar. Ya da gidip Somali'deki iç çatışmalara (buna aldatıcı bazı kılıflar da uydurarak) çok dolaysız olarak katılma hakkını kendilerinde görebiliyorlar ve bu hak giderek meşrulaştırılıyor. Özellikle '89 çöküşünden sonra, bu hak Birleşmiş Milletler şemsiyesinden de yararlanılarak giderek meşrulaştırılıyor.

Tabi bu noktayı özellikle belirtmem gerekiyor; Sovyetler Birliği'nin varlığı döneminde bunu böyle yapamıyorlardı. Dünya o zaman iki kutupluydu, bir karşı güç vardı. Bu karşı güç bir dengeleyici rol oynuyordu ve çeşitli ülkeler, çeşitli devletler, hatta emperyalizmin işbirlikçisi devletler bile, bu karşı güçlerin varlığı koşullarında, manevra yapabilme imkanını kendilerinde görebiliyorlardı. Taraflardan birinden birine yaslanmak yoluna giderek, aradaki çelişkilerden, aradaki gerilimlerden yararlanmasını bilerek. Oysa özellikle '89 çöküşünün ardından, bakıyoruz, emperyalizm dünya üzerinde, insanlık üzerinde çok dolaysız bir egemenlik ve müdahale hakkını kendinde görebiliyor. Bu artık iktisadi egemenliğin yarattığı dolaylı ya da örtülü bir siyasal ve diplomatik müdahale tarzı olmaktan çıkmış, çok dolaysız, bunu önemle belirtiyorum, çok dolaysız siyasal ve askeri müdahaleler yapma biçimine dönüşmüştür. Bu bir tür klasik sömürgecilik yöntemlerine dönüşür.

Tabi ki bugün emperyalistler arası çelişkiler keskinleşiyor. Dünyada farklı emperyalist kutuplar var, bu kutuplar gitgide birbirlerinden uzaklaşıyorlar. Aralarında karşılıklı mesafeler oluşuyor, kutuplaşma gitgide daha belirgin hale geliyor. Dünya tarihinin gelecekteki evrelerinde bu kutuplaşmalar daha belirgin hale geldiğinde, çeşitli bağımlı devletler gene bu çelişkilerden, farklı emperyalist gruplar arasındaki çelişkilerden yararlanmak imkanını bulabileceklerdir.

Kaldı ki, şimdiden bile bunun pek çok örneği vardır. Aynı şekilde, emperyalizmin bugünkü birleşik müdahale imkanı da yarın o kadar kolay olmayacaktır. Kolay olmayacaktır, zira kutuplaşma başladığı zaman emperyalistler arası çelişkiler de giderek keskinleşiyor demektir. O zaman birleşik bir müdahale her bir kutbun çıkarına olmayabilir. Birinin müdahalesi ötekini çıkarlarına aykırı olduğu için birinin müdahalesinin karşısına öteki dikilebilir. Nitekim biz bunun ipuçlarını şimdiden görebiliyoruz. Afrika'daki bir takım olaylara bakıyoruz, bir gelişme emperyalistlerin birinin aleyhine ötekini lehine olabiliyor. Cezayir'de bugün islami hareketin yarattığı sorunlar Fransız emperyalizminin Cezayir'deki hakimiyetini yıllardır çok büyük sıkıntılar içine sokuyor. Ama bakıyoruz, bu aynı sorun, Amerikan emperyalizmi tarafından Cezayir'deki Fransız etkinliğini kırmanın, oraya sızmanın bir imkanı olarak değerlendirilmeye çalışılıyor. Ya da Amerikan emperyalizmi İran'a, komşumuz İran'a karşı bir haçlı seferi açmış bulunuyor yıllardır; İran'ı her bakımdan abluka altına almaya, bunalıtmaya çalışıyor. Ama Alman emperyalizmi bunu fırsat biliyor, İran'ın kuşatılmışlığını bir imkan olarak değerlendiriyor, İran'la ilişkilere, iktisadi, mali, ticari ilişkilere giriyor. Yani bu çelişkiler şimdiden var.

Ama yine de bizim, bugün devrimci siyasal mücadele veren devrimciler olarak gözönünde bulunduramamız gereken şöyle bir olgu var. Emperyalistler dünyanın herhangi bir yerindeki ciddi herhangi bir devrimci gelişmeye karşı bu birleşik tutumu bugün net bir biçimde gösterebiliyorlar. Bir devrimci gelişme sözkonusu olduğu zaman, onu boğmak söz konusu olduğu zaman, birleşik bir tutum gösterebiliyorlar. Herhangi bir siyasal gelişme demiyorum; zira örneğin İran'da mollaların iş başına gelmesi Amerika'nın işine gelmiyor da, Almanya'nın işine gelebiliyor. Bu farklı bir durum. Burada bu tür ülkeler, bu toplumlar sistemin içindeler. Kendi içlerinde belli siyasal-kültürel rejim değişiklikleri yaşıyorlar. Özünde mülkiyet ilişkileri, kapitalist ilişkiler aynı kaldığı sürece, bu öyle çok büyük bir problem değil. Ama gene de bu gelişmenin kendisi, şu veya bu emperyalizmin çıkarları aleyhine olabiliyor. Oysa aynı gelişme bir ötekini işine gelebiliyor, bir öteki bu gelişmeden yararlanabiliyor. Oysa devrimci temellere dayalı bir gelişmede, özellikle de sosyalist karakterli devrimci gelişmelerde, işte bu durum sözkonusu olamıyor, bugün için olamıyor. Emperyalistler bugün bu tür gelişmeler karşısında tam bir blok olarak hareket ediyorlar. Bu tür gelişmelerin boğulup bastırılmasında ortak bir tavır ve çaba içerisine giriyorlar.

Birinci emperyalist paylaşım savaşının ardından, biliyorsunuz, Ekim Devrimi'nin ardından, emperyalistler bu ortak tutumu, bu birleşik tutumu gösteremediler. Çünkü dört yıllık savaş içinde birbirlerini boğazlamakla uğraşıyorlardı. Birinin zaferi ötekini tam yenilgisi, dolayısıyla güç ve egemenlik alanlarını kaybetmesi anlamına geliyordu. Böyle bir dönemde, bakıyoruz, bir proleter devrimi bile, bir sosyalist devrimi bile, emperyalistler arası çelişkiden yararlanabiliyor. Bolşevikler oturuyor Almanlarla antlaşma imzalayabiliyorlar ve bir dönem için nefes alabiliyorlar. Ama dört yıllık bir savaşın, güçlü bir iç parçalanmanın getirdiği bir sonuç olarak bakmak gerekiyor buna. Bugün böyle bir şey sözkonusu değil. Bugün içten içe, derinden derine sert bir rekabeti

Halklar gerçek bir ulusal özgürlük mücadelesi verdiklerinde,
kendi kaderleri üzerinde gerçek bir hakimiyet arzu
ettiklerinde bile, bunu, ancak emperyalizmle çatışmayı göze
alırlarsa başarabilirler. Yoksa ne olur? Yoksa mahalli bir
sömürgeci gücün egemenliği altından çıkar, genelde dünya
emperyalist sisteminin, şu veya bu emperyalist kuvvetin
egemenliği altına yeniden girerler. Yalnızca daha incelmış
biçimleriyle, yeni sömürgeci yöntemler dediğimiz
biçimleriyle.

olmayan bir devrimin Türkiye’de başarı şansı olabilir mi?

Bugün emperyalizm Kürtlerin ulusal özgürlük mücadelesine bile kendi denetimi dışında bir gelişme seyri tanımak istemiyor. Kürtlerin burjuva demokratik nitelikteki ulusal özgürlük mücadelesine bile katlanamıyor emperyalistler. Hareketi ya bastırmak, ya da terbiye etmek istiyorlar.

Bu da sorunun ikinci yanı, ki çok önemli bir yanı. Örneğin Etiyopya’da, şu veya bu devrimci ya da halkçı gelişme açığa çıkabilir ve emperyalizm buna belli bir ölçüde katlanabilir. Ama Türkiye öyle bir ülke ki, Türkiye öyle bir bölgede ki. Çok kritik bir bunalım bölgesinin tam merkezinde.

Öte yandan, Türkiye, emperyalizmin bölgedeki temel stratejik dayanağı durumundaki bir ülke. Bu elli yıldır böyle. NATO’ya girdiğinden beri bu böyle. Kuzeyde Sovyetler Birliği’ne karşı bir jandarma, bir bekçi, NATO’nun Güneydoğu bekçisi. Güneyinde petrol kaynaklarına ve Ortadoğu halklarına karşı bir bekçi, emperyalizmin Ortadoğu jandarması. Buradan gelen de bir önemi var. Yani emperyalizmin bölge hakimiyetinde pasif bir unsur değil Türkiye. Bugün Türkiye, emperyalist politikalar ekseninde, kendini çevreleyen bölgelerdeki tüm krizlere, tüm çatışmalara şu veya bu ölçüde bulaşmış durumda. Ve Türkiye’nin bölge politikasının çok dolaysız bir parçası olması, Türkiye devrimini de kaçınılmaz olarak kendi dış bölgeleriyle organik bir ilişki haline getiriyor.

Ve nihayet, anti-emperyalist mücadelenin, Türkiye kapitalizminin kendi öz yapısından ve konumundan gelen bir önemi var. Nihayet bu toplumun kendi bugünkü iktisadi-toplumsal gerçekliği temeli üzerinde sorunun taşıdığı bir önem var. Türkiye’de kapitalist bir egemenlik sistemi var. Ve bu kapitalizm organik olarak dünya kapitalizminin, dünya emperyalist sisteminin bir parçası. Türkiye’deki egemen sınıf iktisadi ve toplumsal bakımdan dolaysız olarak uluslararası sermayenin bir parçasıdır. Türkiye emperyalizme bağımlı bir ülke. Emperyalizmin Türkiye’de tam egemenliği var. İktisadi, siyasi, sosyal, kültürel, diplomatik her açıdan tam bir egemenliği var. En çıplak gözle baktığınızda bile buna en dolaysız kanıtlar bulabiliyorsunuz. Bugün politikayı Türkiye’deki güncel politikayı, burjuva politikasını izleyen herhangi bir insan, herhangi sıradan bir vatandaş, “bunlar başbakan olmak için bile önce gider ABD’den onay alırlar” diyebilir size. Çünkü dolaysız olarak gözleyebilir. Türkiye Amerika’ya bu ölçüde bağımlı. Genelde emperyalizme bu ölçüde bağımlı.

Türkiye’deki ekonomik politikaları İMF belirliyor, bunu herkes biliyor. Türkiye’nin istihbarat örgütleri dolaysız olarak Pentagon’a bağlı, CIA’ye bağlı olarak çalışırlar, bunu herkes biliyor. Türkiye’de askeri darbe olduğu zaman, bu dolaysız olarak Amerika’nın onayı bir yana, Amerika’nın doğrudan planlamasıyla ve bu planın uygulanmasına uygun yöntemlerle katılmasıyla gerçekleşmiştir, bunu herkes biliyor. Şevki Yılmaz bir gericidir, bir şeriatçıdır; kitleler önünde konuşurken, “benim halkımı parasıyla beslenen bir ordu nasıl olur da Amerika’nın emriyle darbe yapabilir”, diyebiliyor. Neden? Çünkü bu bilinç toplumun genel bilinci ve kendi cephesinden bundan yararlanmaya çalışıyor.

Bu ülkenin Amerika tarafından yönetildiğini bu ülkedeki sıradan insan bile biliyor. Burada çok özel bir bilinç gerekmiyor. Ama bu bağımlılık ve kölelik olgusu, insanlara bir kader olarak benimsetilmiştir. Devrimci bir insanın bu durumu nasıl görmeli, nasıl göstermelidir. Bu neden bir kader olacakmış?

Amerikan emperyalizmi bir halkı, bir ülkeyi, bir toplumu neden kendi çiftliğini yönetir gibi yönetebilecekmış? Neden yönetebiliyor, ne sayede yönetebiliyor? İşte bu soruların yanıtlarını emekçilerin bilincinde açık hale getirmektir devrimci bilinçlendirme. Yoksa bunun ötesinde emekçiler, bizzat kendileri, gündelik politikanın seyri içerisinde çok dolaysız olarak bu utanç verici bağımlılık ve kölelik ilişkilerini, bunun ürünü uygulamaları günbegün izliyorlar. Ama toplum buna alıştırmıştır, kitleler buna alıştırmıştır, bu kanıksatılmıştır da.

Dünyada neo-liberal dalganın ‘80’li yıllarda yükselmesine paralel olarak ve özellikle ‘89 yıkılışının ardından, dünya üzerinde emperyalizmin, kapitalizmin mutlak egemenliği görüntüsünün oluştuğu gelişmelerin ardından, emperyalist burjuvazi bir de bir globalizm ideolojisi, bir küreselleşmecilik ideolojisi çıkardı. Artık bağımsız varoluş mümkün değildir; dünyadaki bütün devletler, bütün toplumlar birbirine bağımlıdır; çağdaş dünyayı başka türlü düşünmek mümkün de değildir propagandası sistemli tarzda işlendi. Bu gerici emperyalist globalizm ideolojisiyle, emperyalizmin bu dolaysız ve utanç verici hakimiyeti böylece ayrıca meşrulaştırılmaya çalışıldı. Yani buna meşru ideolojik dayanaklar da bulunmaya çalışıldı. Emperyalist köleliği meşrulaştırmaya ve kanıksatmaya yönelik bu gerici ideoloji ve propaganda son 10-15 yıl içinde Türkiye’de de en etkili bir biçimde kullanıldı. Böylece yığınların yurtsever duyarlılıkları iyice körleltilmeye çalışıldı.

İşte böyle bir ülkede yaşıyoruz. Ve böyle bir ülkede devrim yapabilmek demek, bu ülkede iktidar mücadelesi verebilmek demek, elbetteki egemen sınıfla, sermayeyle hesaplaşmak demektir. Ama egemen sermaye düzeni, organik varlığı ile daha genel planda uluslararası sermayenin, emperyalist dünya sisteminin bir parçası. Türkiye’de Türk burjuvazisinin emperyalizmin Türkiye’deki egemenliğinden bağımsız bir egemenliği, bundan bağımsız bir varlığı yok. Türk burjuvazisiyle, onun düzeniyle hesaplaşmak demek, onun gerisindeki emperyalizmin Türkiye üzerindeki köleci egemenliği ile hesaplaşmak demektir. Bu iki hedef, birbirinden ayrı düşünülemez.

Bu da sorunun üçüncü noktasıdır, ki bu üçüncü nokta bu konunun zaten kendisidir, asıl kapsamıdır. Üzerinde enine boyuna durulacaktır.

Bu üç noktadan baktığımızda, karşımıza çıkan sorun nedir? Anti-emperyalizm, proleter devrim stratejisinin olmazsa olmaz bir temel boyutudur.

Gerçek devrim, içte burjuvazi ile dışta sistemle hesaplaşmaktır. Proleter devrim, içte burjuvazi ile dışta onun uluslararası dayanağını oluşturan sistemle hesaplaşmaktadır. Emperyalizmin dünya egemenlik sisteminin oluşturduğu zinciri, bulunulan ülke halkasından kırmaktır. Uluslararası sermaye cephesini yarıp, onun egemenlik ilişkileri dışına çıkmaktır vb. Başka türlü gerçek bir devrim düşünebilmek mümkün değildir. Türk burjuvazisine vuran, vurmak isteyen, arkasındaki emperyalizme de vurmak zorundadır. Türk burjuvazisinin karşısına dikilenin karşısına, başta Amerikan emperyalizmi olmak üzere, bir bütün olarak emperyalist dünya çıkacaktır.

Dolayısıyla stratejisinde emperyalizme karşı mücadelenin temel bir yer tutmadığı herhangi bir devrimci akım düşünmek mümkün değil. Ben, bu mesele önemli mi önemsiz mi, küçümsenmeli mi küçümsenmemeli mi sorunu değildir, derken bunu anlatmaya çalışıyorum. Tartışmaları buradan, bu tür eksenlerden sürdürmek bir hafiflik örneği sayılmalıdır. Çağdaş dünyada, emperyalizm çağında, emperyalist sistemin bugünkü gerçekliği koşullarında, emperyalizme karşı mücadele önemli midir değil midir, şeklindeki bir tartışma sahte bir tartışmadır. Tıpkı demokrasi sorununda olduğu gibi, bu ya kasıtlı bir tutumun ürünüdür ya da bir kez daha konuya ilişkin kaba bir bilgisizlik örneğidir.

Sorun, bir kez daha, bu sorunun nasıl ortaya konulduğudur ve bu mücadelenin nasıl ele alındığı ya da alınacağıdır. Yani verili bir toplumda, anti-emperyalist mücadelenin toplumsal ve iktisadi içeriğini, genel tarihsel anlamını doğru belirleyebilmek

yaşıyor olsalar bile, emperyalistler genelde, dünya ölçeğinde, devrimci gelişmeleri boğmak için, sistemi zorlayan, sistemin dışına çıkma eğilimi gösteren dinamikleri boğmak için, birleşik bir tutum içerisinde olabiliyorlar. Örneğin bugün Kürdistan’da ulusal özgürlük mücadelesinin devrimci bir çizgide seyretmesine tahammül edemeyebiliyorlar ve birleşik bir tutumla onu sistem içi bir çerçeveye çekmek çabası gösterebiliyorlar.

Anlatımımı toparlıyorum. Eğer emperyalizmin bugün böyle bir dünya egemenliği varsa, emperyalizm şu veya bu ülkenin içindeki herhangi bir gelişmeye bile dolaysız olarak müdahale etme hakkını kendinde görebiliyorsa, bir devrim, gerçek bir devrim düşünebilmek, ancak emperyalizmin bu dünya egemenliği olgusuyla hesaplaşmak, onun bu çerçevedeki müdahalelerini püskürtüp boşa çıkarmak ölçüsünde olanaklı olabilir.

Bir kere konunun, anti-emperyalist mücadelenin büyük stratejik anlamı ve önemi, öncelikle buradan geliyor. Bu Türkiye’nin emperyalizme ne kadar bağımlı olup olmadığı sorunundan öteye bir sorun. Bir dünya gerçeği, küçülmüş bir dünya gerçeği ile yüzyüze ve bu küçülmüş dünya içerisinde emperyalizmin artık ulusların yaşamına, halkların yaşamına, ülkelerin yaşamına, bu kadar dolaysız ve çok yönlü kaba müdahalelerde bulunma hakkını kendinde görebilmesi var. Bu bir olgu mu? Bu bir gerçek mi? Apaçık bir olgu ve apaçık bir gerçek... O halde anti-emperyalist mücadelenin önemi, herşeyden önce ve herşeyden öte, çağın ve bugünkü dünya sisteminin bu özelliğinden gelmektedir. Bu işin bir yanı. Genel ve evrensel olan yanı, yani bütün ülkeler için geçerli olan yanı. Halklar gerçek bir ulusal özgürlük mücadelesi verdiklerinde, kendi kaderleri üzerinde gerçek bir hakimiyet arzu ettiklerinde bile, bunu, ancak emperyalizmle çatışmayı göze alırlarsa başarabilirler. Yoksa ne olur? Yoksa mahalli bir sömürgeci gücün egemenliği altından çıkar, genelde dünya emperyalist sisteminin, şu veya bu emperyalist kuvvetin egemenliği altına yeniden girerler. Yalnızca daha incelmış biçimleriyle, yeni sömürgeci yöntemler dediğimiz biçimleriyle.

Şimdi bu birinci nokta. Anti-emperyalist mücadelenin önemine ilişkin temel önemde ilk nokta.

İkincisi ise şudur; içinde yaşadığımız bir bölge var. Türkiye çok kritik bir bölgede bulunuyor. Dünya politikasının aslında bütün bir 20. yüzyıl tarihi boyunca en kritik halkalarından birini oluşturmuş bir bölgede yaşıyoruz. Düne kadar biz bunu daha çok Ortadoğu bağlantısı içinde ele alıyorduk. Ortadoğu iktisadi-siyasi-askeri açılardan stratejik önemi büyük bir bölgeydi. Herşeyden önce petrol bölgesiydi ve petrolün kendisi stratejik bir hammadde, kapitalizmin çok stratejik bir hammaddesiydi. Buradan gelen kritik bir önemi vardı bölgemizin. Bugün bakıyoruz, Sovyetler Birliği’nin dağılmasının ardından, bir Kafkasya problemi doğmuş bulunuyor. Kafkasya da bir petrol ve doğal gaz bölgesidir. Diğer yandan Balkanlar var ve burası da aynı şekilde stratejik bir bölgedir.

Yani öyle bir ülkede yaşıyoruz ki, üç yanından kritik önemde bunalım bölgeleri ile çevrili, onlar tarafından kuşatılmış. Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkasya bugün dünyanın en önemli üç bunalım bölgesidir. Sadece kendi iç dinamiklerinden ya da anlaşmazlıklarından doğan, tarihsel ya da güncel nedenlere dayalı sorunların yarattığı bir bunalım değil bu. Emperyalist müdahalelerin ve keskin emperyalist rekabetin de pekiştirdiği, genişletip derinleştirdiği bir bunalım. Yani burada sadece çeşitli yerel sorunlar değil, yanısıra dünya emperyalizminin dışı dış bir mücadelesi de var.

Türkiye işte böyle bir bölgenin tam göbeğinde ve çok kritik bir konumda. Dolayısıyla böyle bir ülkede sistemin dışına çıkmayı ummak, Türkiye gibi bir ülkede devrimi yapmak ve emperyalist dünya sisteminin dışına çıkmak, emperyalizmin bölgeye verdiği önemi görmek, gözetmek ve buradan gelecek bir emperyalist direnci püskürtmek ölçüsünde olanaklı olabilir. Ya da şöyle diyelim: Emperyalizmin bölgedeki egemenliğiyle hesaplaşma perspektifi

sorunudur. Sorun bu, ayrılık burada. Dolayısıyla şu veya bu sol akımla aramızdaki ideolojik çizgi farklılığı ve çatışma da burada. Ve o siyasal bağımsızlık sorununu, o emperyalizme karşı mücadeleyi çok önemsiyor gibi görünen akımların, gerçekte, olayın bu geniş ve çok yönlü kapsamından haberi bile yok. Olayı bu derinliği, bu kapsamı içerisinde kavrayıp bile değiller. Ve zaten bu kapsamıyla kavramadıkları içindir ki, siyasal mücadelenin ilerleyen aşamalarında, bu temelli gerçek, bu gerçeğin çok yönlü ağırlığı karşlarına çıktığında, ya bunun altında ezileceklerdir, ya da bu gerçekliğe boyun eğecek, onunla şu veya bu şekilde uzlaşacaklardır.

Anti-emperyalist mücadeleyi çok önemsiyor görünenler, bakıyoruz, Zaire'deki gelişmeleri de çok, ama olduğundan çok, somut gerçekliğinden çok önemseyebiliyorlar. Zaire'nin kurtulduğunu ciddi ciddi iddia edebiliyorlar. "Yaşasın özgür Zaire!" diyebiliyorlar. Gerçekten Zaire özgür bir ülke midir şimdi? Otuz yıllık kokuşmuş bir diktatörlükten kurtulma anlamında, evet. Öylesine keyfi, öylesine kanunsuz, öylesine kokuşmuş bir çetenin, bir kliğin egemenliğinden kurtulmak sınırları içerisinde, bu görelî anlamda, evet, bir özgürleşme var orada. Yani az buçuk oturmuş bir sınıfın, az-çok kuralları, bir yasal-hukusal çerçevesi olan bir devleti tarafından yönetilmek ile mafyalaşmış bir çete tarafından yönetilmek arasında elbetteki bir fark var, yok demiyorum. Bu anlamda, evet, görelî ve hiç kuşku duyulmasın, geçici bir özgürleşme var orada.

Ama "Yaşasın özgür Zaire!" demek ne demektir? Şimdi Zaire'deki elmas yataklarının belli uluslararası tekelleri gruplardan başka bazı grupların eline geçmesi, Zaire için bir özgürleşme midir? Ya da bir komisyoncunun o kaynakları yabancı tekellere kendi komisyonu dışında bedavaya kapattırması ile aynı kaynakların biraz daha pazarlıkçı bir tutumla aynı tekellere teslim edilmesi arasında, ilke olarak, nitelik olarak öyle temelli bir fark var mıdır? Sanmıyorum. Buradaki fark görecelidir. Nitekim bugün dünyada emperyalizme bağımlı oldukları halde, sistemin bir parçası oldukları halde, emperyalist dayatmalara karşı daha mesafeli ya da pazarlıkçı politikalar izlemek gücü ve yeteneği gösterebilen, uluslararası güç dengeleri içinde manevra yapabilen bir takım devletler olabiliyor. Bu onların sistemin dışında olduğunu göstermiyor. Bunun çok değişik nedenleri var. O toplumun tarihi ve yapısıyla bağlantılı nedenleri var. Egemen sınıfın kendine özgü tarihsel şekillenmesiyle bağlantılı nedenleri var. Toplumun kendi iç dengeleri ve alt sınıfların yurtsever duyarlıklarının oluşturduğu karşı basınçla bağlantılı nedenleri var.

İran bugün sistemin içindedir. İran devrimi rejimin yapısında önemli bir değişim yaratmıştır, ama temel sınıf ilişkilerinde herhangi bir değişim yaratmamıştır. Ama molla rejimi yıllardır emperyalizme karşı daha kişilikli, daha mesafeli bir tavır alabiliyor. Bu şeriatı dayalı rejimin belki sistemle belli açılardan çelişmesinden geliyor diyeceksiniz. Hayır öyle değil. Sistem çok daha ilkel şeriatçı rejimleri çok problemsiz olarak destekliyor. Suudi Arabistan'da ve bir kısım Körfez prensliklerinde şeriat rejiminin en ilkel biçimleri var. En iğrenç şeriat Suudi Arabistan'da var. Bu, emperyalist dünya sistemi için, sistemin efendileri için zerre kadar problem olmuyor. Problem olmak bir yana, bu çağdışı rejimler, bizzat emperyalizmin, en başta da sözde uygar emperyalist dünyanın patronu ABD emperyalizminin özel desteği ile ayakta duruyorlar. Bugün Afganistan'daki şeriatçı Taliban'ın baş destekçisi de bizzat ABD emperyalizmidir. Demek ki sorun bununla, İran'ın şeriatçı rejimiyle bağlantılı değil.

Emperyalizme karşı şu veya bu sınırlar içerisinde belli önlemlerin alınması, bu çerçevede anti-emperyalist reformlar, bu sorunları ayrıca konuşacağız. Ben burada bu meselelere biraz zamansız olarak girmiş ve doğal olarak konuyu bir ölçüde dağıtmış oldum.

Kuşkusuz, tıpkı demokrasi mücadelesinde olduğu gibi, şu veya bu siyasal kazanımı elde etmek ve kurumlaştırmak, aynen, emperyalizme karşı mücadele için de geçerlidir. Bu çerçevede bir önem ve anlam taşır. Yani emperyalizmin bir toplum üzerindeki çok dolaysız, çok keyfi, çok aşağılatıcı müdahalesine, mücadeleyle belli sınırlar getirmek mümkündür. Ya da

basbayağı işbirlikçi egemen sınıf, şu ya da bu biçimde bu davranışlara belli sınırlar getirebilir, emperyalist efendilerle aralarında belli çelişkiler oluşabilir. Bugün Amerika'nın Kürt politikası belli noktalarda Türk burjuvasının işine ya da onun belli kesimlerinin işine gelmeyebiliyor. Ya da aslında onun en gelişmiş kesimleri bu politikayla bağdaşıyor da, ekonomi ile

politika arasındaki göreceli ayrılıktan dolayı, daha çok ordunun belirlediği politik irade bu konuda farklı bir tavır alabiliyor. Amerika'nın Güney Kürdistan'a ilişkin politika ve planlarıyla Türk ordusunun politika ve planları her zaman örtüşmeyebiliyor.

(Devam edecek)

Türkiye: Emperyalizme bağımlılık ve anti-emperyalist mücadelenin perspektifler

Türkiye, emperyalist-kapitalist dünya sisteminin organik bir parçasıdır. Sistemin bağımlı ülkeler kategorisinde yer almaktadır. İktisadi, mali, siyasi, askeri ve diplomatik tüm alanlarda tam bir emperyalist boyunduruk altındadır. Türkiye, saldırgan bir emperyalist politik-askeri örgüt olan NATO'nun sadık bir üyesidir. Ülke topraklarında çok sayıda NATO ve Amerikan askeri üssü bulunmaktadır. Ekonomisi her alanda emperyalist dünya ekonomisine bağımlı olan Türkiye, aynı zamanda ödendikçe büyüyen ağır bir emperyalist borç yükü altındadır. Emperyalizme bağımlılıktan temellenen bir yapısal kriz içindeki ekonominin çarkı ancak sürekli yeni dış borçlar sayesinde dönebilmektedir. Bu nedenledir ki, Türkiye, başta İMF olmak üzere uluslararası emperyalist finans merkezlerinin dayattığı iktisadi ve mali politikaların uysal bir izleyicisi durumundadır.

Türkiye üzerindeki bu emperyalist hükümrânlığın merkezi ve belirleyici gücü, son elli yıldır tartışmasız olarak ABD emperyalizmidir. ABD'nin etkisi ve denetimi toplum yaşamımızın tüm alanlarında hissedilmektedir. Ekonomi ve maliye politikaları İMF ve Dünya Bankası'nın, iç ve dış politika ABD hükümetlerinin, ordu ve sözde savunma Pentagon'un, iç güvenlik CIA'nın dolaysız denetimi ve yönlendirmesi altındadır. CIA stratejistleri sürekli olarak Türkiye için iç ve dış politika alternatifleri üretmekte, dahası uygulamayı bizzat planlamaktadırlar. Türkiye'de ABD'nin desteği olmadan hükümetler bile kurulamamakta, hükümet olmaya aday tüm sermaye partilerinin liderleri icazet almak için her zaman ABD'ye koşmaktadırlar. Toplumu bir ahtapot gibi saran medya ağının tüm kilit mevkilerini de Amerikancılar tutmakta, yalnızca politik yaşam değil, kültürel ve gündelik yaşam da Amerikan ideolojisinin, yaşam tarzının, yoz kozmopolit değerlerin sistematik bir bombardımanı altında bulunmaktadır.

Türkiye üzerindeki bu çok yönlü ve utanç verici köleci emperyalist boyunduruğun iç toplumsal dayanağı Türk tekelleri burjuvazisidir. Varlığını ve egemenliğini emperyalist dünya sistemine borçlu olan bu işbirlikçi sınıf, özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrasında itibaren emperyalizme uşakça bir sadakat çizgisi izlemiştir. Onun iç politikasını olduğu kadar dış politikasının da ana çerçevesini her zaman bu tutum belirlemiştir. Bu sınıf içerde ülke kaynaklarını emperyalist yağmaya açmış, emperyalist tekellerle işbirliği halinde iç pazarda aşırı karlara dayalı tekelleri bir hakimiyet kurmuş, Türkiye'yi emperyalist tekeller için bir ucuz işgücü cenneti haline getirmiştir. İşçi sınıfı ve emekçileri ağır yaşam koşullarına mahkum eden ve topluma büyük sosyal-siyasal bedeller ödeten bu sömürü ve yağma politikalarına, siyasal planda, zaman zaman faşist askeri yönetimler halini alan dizgisiz bir siyasal gericilik eşlik etmiştir. Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri, çok sınırlı bazı demokratik hak ve özgürlükleri elde etmek ve kullanabilmek için bile zorlu mücadeleler vermek zorunda kalmışlardır. Siyasal gericiliğin sömürgeci bir kölelik altında bulunan Kürt ulusu için sonuçları ise, toptan inkar ile zora dayalı bir sistematik asimilasyon politikası olmuştur.

Tekelleri burjuvazinin dış politikası da içteki bu gerici işbirlikçi ve halk düşmanı sınıfsal konumun bir yansımasıdır. Kendi iç egemenlik sahasında emperyalist dünya ile bu denli bir çıkar ve kader birliği içinde olan bir sınıfın, dış politika alanında da aynı işbirliği ve uşaklık çizgisini sürdürmesi eşyanın tabiatı gereğidir.

(EKİM 3. Genel Konferansı/Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler, Eksen Yayıncılık, s.56-57)

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi- <https://rantey.org>

Türkiye'de bugün, uluslararası sermayeye dayanan, onunla içiçe geçmiş bir çıplak sermaye iktidarı hüküm sürmektedir. Türkiye üzerindeki emperyalist hükümrânlığın, ülkenin uluslararası sermayeye her alandaki bağımlılığının temel toplumsal dayanağı, iktidardaki işbirlikçi tekelleri sermaye sınıfıdır. Bu, iktidardaki sermaye sınıfına karşı mücadelenin zorunlu olarak onun gerisindeki emperyalizme karşı mücadele ile birleştirilmesi gerektiğini gösterir. Türkiye'nin bugünkü sosyo-ekonomik ilişkileri koşullarında devrim, iktidardaki tekelleri burjuva sınıfını devirmek ve Türkiye'yi uluslararası sermayeye bağlayan tüm ilişkileri kırıp parçalamak anlamına gelir. Bu ise, doğası gereği ancak bir proleter devrim olabilir. Kapitalist bir ülkede, kapitalist sınıfın egemenliğini ve ancak bu sayede sürdürülebilen emperyalist egemenliği hedef alan bir devrim mücadelesi, nesnel olarak, başka türlü konulamaz ve tanımlanamaz. Bugünün Türkiye'sinde emperyalist kölelikten kurtulmanın, onun iktisadi, mali, siyasi, askeri ve kültürel vb. tüm alanlardaki boyunduruğunu tam ve kesin olarak kırmamanın, sermaye iktidarını yıkmaktan ve uluslararası sermaye cephesinin dışına çıkmaktan başka bu yolu yoktur ki, bu da proleter devrimden başka bir şey olamaz. Bugünün Türkiye'sinde anti-emperyalist mücadele nesnel içeriği yönünden anti-kapitalist bir mücadeledir.

Elbette bu stratejik devrimci perspektif, emperyalist egemenliğe ve onun dış politika alanındaki dönemsel sonuçlarına karşı bir dizi taktik istemin ileri sürülmemesi ve bunlar için sonuç alıcı bir mücadelenin sürdürülmemesi anlamına gelmez. Fakat yalnızca, bu taktik istemlerin, ancak yukarıda tanımlanan devrimci stratejik perspektif içinde doğru bir biçimde formüle edilebileceğini gösterir. Aynı şekilde, ancak bu takdirde, bu istemler uğruna mücadelenin küçük-burjuva milliyetçi hayallerin güç kazanmasına değil, fakat devrime hizmet edebileceğini gösterir.

Türkiye'nin yakın geçmişinde, sosyalist olmak iddiasındaki orta sınıf mensubu milliyetçi aydınlar, burjuvazinin sınıf egemenliğini yıkmak devrimci hedefinden koparılmış bir anti-emperyalist mücadele ve uluslararası sermaye cephesini kırıp dışına çıkarmak sorunundan koparılmış bir sözde "tam bağımsız Türkiye" hedefi formüle ettiler. Yaşam bu burjuva ve küçük-burjuva milliyetçi aydınların hayallerini yıktı ve onların ezici çoğunluğu, zaten hiçbir zaman ufku dışına çıkamadıkları kurulu düzenle bütünleşme ve emperyalist egemenliği kabullenme yolunu tuttular. Ne var ki, onların formülasyonları uzun yıllar devrimci harekete de egemen anti-emperyalist mücadele perspektifini oluşturdu. Bu görüşler, yıpranmış ve incelmış biçimiyle, halen de etkisini sürdürebilmektedir.

Bu olgu karşısında, genel anti-emperyalist görevlere ve bugünkü rejimin emperyalizmin hizmetindeki dış politikasına karşı devrimci mücadele görevlerine özel bir hassasiyetle yaklaşmak, onlara militan bir kararlılıkla sahip çıkmak zorunda olan komünistler, devrimci proletaryanın anti-emperyalist perspektifi ile küçük-burjuvazinin dar milliyetçi perspektifi arasındaki ayrıma da özel bir dikkat göstermek zorundadırlar. Bunda başarılı olabilmenin temel koşullarından biri, emperyalizme karşı genel mücadele görevleriyle yetinmemek, onun toplum yaşamındaki ve rejimin dış politikasındaki üncel sonuçlarına karşı da her alanda sistemli bir mücadele yürütmektir. Bir başka ifadeyle, reform-devrim diyalektiğini emperyalizme karşı mücadele sahasında da titizlikle gözetmektir.

(EKİM 3. Genel Konferansı/Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler, Eksen Yayıncılık, s.73-74)

Latin Amerika gerilla hareketi deneyimi: Guatemala örneği

Devrimci silahlı direnişten “siyasal çözüm”e...

36 yıl sürdürülen bir savaşın, altı yılı aşan bir görüşme-diyalog trafiğinin ardından, 29 Aralık 1996'da, Orta Amerika bölgesinin en eski gerilla hareketi olan **Guatemala Devrimci Ulusal Birliği (URNG)** ile hükümet arasında bir barış antlaşması imzalandı ve iç savaşın bittiği ilan edildi. Emperyalist ülkelerin üst düzey temsilcileri barışı bir seremoniye çevirerek, dünya halkları önünde adeta bir nihai üstünlük şovu sergilediler. Sokakları dolduran Kızılderili halk ise batılı beyaz şovalyelerin bu mutluluklarını derin tereddüt ve kaygı içinde izledi.

Gerçekte masada sonuca bağlanan tek bir şey vardı. O da gerillanın legalleşmesi, sivil hayata entegrasyonunun sağlanması idi. Yoksul halk için imzalanan “barış”ın bundan öte herhangi bir somut sonucu ve anlamı yoktu. Elbette kağıt üzerindeki boş vaatleri saymazsanız...

Bugün Guatemala'da işsizlik % 60'ları bulmaktadır. Özelleştirme süreci sürmekte, binlerce yeni insanın işten atılması güncelliğini korumaktadır. Devrimin temel sorunu olan toprak sorunundan görüşmelerde hiç söz edilmedi bile. Maya halkının kimlik hakları folklorik-egzotik kültür düzeyinde ele alındığı için yerli halk gerilla hareketine ateş püskürmektedir. Sosyo-ekonomik önlemler ve insan hakları ihlallerini araştırma komisyonu çalışmaları, iktidarı elinde bulunduran oligarşinin açık tepkisi nedeniyle, daha şimdiden bir niyet düzeyinde kaldı. Ordunun bir sivil bağlanması önerisi dışında, katillerin cezalandırılması, paramiliter karşı-devrimci grupların dağıtılması vb. kritik ve “tatsız” sorunlar, barış sürecinin gelecekteki seyrine bağlı olarak ele alınacak, denilerek gerçekte sürüncemeye bırakıldı.

Guatemala Devrimci Ulusal Birliği (URNG), ordu dışındaki “sivil toplum” güçleriyle birlikte bir parti oluşturarak, silahlı mücadele ile elde edilmeyen taleplerini bu parti ile yeniden gündeme getirmek niyetinde. Bu çerçevede “insan hakları” sorunu en önemli programatik madde olarak belirmektedir. Köklü toplumsal değişim, demokratik halk devrimi, demokratik halk iktidarı için yola çıkış bir hareketin vardı; bu nokta trajik olduğu kadar düşündürücüdür. Bundan çıkarılması gereken dersler olmalıdır. Köklü toplumsal değişim hedefiyle yola çıkanlar sonuçta Guatemala halkına biraz demokrasi ve daha az baskı vaadinden ibaret bir barış antlaşması sunmak noktasına nasıl gelebildiler? Bu sorunun yanıtı, Latin Amerika gerilla hareketinde '89 çöküşü sonrasında gitgide genellenen “siyasal çözüm” çizgisinin anlaşılabilirliğine katkıda bulunacaktır.

Gerilla hareketinin kısa geçmişi

13 Kasım 1960'da ordu içindeki genç yurtsever subaylar devlet başkanı Miguel Ydagoras Fuentes'e karşı bir ayaklanma girişiminde bulundular. Bu çıkış, işbirlikçi hükümetin ABD emperyalizmine Guatemala'da Küba'ya karşı savaşacak güçlerin eğitimi için üsler verme kararına bir tepkiydi. Fakat ayaklanma kısa sürede bastırıldı. Yine de bu çıkış gerilla hareketinin ilk çekirdeğinin oluşumunu da birlikte getirdi. Dönemin subaylarından Luis Turcios Lima ve Marco Antonio Yon Sosa bu hareketin oluşumunda etkin bir rol oynadılar. Bunlar tarafından kurulan **13 Kasım Devrimci Hareketi (MR-13)** çok geçmeden **Devrimci Ordu Güçleri (FAR)** ile birleşti. Bu oluşum içinde öğrenci hareketinin ve Sovyet yanlısı Komünist Partisi'nin genç üyeleri de aktif biçimde yer alıyordu. Bugün barış masasında oturan **URNG** temsilcileri Pablo Monsanto ve Rolando Mor, **FAR**'ın ilk savaşçılarıydı.

'60'lı yıllar boyunca gerilla sayısı hep sınırlı kaldı. **Komünist Partisi**'nin ve onun etkisinde olan **FAR**'ın, 1966'da sözde sivil bakan Julio Cesar Modez Montenegro'yu desteklemeleri, gerilla hareketinde büyük bir çözümlüşe yolaçtı. Kısa bir süre sonra sözde sivil başkanın ordu güçleriyle gizli bir anlaşmasının olduğu ortaya çıktı. Ordu gerilla hareketini boğmak için sert bir bastırma hareketine girişti. '70'li yılların başına kadar gerilla hareketi kontrol altında tutulmaya çalışıldı. Gerilla hareketinin liderlerinden Yon Sosa 1970'de Meksika'da katledildi. Turcios Lima ise daha önce, 1966'da ölmüştü. 1968'de ABD ve 1971'de Alman büyükelçilerinin kaçırılması, gerillanın gerçek gücü konusunda bir yanılsama yaratıyordu.

'70'li yıllar gerilla hareketi için bir sıçrama dönemeci oldu. Gerilla yoksul halk içinde kök salmaya başladı. 1971'de kurulan **Halkın Silahlı Örgütü (OPRA)** ve bir yıl sonra kurulan **Yoksulların Gerilla Ordusu (EGP)**, özellikle Kızılderili halk içinde belirgin

bir destek buluyordu.

Aynı desteği başta sendikalar olmak üzere kitle örgütleri de sunuyordu. Oligarşinin artan şiddetine karşı 1980 yılına doğru başkent de dahil, ülkenin bir çok yerinde dört farklı gerilla grubu aktif biçimde çalışmaktaydı. **OPRA** ve **ERP**'nin yanı sıra **FAR** ve **Komünist Partisinin (PGT)**'nin bazı kesimleri de silahlı mücadeleye katılmaktaydı. 1981 ve 1982 yılları arasında 6 bin savaşçıdan ve 250 bin milisten söz edilmekteydi. Bunlar o zamanki nüfusu 7 milyon civarında olan bir ülke için önemli rakamlardı. Kuşku yok ki bu gelişmede hemen yanıbaşlarında zafere ulaşan Nikaragua Devrimi'nin de özel bir rolü vardı.

Şubat 1982'de dört gerilla örgütü birleşerek şimdiki **Guatemala Devrimci Ulusal Birliği**'ni (**URNG**) oluşturdular.

“Düşük yoğunluklu demokrasi”

Gerilla hareketinin önünü kesmek için karşı-devrim içte ve dışta bütün güçlerini harekete geçirdi. Nikaragua Devrimi'nin bölgede yarattığı siyasal etkiyi yok etmek ve onu takip edecek yeni gelişmeleri engellemek için ilk etapta Latin Amerika'nın bu en eski örgütünün etkisizleştirilmesi gerekiyordu. Zira her devrimci uyanış, bir devrimci hareketin bölgedeki siyasal güçleri tarafından, Sovyetler Birliği “yandaş”ı

olarak niteleniyor ve tasfiye edilmesine böylece daha “haklı” bir gerekçe bulunmuş oluyordu.

'80'li yıllarda, Reagan yönetimi, karşı-devrim stratejisini çok yönlü bir şekilde bölgenin genelinde uygulamaya koydu. Bu stratejinin birbirini tamamlayan ikili bir yönü vardı. Bir yandan toplumsal muhalefeti ve devrimci hareketi sistemli bir terörle yıldırma, öte yandan ise bu yolla sözde “demokrasi”ye, “demokratikleşme”ye dayalı bir düzen içi çözümü kabul ettirmek.

Bu bağlamda, 80'li yılların ortalarından başlayarak, bölgede egemen olan askeri yönetim biçimleri, içerde ve dışarda yarattığı ağır siyasal yükler nedeniyle, yerini “sivil” güçlere bırakmaya başladı. Bu, ABD emperyalizmi tarafından, “komünist yayılmacılığa karşı” “hürriyet ve demokrasi” sloganı altında somutlaştırılan doğrudan siyasal müdahalelerle gündeme getirildi. Kurtuluş örgütleri tasfiye edilecek ve ABD'nin “arka bahçesinde” yeniden huzur ve istikrar egemen kılınacaktı. Hızından bir şey kaybetmeksizin sürdürülen terör ve sistemli katliamların yanında, özellikle kilise ve askeri oligarşi dışında kalan ve hristiyan partiler olarak örgütlenmiş bulunan burjuva muhalefet güçleri yeniden sahneye sürüldü. Bu yeni güçler aracılığıyla yeni bir toplumsal konsensüs yaratılmak isteniyordu.

Burada Orta Amerika gerilla hareketlerine etkisi nedeniyle '80'li yıllar boyunca Nikaragua'ya yöneltilen karşı-devrimci kuşatmayı da hatırlatalım. Reagan ABD'si bu yeni “sivil hükümet” manevraları ile Sandinist Nikaragua'sını da ablukaya almayı amaçlıyordu. Bölgede yeni bir devrimci umut ve coşku yaratan Nikaragua, bir taraftan Contra'ların karşı devrimci eylemleriyle ekonomik olarak çökertilecek, diğer taraftan ise bölgede askeri yönetimlerin yerine sistemli olarak gündeme getirilen “yeni demokratik modeller”in basıncı altına alınacak, böylece devrim etkisiz kılınacaktı. Bu politika zamanla sonuçlarını verdi. Özellikle Sovyetler Birliği'nin çöküşünün uluslararası güçler dengesinde yarattığı yeni durumun ardından Nikaragua Devrimi çözüldü ve bunun bölgedeki gerilla hareketleri üzerinde yıkıcı etkileri oldu.

Bu strateji doğal olarak Guatemala'da da gündeme getirildi. İlk etapta “ulusal istikrarın yeniden inşası” adı altında gerilla hareketine karşı yoğun askeri operasyonlar gündeme getirildi. Pentagon tarafından özel olarak eğitilen anti-gerilla askeri güçler ülke çapında sistemli katliamlara giriştiler. Bu katliamlar sadece gerilla güçleriyle sınırlandırılmadı. Karşı-devrimden yana olmayan herkes

Küba devrimiyle başlayan süreç...

hedef haline getirildi. Sivil örgüt temsilcileri, sendika önderleri katlediliyor, yüzlerce köy ateşe verilerek haritadan siliniyordu. Bu kelimenin tam anlamıyla, yıllardır Kürdistan'da sürdürülen türden bir kirli özel savaştı.

Bu yeni strateji sadece askeri yöntemleri içermiyordu. Gerillayı etkisizleştirmek kampanyasına ekonomik ve jeo-stratejik önlemler eşlik etti. Köy koruculuğunun kurumlaştırılması yanında yeni stratejik köyler oluşturulmaya başlandı. "Parlementer-demokratik" bir yönetim ve ekonomik önlemler, askeri denetim altında uygulamaya konuldu. Özellikle gerillanın kitle tabanını zayıflatmak ve gelecekteki ayaklanmaları engellemek için tarım, finans ve askeri kesimden oluşan bir koalisyon oligarşisi, "sivil yönetim" iddiası çerçevesinde gündeme getirildi.

Bu gelişmeler uluslararası planda Gorbaçov'un Perestroyka ve Glasnost politikalarıyla estirilen yumuşama rüzgarlarıyla da birleşince, bu uygun atmosferde, 1986 yılında, tam 30 yıl sonra Guatemala'da nihayet sivil bir yeni hükümet işbaşına getirildi.

ABD Guatemala'da sivil yönetime geçiş için askerlere yer yer baskı yaptı. Zira askeri yönetim bu stratejinin etkili olması önünde engel teşkil ediyordu. Aynı proje ile seçimlerle yönetime gelen "temiz" bir hükümet El Salvador'da uygulamaya konuldu. Askerlerin yönetimi sivillere bırakarak kışlalara çekilmesi Avrupalı emperyalistlerin de temel talebiydi. Özellikle Alman emperyalizmi, gerilla ile "sivil" burjuvazinin barışmasında, toplumsal bir uzlaşma ortamı yaratılmasında önemli rol oynadı.

Bu ülkelerde ekonomik ve siyasal açıdan en önemli güç olan ordu, kışlaya çekilmeden önce, oluşturulan anayasalarda kendi konumunu pekiştirdi. Çoğu bir çok katliamın sorumlusu olan görevlilerin yargılanmaması teminatı verildi. Hatta oluşturulan anti-gerilla güçleri korunarak orduya entegre edildi. Yani "demokratikleşme" rüzgarına bizzat ordu da ön ayak oluyordu. Bu bile gündeme getirilen sözde sivilleşme ve demokratikleşmenin içyüzünü göstermeye yeter. Bu genel strateji, Sovyetler Birliği'nin dağılmasının getirdiği uluslararası durumda daha kolay ve daha hızlı bir biçimde sonuç vermeye başladı. Gündeme getirilen strateji, esas olarak mevcut ekonomik ve siyasal statükoyu da korumayı amaçlıyordu. Radikal toplumsal dönüşüm için mücadele eden askeri ve sivil devrimci örgütlenmelerin tasfiye edilmesi, bu yeni stratejinin temel amacıydı ve sonuçta başarılan da bu oluyordu.

Bu stratejinin etkisi ve Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla devrimci hareketin aleyhine olan gelişmeler, yani uluslararası dengelerin değişmesi ve desteğin zayıflaması, gerilla hareketinin zayıf ideolojik ve küçük-burjuva sınıf kimliğiyle de birleşince, URNG uzun yılları kapsayan bir silahlı mücadele ile elde edemediği talepleri, hükümet ile diyaloga girerek elde etmeyi seçti. Legal bir siyasal partiye dönüşmeyi ve siyasal yaşamını bu çizgide sürdürmeyi kararlaştırdı. "Barış" ya da "siyasal çözüm" bunun ifadesi oldu.

Dünya devrimci hareketinin önemli bir dönemine damgasını vuran Latin Amerika gerilla hareketinin bir çok ülkede devrim güçlerinden sivil toplum örgütlerine evrimini irdelemek, bundan sonuçlar çıkarmak önemli bir görevdir. Bu gelişmenin arkasındaki tarihsel, toplumsal, siyasal ve ideolojik nedenleri ortaya çıkarmak ve anlamak, devrimci hareketin programatik perspektifleri açısından da özel bir önem taşımaktadır.

Gerilla hareketi Küba'da Ocak 1959'da iktidarı ele geçirdi. Batista rejiminin yenilgisi, yani gerillanın bu diktatörlük üzerindeki zaferi, Latin Amerika genelinden tarihsel bir dönemecin başlangıcını işaretler. Devrimin yarattığı genel etkiler ve bölgede daha sonraki gelişmeler, bu gerçek ışığında değerlendirilmek durumundadır. Latin Amerika'da gündeme gelen devrimci gelişmeler, siyasal örgütlenmeler, programlar ve ideolojik tartışmalar Küba Devrimi'nin sarsıcı etkisi hesaba katılmadan anlaşılamaz. Bir başka ifadeyle, devrimin yarattığı olumlu ve olumsuz etkiler gözetilmeden, sonraki siyasal gelişmeleri, özellikle de gerilla hareketlerinin bugünkü evrimini anlamak mümkün değildir.

Fidel Kastro'nun gerillası geniş halk kitleleri tarafından nefretle kınanan, kokuşmuş bir rejime karşı devrimci bir savaş başlatmıştı. Sadece halk kitleleri değil, yabancı sermaye sahipleri dahi Batista oligarşisinin yarattığı siyasal istikrarsızlıktan rahatsızdı. Yani hakim oligarşi ince bir iplikte iktidarda tutunuyordu. Bu, kararlı bir silahlı gerilla grubunun halkın desteğini de kazanarak iki yıl gibi hayli kısa bir süre içerisinde Batista diktatörlüğünü yıkmasını açıklayan etkenlerden biridir.

Gerilla hareketinin amacı sosyalist bir toplum yaratmak değildi. Onlar 1940'daki demokratik burjuva anayasasını yeniden hayata geçirmeyi, sistem içi bazı reformları gerçekleştirmeyi ve emperyalist sistemden tümünden kopmayı değil, ama görece bir ekonomik ve siyasi bağımsızlığı elde etmeyi amaçladılar.

Bu süreç içerisinde oluşturulan bir sınıflar koalisyonu hükümet bir kaç hafta içinde dağıldı. Alt sınıfların desteğini kazanan devrimci güçler iktidara egemen olmaya başladılar. Devrimin bu yönde derinleşmesine ne ABD emperyalizmi ne de içteki burjuva egemen sınıflar hazırdı. Yani böyle bir gelişmeyi hesaplayamıyorlardı. Daha önce devrimci-reform güçlerinden yana tutum takınan burjuvazi, bu devrimci gelişmeler karşısında ülkesinde bir kırılma başladı. Devrimin ilk başta hedeflediği

toplumsal-siyasal dönüşümler, belli bir noktadan itibaren, gerilla hareketinin çıkışında öngördüğü programla gelişmeye başladı.

Bundan sonra iki yol vardı: Ya bazı burjuva-demokratik reformlarla kurulu toplumsal düzen yeni koşullar altında pekiştirilecek, ya da devrim derinleştirilecek ve hareket yeni bir programatik içerik kazanacaktı. Sosyalist kampın varlığı, uluslararası devrimci destek ve yanki emperyalizmine karşı gelişen tepki koşullarında ikinci yolun tutulması gerilla için pek de zor olmadı.

Alt sınıfların desteğini kazanan, bu toplumsal zeminde radikalleşen Küba devrimi ABD emperyalizminin azgın saldırısına maruz kaldı. Zira bu bölgede ilk defa devrimci yoldan iktidar alınmış, güçlü ve hiç yıkılmayacak gibi görünen ABD emperyalizmi Küba Devrimi karşısında kağıttan bir kaplana dönüşmüş, çaresiz kalmış ve sonuçta yenilmişti. Ve çok doğal olarak bu yenilgi kıta çapında büyük bir sarsıntı yaratmıştı. Bölgede yeni başkaldırıları özel bir ivme kazandırmıştı.

Bu koşullarda 1961'den itibaren devrimin sosyalist hedefleri öne çıkarıldı ve bu açıktan ilan da edildi. Tarihsel olarak kıtada ilk kez olarak özgür ve bağımsız bir toplum yeşermeye başlıyordu.

Gerillanın bu beklenmedik başarısı ve halklar nazarında ABD emperyalizminin bu ağır yenilgisi ve nihayet Küba'da yaşanan dönüşüm, Latin Amerika genelinde devrimci bir coşku yarattı. Ve doğal olarak, sonraki gerilla hareketlerinin, Küba Devrimi'ni bir model olarak almalarına, bu devrimin iktidarı ele geçirme strateji ve taktiklerini kopya etmelerine yol açtı.

Küba devriminin yarattığı etki, ABD emperyalizminin yenilgiye uğratılmasının yanında başka faktörlere de dayanıyordu. Küba Devrimi'nin başarısına kadar, Latin Amerika'da devrimci iktidar mücadelesi sık sık tasfiyelerle yüz yüze kalmıştı. (Bunun en önemli örneği, Venezuela da Diktatör Markus Perez Jimenez'in 1958'de devrilmesi sırasında yaşandı. Devrimin esas gücünü kitleler, onlara önderlik eden Komünist Partisi ile diğer sol partiler oluyordu. Fakat hareket cephe adı altında milli burjuvazinin

yedeğine verildi ve böylece devrimci halk inisiyatif boğuldu. Milli burjuvazi iktidara gelerek devrimci gelişmelerin önünü kesmeyi başardı.)

Bu bağlamda Küba Devrimi, bölge devrimci hareketi içinde egemen reformizmden de önemli bir kopuşun başlangıcıdır. İlk defa iktidar perspektifine, yoksul emekçi katmanların toplumsal gerçekliğinden bakılmıştır. Yani devrim liberal burjuvaziye yedeklenmemiştir.

Bölgede varlığı eskiye

dayanan komünist partileri her zaman milli burjuvazinin, onun reformizminin yedeği oldular. Latin Amerika "kapitalizminin özgünlüğü" teorize edilerek, öncelikle "bağımsız" bir kapitalist gelişmenin koşullarını yaratmak gerektiği savunuldu. Bu perspektif çerçevesinde milli burjuvazi bu gelişmenin doğal bir müttefiği olarak görüldü. Sonuç ona yedeklenmek, böylece devrim perspektifini yitirmek oldu.

İktidar sorunu işçi sınıfı ve diğer emekçi kitleler açısından gözetilmedi. Sorun sadece demokratik bir kapitalizm çerçevesinde ele alındı. Burjuvaziyle ittifaka dayanan bu program gerçekte bir sosyal reform perspektifiydi. Sınıf ilişkileri üzerinde yaratılan bir devrim teorisinden söz etmek olanaklı değildi. Bu durumun bir sonucu olarak, komünist partileri, kavramlarda Marksizm-Leninizm kullanırlar, ama gerçekte pratiklerinde sınıf uzlaşmacı, orta sınıf temsilcisi birer sosyal reform partileri haline geldiler. Bu bağlamda, gelişen devrimci çıkışlara, bu partilerin karşı çıkmaları şaşırtıcı olmuyordu. '50'li yıllarda Kruşçev revizyonizminden yeni bir güç alan bu partiler, gerilla hareketinin aynı zamanda kendi burjuvalaşmış konumlarına yönelttiği "silahların eleştirisi" karşısında çılgına döndüler. Küba Devrimi başarıya ulaşana kadar, Kastro önderliğindeki hareket tarafından küçük-burjuva maceracı ve yenilgiye mahkum bir girişim olarak değerlendirip saldırı konusu edildi. Aynı tutumu örneğin Brezilya KP'si de alıyordu. Ama elbette önemli olan, Brezilya'da KP'nin etkisinde olan maden işçilerinin bu devrimci gelişmeye karşı gösterdikleri coşku ve dayanışmaydı. Kruşçevci çizgideki geleneksel komünist partileri, Küba Devrimi sonrasında da bu gerici tutumu sürdürdüler. Bu Fidel Kastro'nun 13 Mart 1967 de Havana'da "sağcı, gerici komünist önderliklere" karşı yaptığı konuşma dönemidir. Bu polemik esas olarak kendi ülkelerinde gelişen devrimci gerilla hareketlerine karşı Kolombiya ve Venezuela Komünist Partilerini hedef alıyordu.

"Komünist partileri, gerilla savaşçıları ile gerilla savaşçıları

pratikte düşmana teslim eden güçler arasında açık bir tercih yaparak tutumlarını netleştirmek zorundadır. Biz açıktan tutarlı, yalpalamadan, kesin devrimci bir çizgi izleyen bütün partileri destekleyeceğiz. Ama komünizm ya da Marksizm-Leninizm tabelası arkasına gizlenen ve devrimin kendi tekelinde olduğuna inanan, ama gerçekte ise reformizmi egemen kılmaya çalışan partileri, devrimci partiler olarak görmeyeceğiz. Eğer bir ülkede, kendisini komünist olarak nitelendiren insanlar görevlerinin bilincinde davranmıyorlarsa, biz de kendilerine komünist demeseler bile eylemde ve mücadelede gerçek komünistler gibi davrananları destekleyeceğiz.”

Aslında bu hesaplaşma uluslararası bir boyuta da sahiptir. SBKP'ye bağlı partilerin çoğu soyut teoride Marksizm-Leninizmi kullanıyor, görünüşte sosyalist teoriye daha yakın duruyor, fakat program ve gerçek pratiklerinde burjuva orta sınıf kesimlerinin temsilcisi gibi davranıyorlardı. Sınıfsal bileşimleri bakımından da alt sınıflardan uzaktılar. Üst düzeydeki sendika yöneticileri, aydınlar, ordu içinde “ulusal ilerici güçler” vb. saflarda önemli bir yer tutuyordu.

Küçük-burjuva karakterli radikal-devrimci akımların yarattığı bu kopuş, aynı zamanda geleneksel komünist partilerin bu reformizmine açık bir tepkiydi. Türkiye’de reformist gelenekten devrimci bir kopuş olarak şekillenen ‘71 devrimci çıkışı da bu çerçevede açıklayıcı bir örnektir.

Reformist çizginin bir sonucu olarak devrimci imkanların bir çok durumda heba edildiği bir kıtada, iktidarı ele geçirme başarısı göstererek reformist geleneğe büyük bir darbe vuran Küba Devrimi’nin bu kopuşta önemli bir rol oynadığı yeterince açıktır.

Ne var ki gerilla hareketleri, reformizmden bu kopuşu sağlam bir ideolojik temele oturtabilmiş değillerdi. Küçük-burjuva bir toplumsal karaktere, bunun belirlendiği halkçı-demokratik bir ideolojik kimliğe sahiptiler. Bu nedenledir ki, değişen tarihsel-toplumsal koşullar altında, devrimci niyet ve kararlılıklarına rağmen, sonuçta reform güçlerine dönüştüler.

Küba Devrimi’nin geride bıraktığı başka önemli bir etmen de gerillaların kişiliklerinde somutlaşan efsanevi kahramanlıklardır. Yani psikolojik etki faktörüyü. Halk adına davranan, halk için savaşan, gerçek bir adaletin savunucusu olan bu kişiler, bölge halklarının gözünde ta tarihin derinliklerinden, sömürgecilğe karşı savaşlardan süzülüp gelen yeni kahramanlıkların sembolleri gibiydiler. Bu, bir grup kararlı öncü gerilla savaşçısının istediklerinde devrimi yapabilecekleri yanılsamasına yolaçtı. Daha sonraki gerilla hareketlerinde Küba Devrimi’nin taklit edildiği görülmektedir. Bunun örnekleri Guatemala, Venezuela, Kolombiya, Peru, Nikaragua ve Dominik Cumhuriyetleri’nde yaşandı. Küba Devrimi’nin özgünlükleri genelleştirildi.

Her toplumun somut sınıf ilişkileri ve sınıf mücadelesi düzeyini gözetken bir devrim perspektifi yerine, yoksul ve zengin, emperyalizm ve geri kalmış ezilen toplumlar ikilemelerinin bir devrimci program için yeterli olduğu düşünüldü.

Doğal olarak böyle bir analizden çıkarılacak siyasal strateji ve taktikler basit formüllerden öteye gidemedi. Askeri olarak deneyimli bir kaç insan kırsal bazda bir direniş hareketi başlatacak, etrafına yoksul kır kesimlerini de toplayarak süreç içinde şehirleri de ablukaya alacak ve nihayetinde oligarşiyi askeri olarak yenecekti. Şehirlerdeki emekçi güçler, özellikle de işçi sınıfı, bu devrim stratejisinde yalnızca bir lojistik destek düzleminde bir anlam taşıyordu. Gerilla grupları devrimin öncü güçlerini oluşturacaktı. Bu perspektif çerçevesinde Latin Amerika genelinde devrimin objektif ve subjektif koşullarının mevcut olduğu düşünülürdü.

Emekçi kitlelerin içinde bulunduğu yoksulluğun gerillayı desteklemeye yeterli neden teşkil ettiği düşünülüyor, bu koşullarda ve özellikle ilk çıkış yıllarında, halkın gerillayı kendilerinin öncü savaşçıları olduklarını anladıktan itibaren destekleyeceği hesaplanıyordu.

Küba devrimi’nin bu “olumsuz yan etki”si özellikle üniversite gençliğinde yankı buldu. Öğrenci kökenli genç aydınlar, somut sınıf ilişkilerini ve sınıf mücadelesinin kendi nesnel koşullarını bir yana bırakarak “öncü savaş”ını gözüpek bir biçimde uygulamaya giriştiler. Kendi subjektivizmleri ile kitlelerin gerçek ihtiyaçları birbirine karıştırıldı. Kuşku yok ki bunda Küba Devrimi’nin kısa sürede elde ettiği askeri başarının özel bir etkisi vardı. Batista rejiminin çürümüşlüğü’nün devrim açısından yarattığı kendine özgü avantajlar, bir çok gerilla grubunun devleti, orduyu ve özellikle de ABD emperyalizmini gereğinden fazla küçümsemeye yöneltti. Özellikle Küba Devrimi’nden sonra, ABD emperyalizminin ve işbirlikçi oligark iktidarların eskisi gibi davranmayacakları hesaba katılmadı.

Küba Devrimi’ni taklit eden gerilla hareketleri tutarlı bir devrimci stratejiye sahip değillerdi. Ülkenin ekonomik, toplumsal, siyasal gerçekliği analizi üzerinde yükselen ve kurulu düzenin kapitalist çerçevesini aşan devrimci bir programları yoktu.

Sonuç olarak, Küba Devrimi yarattığı olumlu devrimci siyasal etkinin yanında, kendi özgünlüğünün gözden kaçırılarak genel bir modele dönüştürülmesi yoluyla da olumsuz bir rol oynadı.

Latin Amerika ger

Gerilla hareketinin sınıfsal temeli ve programatik yansıması

Latin Amerika’da Küba Devrimi’nin de yarattığı etkiyle ortaya çıkan gerilla hareketleri ilk etapta küçük silahlı gruplar kurarak ordu güçlerine karşı savaşa başladılar. Tıpkı Küba Devrimi’nde olduğu gibi, kısa sürede kitlelerin kendilerine yöneleceğini umarak ses getiren silahlı eylemler gerçekleştirdiler. Zira bu hareketleri besleyen toplumsal zemin hızla genişliyordu. ‘60’lı yıllarda, Latin Amerika genelinde, tarım da dahil kapitalist gelişmenin sonuçları görülmeye başladı. Bu gelişme özellikle küçük köylü üretiminin kitlesel tasfiyesine yolaçtı. Bir taraftan belli sektörlerde sanayinin gelişmesi ve modern bir proletaryanın oluşması, diğer taraftan tarımda kapitalist gelişmenin yolaçtığı mülksüzleşme, kalabalık kitlelerin büyük şehir varoşlarında birikmesine neden oldu.

Özellikle kırdan kente sürülen kitleler, yarı proleter ya da lümpen proleter bir konumu ifade ediyorlardı. Küçük-burjuva devrimci akımlar kendilerini bu toplumsal zemin üzerinde varettiler ve bu zeminde bir radikalleşme yaşadılar. Bu olgu daha sonraki süreçte anti-emperyalist kurtuluş hareketlerinin mücadelesini içerik ve biçimi yönünden etkiledi.

Kendiliğinden bir radikalleşme içinde olan bu kitleler bir an önce durumlarının düzeltilmesini talep ediyor ve harekete geçiyorlardı. Kurulu toplumsal düzenin tasfiyesinden öte kendi toplumsal konumlarını kurtarmaya yönelik bir çabaydı bu. Gerilla hareketi ilk etapta ABD emperyalizmiyle birleşen bazı oligarşi kesimleri hedef alıyor (bunlar özellikle askeri kesimlerdi) ve kitleleri mücadeleye çağırıyordu. Programsızlık en belirgin özellikleriydi.

Anti-emperyalizm sosyal-ekonomik-politik içeriğinden koparılarak sadece ABD emperyalizmine indirgeniyordu. Kısa sürede elde edilmeyen başarılar perspektiflerde de (ki bu küçük-burjuva katmanların sınıfsal karakterine uygundu) bir gevşeme ve belirsizliğe yolaçıyordu. Öyle ki, programları askerlerin yerine sivillerin geçmesi, bazı kurumların demokratikleştirilmesi, tarımsal reform ve sivil örgütlere izin verilmesi vb. ile sınırlıydı.

Belli bir evrimden sonra, silahlı mücadele, oligarşik güçlerin gerilla ile bir masaya oturması için bir baskı unsuru olarak kullanılmaya başlandı. Bu diyalog arayışında müttefik görülerek dayanılmaya çalışılan güçler proleter kitleler değil, kiliseler, hristiyan partiler ve diğer sivil kitle örgütlenmeleriydi. Egemen askeri oligarşik aileler dışındaki bütün diğer toplumsal kesimlere “halk” kavramı üzerinden ve bu “halkın ortak çıkarları” çerçevesinde yaklaşıyordu. Bu şekilsiz “halk” kavramı özel mülkiyet ilişkilerinden soyutlanmış bir nüfus çoğunluğunu ifade ediyor, öncü bir sınıf olarak işçi sınıfı gerilla hareketinin ilgi alanı dışında kalıyordu. Buna karşılık ulusal burjuvazi hala devrimci dönüşüm perspektifinin içindeydi.

Oysa Latin-Amerika gerçekliğine bakıldığında, ‘30’lu yılların ulusal burjuvazisinin büyük bir kesimi işbirlikçi büyük burjuvaziye dönüşmüştü. Proletaryanın bu ülkelerde en önemli toplumsal güç haline gelmesi, bu sınıfın tutumunun karşı-devrimden yana netleşmesini getirmişti.

‘70’lı yıllardan itibaren Latin Amerika’nın hemen bütün ülkelerinde işçi sınıfı büyümeye, kent nüfusu belirgin bir biçimde artmaya başlamıştı. Son on yılda bu süreç daha da hızlandı. Bu nesnel gelişme gerilla hareketinin üzerine oturduğu kitlesel temelin zayıflaması demektir. Bu gelişmenin görmezlikten gelinmesi, eski strateji ve taktikte ısrar edilmesi, gerilla hareketinde subjektivizme ve yalpalamalara yolaçtı. Hareketin yeni yönelimi üzerinde belirleyici bir etki yaptı. “Siyasal çözüm” programı netleşti.

Gerilla hareketinin silahlı mücadeleye son verdiği koşullarda, programlarından geriye yalnızca kaba bir sosyal reform paketi kalıyordu. Bu da egemen oligarşinin manevra alanını genişletiyordu. El Salvador ve Nikaragua bunun tipik örnekleri oldular. Efsanevi bir mücadeleden sonra gerilla hareketi El Salvador’da kendini siyasal bir parti olarak ifade etme gücünü dahi bulamadı. Değil uğruna bedeller ödedikleri sosyal-politik dönüşmeleri elde etmek, kendi hayatlarını kontraların saldırılarından korumaları dahi bir sorun haline geldi. Sandinistler ise bir seçim partisine dönüştüler. Bugün burjuvaziye daha iyi yatırım atmosferi sağlama çabasında olan bir güç konumundalar.

İla hareketinin açmazları

Devrim mi reform mu?

Gerilla hareketinin geldiği noktayı en iyi özetleyen bu sorudur. Emperyalizm ve proleter devrimleri çağı gerçekliği her türlü politik mücadelenin içeriğini ortaya koymaktadır. Bugün "devrim mi reform mu?" sorusu soyut bir soru değil, son derece somut, pratik ve güncel bir soru olarak durmaktadır karşımızda. Gerilla hareketleri devrim teorisi açısından önemli sonuçlar ortaya çıkarmıştır.

Eğer emperyalizm dünya düzleminde bütün toplumsal ve siyasal eşitsizliklerin, sınıfsal çatışmaların maddi temelini oluşturuyorsa, anti-emperyalist ve ulusal-demokratik bir bağımsızlık mücadelesi, anti-kapitalist bir perspektifle ele alınmak zorundadır. Yalnızca kapitalist sistemin yarattığı olumsuz sonuçlara karşı mücadele etmek, kompradorlara karşı "ulusal kapitalist" gelişmeyi desteklemek, devlet kurumlarının demokratikleşmesiyle kendini sınırlamak, kurulu düzeninin toplumsal temellerine dokunamayan bir küçük-burjuva reform programının ifadesidir. Kapitalizmin egemenliği koşullarında, sınıf iktidarı perspektifine bağlanmayan ve demokratik haklar mücadelesini program düzeyine çıkaran en tutarlı bir küçük-burjuva demokratik hareket bile sosyalizm karşısında gerici bir konumda kalmaya mahkum olacaktır.

Çağımızda burjuva üretim ilişkilerine yönelmeyen bir hareket tutarlı bir demokrasi mücadelesi dahi yürütemez. Marksizm işçi sınıfı saflarında ortaya çıkan reformlar yoluyla durumu iyileştirme hayallerine kararlılıkla karşı çıkmıştır. Zira en radikal reform dahi sermaye ile ücretli emek arasındaki ilişkiyi değiştiremez. Nikaragua deneyimi bunun en çarpıcı örneğidir.

Kuşkusuz ki işçi sınıfı reformlar uğruna mücadeleyi küçümseyemez. Reformlardan devrim mücadelesini ilerletmek için en iyi biçimde yararlanılır. Doğru bir perspektifle ele alındığında, reformlar uğruna mücadele devrimci gelişmeye ivme kazandırır. Zira reformlar egemen sınıfın bir hediyesi değil, mücadelenin koparıp aldığı kazanımlardır. Yani devrimci kitle mücadelesinin bir ürünüdür. Marks'ın sözleriyle: "Genel olarak sosyal reformlar hiçbir zaman güçlülerin güçsüzlüğüyle elde edilmez. Bunlar güçsüzlerin gücüyle yaşama geçirilir,

geçirilmek zorundadırlar."

Bu neyi ifade ediyor? Güçlü bir kitle mücadelesi olmadan, burjuvazinin iktidarı için tehlike oluşturmada, burjuvazi reformlara açık olmaz. Mücadeleyle kazanılan reformlar ise, ancak güçlü bir devrimci kitle hareketiyle korunabilir. Bu ise iktidar mücadelesinde tutarlı ve net olmakla mümkündür. Dolayısıyla, gerilla hareketinin silahlı bir güç iken elde edemediği kazanımları sivil politik güçlerle kazanabileceğini sanmak yalnızca safdilliktir. Tam tersine, böyle dönemlerde, El Salvador ve Nikaragua'da olduğu gibi, kazanımlar da tek tek tasfiye edilir.

Lenin'in şu sözleri ise bugün her dönemkinden daha fazla önem taşımaktadır:

"Şiddet yöntemi yanında egemen sınıfların uyguladıkları 'ikinci yöntem' ise liberalizmin yöntemidir; politik haklar, reformlar, ödünler vb. doğrultusunda alınan önlemlerdir. Burjuvazi bu yöntemlerden birinden ötekisine, bazı kesimlerin kötü niyetli hesapları ya da rastlantılar sonucunda değil, kendi öz durumunun temel çelişkisi yüzünden geçer."

Bu konuda net bir perspektife sahip olmayan bir hareket burjuva devlet aygıtı konusunda liberal bir konuma düşecektir. Gerilla hareketlerinin en zayıf noktalarından biri budur. Burjuva devlet aygıtı, üzerinde yükseldiği sınıf ilişkilerinden ve çatışmalarından soyutlanarak, bir baskı aracı ya da bir uzlaşma kurumu olarak ele alınabilmektedir. Hatta bu kurumun kötülüğü oligarşinin militarist kesimlerine bağlanabilmektedir

Gerilla

hareketinin geldiği nokta, devrim teorisi ve sosyal sınıfların konumu açısından yeniden netleşme sağlanmıştır. Küçük-burjuva sosyal katmanlar istikrarsız ve soluksuzdur. Kendi çıkarlarını dahi tutarlı bir biçimde savunamamaktadır. Nikaragua ve El Salvador bunun tipik örnekleridir. Bir çoğunun perspektifi yönetime katılma ve değişik kurumlarda yer alma sınırlarını aşamamıştır. Dönemin devrimci gerilla önderleri, ya polis şefleri olarak düzene yönelecek toplumsal muhalefeti paralyze etme ile görevlendirilmişler ya da danışman olarak batılı emperyalistlere "uygar politikacılar" olduklarını göstermeye çalışmışlardır. Ya da, Sandinist hareketinin kurucularından Tomás Borge gibi, batılı "misafirleri"

ağırlamak için beş yıldızlı otel sahipleri olmuşlardır. Yani silahlı mücadelenin birarada tuttuğu bu kaypak katmanlar, "barış" süreciyle yeniden saflaşmışlardır. Her kesim toplumsal konumuna uygun olarak politik yelpazedeki yerini almıştır. Bugün toprak talebi için mücadele eden yoksul köylüler, karşılarında bu güçleri bulabilmektedirler.

Dünya devrim süreci yeni bir döneme giriyor

Bugün Zapata, Tupac Amaru, Aydınlık Yol ve diğer gerilla hareketlerinin varlığına rağmen, '60'lı yıllarla başlayan silahlı gerilla hareketi geline yerde bir tarihsel döneme aittir. Bölgede yeniden oluşacak gerilla hareketleri de bu gerçeği değiştiremez. 60'lı yılların küçük-burjuva sosyal katmanların hareketliliğinin yerini bugün bütün bu ülkelerde proleter sınıf hareketliliği almaktadır. İşçi sınıfı son yıllarda belirgin bir biçimde toplumsal mücadelenin temel gücünü oluşturmaktadır. Silahlı grupların eylemleri yerini ağırlıklı olarak grevlere, kitlesel protestolara bırakmıştır. Sosyal zemini zayıflayan gerilla hareketi, varlığını sürdürmek için işçi sınıfına ve kırsal yoksul kesimlerine yönelmek zorundadır. Bu ise yeni tipte bir örgüt, program ve mücadele tarzını zorunlu kılmaktadır.

Latin Amerika işçi sınıfı henüz politik alanda kendi devrimci rolünü oynayabileceği bir örgütsel yapıya sahip değildir. Proletaryayı temsil etmek iddiasındaki komünist partileri hep sınıfın devrimci dinamizmini törpüleyip ulusal burjuvazinin programlarına yedekleyen bir konumda olmuşlardır. Diğer taraftan küçük-burjuva devrimci demokratizm ufkunu aşamayan gerilla hareketleri için de proletarya hiçbir zaman temel ilgi alanı olmamıştır. Bu durum ideolojik-politik planda proletaryanın devrimci rolü konusunda muğlaklığa yol açmış, proletaryanın kendi tarihsel rolünü oynamasına olanak sağlamamıştır.

Gelinen yerde gerilla hareketi gerçek çelişkilerle yüzyüzedir. Zamanında küçük-burjuva yığınlar içinde kolayca etkinlik alanı bulan çağdaş popülizm bugün ideolojik olarak da bir hayli yıpranmıştır. Bu gelişme evrensel düzeyde kendisini göstermektedir. 60'lı yılların emperyalist metropollerde dahi sokakları dolduran küçük-burjuva katmanları ve küçük-burjuva sosyalist hareketleri, bugün yerlerini proleter kitle hareketliliğine bırakmaktadır. Neo-marksist, Freudcu, Fukocu ve liberal teoriler artık daha çok bazı aydın tiplerin utangaçça savunduğu akademik fikirler haline gelmektedir. Geri çekilen küçük-burjuva hareketlilik çağdaş popülizmin teorik temellerini zayıflatırken, gelişen proleter kitle hareketi bilimsel sosyalizme güç kazandırmaktadır.

Eksen Yayıncılık Kitapları

1. Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm (TDKP Eleştirisi)
2. Baskı 225 000 TL.
2. Modern Revizyonizmin Çöküşü SB ve D. Avrupa Üzerine (Tükendi) 450 000 TL.
3. Yakın Geçmişe Genel Bir Bakış ve Platform Taslağı .. 125 000 TL.
4. Devrimci Harekette Reformist Eğilim 300 000 TL.
5. Teori ve Program Sorunları 400 000 TL.
6. Dünyada Yeni Düzen ve Ortadoğu (Tük.) .. 150 000 TL.
7. Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi 350 000 TL.
8. Bir Gün Bile Yaşamak, (Tük.) (Roman: O. İyiler) 950 000 TL.
9. EKİM 1. Genel Konferansı, Değerlendirme ve Kararlar 430 000 TL.
10. ekimler-1, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi (Tük.) 500 000 TL.
11. ekimler-2, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi .. 500 000 TL.
12. Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi (Tük.) .. 250 000 TL.
13. İç Yazışmalar/İç Çatışmalar, Işık, Daha Çok Işık 300 000 TL.
14. EKİM Olağanüstü Konferansı (Tutanaklardan Seçmeler) Devrimci Politika ve Örgütlenme Sorunları 450 000 TL.
15. Kürt Ulusal Sorunu Teorik- Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler (Genişletilmiş 2. Baskısı Hazırlanıyor) 430 000 TL.
16. Tasfiyeciliğe Karşı Konuşma ve Yazılar, Kopanlar ve Kapılanlar 340 000 TL.
17. Devrimci Gençlik Hareketi Genişletilmiş 2. Bas. . 400 000 TL.
18. Gebze Direnişinin Ardından 125 000 TL.
19. 20 Temmuz Dersleri. 125 000 TL.
20. Dünya'da ve Türkiye'de Özelleştirme Saldırısı 125 000 TL.
21. "İş-ekmek-özgürlük" sloganı üzerine, Liberal Demokratizmin Politik Platformu Genişletilmiş 2. Bas. . 150 000 TL.
22. EKİM 3. Genel Konferansı Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler 450 000 TL.
23. Küçük Burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi (Z. Ekrem'e Cevap) 340 000 TL.
24. EKİM 3. Genel Konferansı Örgütsel ve Siyasal Tartışmalar (Tutanaklar) 560 000 TL.
25. Demokratizmi Savunmanın Sınırları 140 000 TL.

H. FIRAT

Demokratizmi Savunmanın Sınırları

Avrupa Sermayesi Amsterdam'da: "Saldırılara Devam"!

Geçtiğimiz Cumartesi günü Avrupa'nın dört bir yanından Hollanda'nın başkenti Amsterdam'a akan yaklaşık 50 bin kişi "Maastricht'e hayır!", "Sermayenin 'birleşik' Avrupa'sına hayır!", "Kahrolsun Avrupa Birliği ve uygulamaları!" sloganlarını haykırdı. İki gün sonra ise 15 Avrupa Birliği ülke başkanları Hollanda Merkez Bankası'nda bir araya geldiler. Kuşkusuz burada Avrupa emekçilerinin sorunları değil, Avrupa sermayesinin sorunları tartışıldı.

Euro-yürüyüşü ve mitinge beklenilenin üzerinde bir katılım gerçekleşti. Avrupa çapındaki bu büyük enternasyonal eylemden yansıyan coşku ve mücadele arzusu, iki gün sonra başlayan Avrupa Birliği zirvesinde sermayenin sınıf birliğini sergilemesini daha yakıcı kılan bir nitelikteydi.

Nitekim zirve öncesinde yansıtılmaya çalışılan havanın tersine, zirvenin temel gündemi, aşırı tekelleşmenin sorunları, azgın emperyalist rekabete rağmen kapitalist sınıf dayanışması, finans kapitalin ve sanayinin daha da uyumlulaştırılması çerçevesinde karların nasıl azamileştirilebileceğiydi. Buna bir de hep arka plana itilmeye çalışılan, ama aslında zirvenin en önemli gündemlerinden birini oluşturan ortak güvenlik politikası, ortak güvenlik teşkilatı ve daha sert yabancılar politikası konularını eklemek gerekir.

Hollanda, evsahibi ülke olarak, hem yürüyüş ve miting gününde kolluk kuvvetlerinin sergilediği saldırgan tutumuyla, hem de zirve boyunca tüm Amsterdam'da estirdiği terörle Avrupa sermaye temsilcilerinin gözüne girmek için elinden geleni ardına koymadı. İtalya'dan gelen demiryolu işçilerini ablukaya alarak yürüyüşe katılmalarını engelledi. 250 işçi gözaltına alındı, yürüyüşçüler coplandı... Zirve süresince "tipi" beğenilmeyen insanlar Amsterdam dışına atıldı, Amsterdamlılara balkon ve teraslara çıkma yasağı dahi koydu. Özetle, Hollanda polisi bir kez daha "burjuva demokrasisi"nin gerçek yüzünü sergiledi.

"Yeni" Avrupa'ya yeni Avrupa jandarması gerek

Almanya ve Fransa'nın önderliğinde

FBI'nın örnek kuruluş olarak alındığı ortak polis teşkilatının kurulması için hem acele ediliyor hem de özel bir hassasiyet gösteriliyor. Son Euro mitingi de göstermektedir ki, Avrupa işçi sınıfı ve emekçileri topyekün saldırıya karşı eylem ve direniş ortaklığını geliştirecektir. Biriken öfke farklı biçimlerde ama artan bir boyutta dışa vuracak ve ülkelerin sınırlarını aşacaktır. Bunun içindir ki emperyalistler geleceğe yönelik saldırı planlarını bugünden hazırlıyor, önlemlerini bugünden alıyorlar. Helmut Kohl bunu, "Avrupa zirvesinin en önemli merkezi mesajı Europol'ün güçlendirilmesi olmalıdır" sözleriyle çok yalın bir tarzda dile getirmektedir. Böylece fakir ülkelerden zengin Avrupa ülkelerine kaçınılmaz göçün sınırlandırılması/engellenmesi güvence altına alınmaya çalışılmaktadır. Yığınsal işsizliğin, fakirleşmenin, örgütsüzleştirilmenin, yeni hak gasplarının, özelleştirme saldırılarının vb.nin doğuracağı tepkilerin daha rahat kontrol edilmesi ve bastırılması öngörülmektedir. Mevzi direnişlerin bölgesel boyutlara sıçratılması önlemek için "zararlı" devlet karşıtı örgütlenmelerin daha rahat kovuşturulması ve etkisizleştirilmesini kapsayan bir önlem paketi bu zirvenin en önemli konusu durumdadır.

Yığınsal işsizliğe karşı yeni önlem paketleri, yeni bir çalışma yasası, burjuva medya tarafından ön plana çıkarılan sahte bir gündemdir. İçi boş yalanların bir "iyiniyet" göstergesi olarak yutturulma çabasının ötesinde bir anlam taşımamaktadır. Zira başta Almanya ve İngiltere, şimdiden tasarruf politikalarının sürdürülmesini AB Sözleşmesinin vazgeçilmez önkoşulu olarak dayatmış ve kabul ettirmiş bulunmaktadır. Tasarruf programlarını "başarı"yla uygulayamayanlara yüksek cezai yaptırımlar öngörülmektedir.

Yığınsal işsizliği önleme projelerinin, Avrupa Bankası'nda biriken 25 milyar DM karın sermaye artırımı için ayrılan aslan payından arta kalanından finanse edileceği açıklaması son derece gülünçtür. Yığınsal işsizlik projesizlikten değil, bizzat azgın emperyalist rekabet ve kar dürtüsünden doğmaktadır. Yani yığınsal işsizliğe gerçek çözüm, kapitalist egemenliğe son vermekten geçmektedir.

Amsterdam'daki zirve aslında Avrupa Birliği Sözleşmesinin yeni hukuksal sınırlarını çizmek üzere toplandı. Avrupa Birliği'nin hangi alanlarda karar alabileceği, hangilerinde ulusal hükümetlerin yetkili olacağı, hangi kararların Başkanlar Kurulunun oy birliği hangilerinin oy çokluğu ile alınacağı, hangi kanun ve hükümlerde Avrupa Parlamentosu'na söz düşeceği, AB Komisyonu'nun ve Avrupa Mahkemesi'nin yetki sınırlarının ne olacağı, hangi kurumsallaşmaların nasıl ve ne için devreye sokulacağını vb. tartışıldı. Avrupa İstikrar ve Parabirliği Antlaşması sonradan eklenen bir gündem oldu.

Fransa'nın vurguluyor görüldüğü yeni işyerleri açma ortaklığı, göz boyamanın ötesinde bir anlam ifade etmemektedir. Sermaye temsilcilerinin zirvesinde Avrupa işçi ve emekçilerinin temel hiç bir sorununa çözüm aranmadı, aranması da beklenemezdi.

Asıl yakıcı sorun Avrupa Birliği'nin genişletildiği ve daha da genişletileceği bu dönemde, egemen güçlerin konumlarını pekiştirmesi için uzun vadeli saldırı planlarının güvence altına alınmasıdır. Tekellerin ve bankaların Avrupa'sında ortaklanmış "tasarruf paketleri"nin yeni reformlar kisvesi altında daha da yoğunlaştırılmış olarak sürdürülmesidir. Buna paralel olarak mevcut saldırı kurumlarının daha işlevsel hale getirilmesi ve yeni kurumsallaşmalara (saldırı aygıtlarına) gidilmesi gerekmektedir.

Avrupa sermayesinin derinleşen emperyalist rekabet koşullarında anlaşmaya varabileceği tek nokta, doğal olarak, işçi ve emekçi yığınların daha azgın sömürsünü kolaylaştıracak politikalar ve buna uygun önlemler olacaktır.

Avrupa Birliği ve Almanya-Fransa Savunma Konsepti Saldırgan bir militarist odaklaşma

Maastricht Antlaşmasında önemli bir yer tutan Avrupa Askeri Birliği sorunu son zirvede hep geri planda tutulmaya çalışıldı. Bu, Avrupa Birliği'nin saldırgan, yayılcı, yeni bir militarist güç olduğu gerçeğini gizlemeye yönelik bir manevraydı.

Militarist bir güç olmaya yönelik ilk önemli adım Chirac ve Kohl'un 6 Aralık 1996 günü Nürnberg'te "Almanya-Fransa Savunma ve Güvenlik Konseyi Konsepti" antlaşmasının imzalanmasıyla atılmıştı. Gizli tutulan bu belge *Le Monde* gazetesinin 25 Ocak '97 sayısında kamuoyuna açıklanmıştı.

Büyük militarist güç olma stratejisi

Bu antlaşma Chirac tarafından tarihsel bir belge olarak nitelendirildi. Fransa Dışişleri Bakanlığı antlaşmanın iki ülke arasında politik-stratejik alanda şimdiye kadar atılan en önemli adım olduğunu açıkladı.

Bu yeni strateji, para birliği ile gerçekleştirilen ekonomik mali bütünleşmenin yanı sıra Bonn-Paris ekseninde geliştirilen militarist bir gelişmeyi de kapsamaktadır. Dolayısıyla Maastricht Antlaşmasının önemli bir ögesi durumundadır.

Almanya üçüncü kez dünya gücü olma peşinde

Helmut Kohl tarafından, Almanya'nın birleştiği 3 Eylül 1990 günü, "Sadece sayısal olarak değil, bütün göstergeleriyle Avrupa'nın en güçlü ülkesiyiz" açıklaması yapıldı. '91'de ise, "Almanya-Fransa savunma inisiyatifi" çerçevesinde Mitterand'la birlikte dönemin AB başkanı Lubbers'e bir mektup yazılarak, bir Avrupa Askeri Birliğinin oluşturulması talep edildi. Aynı süreçte Almanya-Fransa ortak komando birliğinin oluşturulduğu duyuruldu. Merkezi Strasbourg'da bulunan bu birlik, '95 sonbaharından bu yana "her türlü" göreve hazır bekletilmektedir. Önce 30 bin kişilik bir güç olarak oluşturulan birlik '97 yılı sonunda 50 bin kişiye çıkarılacaktır.

Avrupa Askeri Birliği'nin oluşturulmasında önemli bir adım

olan bu birlik, bugün diğer ülkelerin de katılımıyla büyük bir militarist güce dönüştürülmüştür. Avrupa komandosunda Alman ordusunun 10, Fransa'nın 1 panzer tümeni bulunmaktadır. Belçika, İspanya ve Lüksemburg'un bazı askeri birlikleri de bu ortak komandonun sorumluluğuna verildi. Yanısıra ortak bir hava sisteminin oluşturulmasına da girildi. Ayrıca Fransa, İspanya ve Portekiz tarafından orta Akdeniz ülkelerine yönelik bir "Çevik Güç"ün oluşturulması kararlaştırıldı.

Bütün bu gelişmeler müttefiklerin ortak savunmasının yanı sıra insani görevler, krizlere müdahale etme, barışın sağlanmasında önlemler alma vb. üzerinden gerçekleştirilmektedir. Dolayısıyla, Somali, Bosna ve Arnavutluk'a askeri müdahaleler bu yeni stratejinin doğal bir sonucu olarak görülmektedir.

ABD'yi küstürmemek...

Almanya ve Fransa'nın NATO'nun dışında bağımsız bir askeri güç oluşturma girişimi ABD tarafından önce tepkiyle karşılandı. Bu girişim, NATO'nun, daha doğrusu ABD'nin Avrupa kıtasındaki hegemonya alanına müdahale olarak yorumlandı. Fakat bu "yanlış anlaşılma" Haziran '96 tarihli Berlin NATO zirvesinde açıklığa kavuşturuldu. "Avrupalılar" NATO'nun global stratejisini belirlemesinde son sözün ABD tarafından söyleneceğini teyid ettiler. ABD'nin NATO'nun Avrupa'daki altyapısını sınırsız kullanabileceği güvencesini verdiler. Bu resmi güvenceden sonra ABD Avrupalıların girişimini anlayışla karşılayacağını açıkladı. Fakat bu görünüşte bir uzlaşmaydı. Kısa bir süre sonra Fransa NATO Güney Komandosı'nun (Floransa'daki) Avrupalılar tarafından yürütülmesini talep etti. Bu ise yeni çelişki ve çatışmaların ortaya çıkmasına yol açtı.

Alman Savunma Bakanı'nın yeni savunma önerisi

1992'de, Maastricht Antlaşması

ve Almanya-Fransa ortak savunma girişiminden sonra, Savunma Bakanı Rühe kamuoyuna “yeni savunma politikasının ilkeleri”ni sundu. Bu yeni ilkelerin tarihsel anlamı Sovyetler Birliği ve Doğu Bloku’nun yıkılması üzerinden gerekçelendiriliyordu. Dünya politik dengelerindeki değişimin yeni bir “şans” olduğuna, ama aynı zamanda “riziko”ları doğurduğuna dikkat çekiliyordu. Açıklamaya göre, “Birleşik Almanya’nın Avrupa’daki yeri ve Avrupa Birliği içindeki rolünün yeni stratejik bir bakış açısıyla” değerlendirilmesi bir zorunluluktur. Zira söz konusu olan Almanya’nın “güvenlik çıkarları” idi. “Alman vatandaşlarını korumak”, “bölgedeki çatışma ve krizlerin bitirilmesine katkıda bulunmak”, “Almanya’nın pazarlara girmesini kolaylaştırmak” vb. bu “yeni savunma politikası ilkeleri”ne yön veriyordu.

“Güvenlik” sorununun bu formüle edilmiş tarzı, bunun nasıl bir yayılcı ve saldırgan bir içerik taşıdığını da açığa vurmaktadır. Almanya esas olarak kendi hegemonyası altında biçimlendireceği bir Avrupa Birliği sayesinde ABD ile askeri alanda varolan ilişkilere yeni bir biçim verme peşindedir. Doğu Avrupa’da doğan askeri boşluğun kıtadaki görece bağımsız bir askeri güç üzerinden ancak Almanya tarafından doldurulabileceği mesajı verilmektedir. Alman tekelleri bölgede ekonomik, politik gelişmelere yön vermede esas rolü oynamaya soyunmuştur. Bu çerçevede Almanya, Avrupa’nın dünya çapında büyük sorumluluklar yüklenmesi gerektiğinin altını çizmektedir. ABD’nin yanısıra Avrupalı emperyalistlerin de aktif bir dünya politikası izlemesi gerektiği ve bunun hazırlıklarının yapılması önemli bir sorun olarak gündemde tutulmaktadır. Bu yönde en önemli adım olarak ise bağımsız askeri bir gücün oluşturulması sayılmaktadır.

Saldırgan bir militarist doktrin

Bu yeni ortak askeri işbirliği Fransa ve Almanya’nın ekonomik-politik hedeflerinin bir ürünü olarak gerçekleştirilmektedir. Kohl-Chirac belgesinin temelini, “iki ülke aynı ‘riziko’yu paylaşmaktadır” fikri oluşturmaktadır. Avrupa’da güvenliği ve istikrarı sağlamada eşit askeri ve politik olanaklara sahip oldukları vurgusu yapılırken, dünyada da istikrarı sağlama amacı açıkça dile getirilmektedir. Doğu Bloku’nun dağılması bu yönelime yol açan esas etmen olarak gösterilmektedir.

Almanya-Fransa savunma konsepti üç etkenle açıklanıyor. Birincisi; Doğu Bloku’nun sahip olduğu askeri potansiyelin Avrupa için hala bir tehdit olduğudur. İkinci olarak, bölgenin istikrarsızlıklara, kriz ve çelişiklere, sınır tartışmalarına, ulusal azınlık ve iç etnik çatışmalara sahne olduğu ve bunun Avrupa’nın perifesinde cereyan ettiği vurgulanmaktadır. Son olarak da; Avrupa dışında hegemonya peşinde koşan bazı bölgesel güçlere dikkat çekilmektedir. Bu açıdan savunma konsepti “dış düşman”dan korunmadan öte Avrupa için “riziko”ların önlenmesine endekslenmektedir. Dolayısıyla Avrupalı emperyalistler çıkarlarını savunmada ve etki alanlarını genişletmede militarist yöntemlerden geri durmayacaklarını açıkça teyid etmektedirler.

Amsterdam’da 50 bini aşkın Avrupalı emekçi yürüdü Tekellerin Avrupası’na karşı emekçi barikadı!

İlk Euro-grevi Belçika’nın Vilvorde kentindeki Renault üretim biriminin kapatılmasına karşı yapılmıştı. İkincisi geçen günlerde, 9 Haziran tarihinde, kamyon sürücülerinin grevi olarak gerçekleşti. Bu ortak ve birleşik mücadele sürecine son olarak “Avrupa Yürüyüşü” halkası eklendi. Böylece Avrupa’da emekçilerin ortak ve birleşik mücadelesi, somut bir içerik kazanarak yeni bir döneme girilmekte olduğunu gösterdi.

Kamuoyunda Masstrich-II olarak bilinen Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin Amsterdam Zirvesi 16-17 Haziran tarihinde toplanacaktı. Bu zirve, her şeyden önce, işçi sınıfına ve emekçilere dönük yeni saldırı ve soygun politikalarının belirleneceği toplantı olacaktı. Maastrich kararlarının sonuçlarını emekçiler son yıllarda yaşayarak gördüler. Bugünün Avrupa’sında özelleştirme, işsizliğin çığ gibi büyümesi, işyerlerinin tahribi, sıfır sözleşmeler, sosyal haklara yönelik kesintisiz saldırılar, ırkçılık ve yabancı düşmanlığının turandırılması, tekellerin her geçen gün palazlanması ve emekçi sınıfların yaşam koşullarının kötüleşmesi vb. olgular, kör gözlerin bile göreceği boyutlara ulaşmıştır. Bu nedenle, Avrupa’nın değişik ülkelerinde, işçi/sendika taban örgütlenmelerin yanısıra, işsiz-evsiz-kağıtsız insiyatifleri kuruldu. Bunlar Avrupa’nın dört bir yanında iki ay öncesinden gruplar oluşturdular. 600’ü aşkın işsiz/evsiz binlerce kilometrelik yolu katederek Amsterdam’da birleşti. Yürüyüşleri boyunca büyük ilgi ve destekle karşılaşan yürüyüşçüler, son iki ay boyunca, tek tek ülkelerdeki öncü işçilerin de etkin desteği ile Avrupa sermayesine karşı (kimi örgütlü, kimi kendiliğinden) gösteri ve eylemlerin düzenlenmesine vesile oldular.

14 Haziran günü Amsterdam’ın Dam Meydanı’nda düzenlenen büyük yürüyüş ve miting, bu eylemler zincirinin de doruk noktasıydı. Eyleme çeşitli Avrupa ülkelerinden yoğunluğunu işçilerin oluşturduğu 50 binin üzerinde bir kitle katıldı. Bu eylemin Avrupa sınıf hareketi açısından büyük bir anlamı vardı. Herşeyden önce, Avrupa’nın değişik ülkelerinden öncü bölüklerin seslerini birleştirdikleri ve işsizler ordusuyla bir köprü oluşturmayı başardıkları ortak ve birleşik bir eylemdi söz konusu olan.

Bu, Avrupa Birliği bünyesindeki büyük tekellerin, kartellerin ve onların uşağı hükümetlerin, işçi sınıfının sosyal ve siyasal kazanımlarına dönük ortak saldırı politikalarına karşı, Avrupa öncü proletaryasının ortak mücadele barikatını örme anlamında daha büyük bir öneme sahiptir. Bugün tüm Avrupa ülkelerinde “tasarruf paketleri” olarak gündeme gelen uygulamalar, kapitalist sistemin yaşadığı yapısal krizin faturasını işçi ve emekçi yığınlarına yığmaktan başka bir anlama gelmiyor.

Kapitalist hükümetler bu politikaların araçları, yöntemleri, biçimleri ve deneyimleri konusunda hummalı bir çalışma yürütüyorlar. Ortak kararlar ve politikalar sapıyorlar ve uyguluyorlar.

Bu son eylemler de gösteriyor ki, artık işçi sınıfı da kendi mücadele deneyimlerini ve araçlarını ortak bir zeminde örgütlemeye yoluna gidiyor. Sermayenin saldırılarına karşı birleşik bir kuvvet olarak sahneye çıkma eğilimi günden güne güçleniyor. 14 Haziran’da yapılan Avrupa mitingi ve yürüyüşü, Avrupa proletaryasının bu doğrultuda atacağı yeni adımlar için iyi bir başlangıç olmuştur. Her ülkenin kendine özgü koşulları içinde ifadesini bulan farklı sorunlar olsa da, ortak talepler ve şiarlar etrafında birleşilmiştir. İşçi sınıfının ortak mücadele eğiliminin bir sonucu olarak birleşik bir eylem gerçekleştirilmiştir.

14 Haziran eyleminde işçilere egemen olan mücadeleciler bir sınıf coşkusuydu. Bu büyük coşku belli bir militanlık havasını da yansıtıyordu. İşçi kortejlerinin saflarından kapitalist sömürü düzenine karşı büyük bir öfke ve kin yükseliyordu. Dağıtılan bildirilerin içeriği, taşınan pankartlardaki şiarlar ve yapılan konuşmaların çoğunluğu kapitalizmin teşhirine yönelikti. İşsizliğin, konutsuzluğun, özelleştirme saldırısının, sıfır sözleşme dayatmalarının, işyerlerinin tahribinin, sosyal hak gasplarının, ırkçılık ve nükleer silahlanmanın, pervasızlaşan sömürü koşullarının, tüm bunların kapitalist sistemden kaynaklanan sorunlar olduğu vurgusu ağırlıkta idi. Sermayenin bu kapsamlı saldırılarına karşı işçi sınıfının uluslararası dayanışma ve mücadeleyi güçlendirmeye yönelik çağrılar, yakıcı bir ihtiyaç olarak dile getirildi.

Avrupa yürüşüne en yüksek katılımı Fransız işçileri gerçekleştirdi. Fransız işçileri miting alanında ve yürüyüş güzergahında büyük bir coşku ve militanlıkla hareket ettiler. Özellikle alana sarı yelekleriyle gelen Renault işçileri canlılıkları, dinamizmleri, disiplinleri ve coşkularıyla dikkatleri üzerlerine çekiyorlardı. İtalyan işçilerinin büyük bir bölümü, miting saat 13.00’de başlamasına rağmen, alana ancak saat 19.00’da ulaşabildiler. Milano’dan Amsterdam’a gelen işçi trenlerini İtalyan polisi dayanaksız gerekçelerle engellemeye çalışınca, işçiler bu saldırıyı toplu direnişle geri püskürtüp geç de olsa Amsterdam’a ulaşmayı başardılar. Ancak bu

kez Hollanda polisinin zoruyla karşılaştılar. Hollanda polisi aynı keyfi tutumla 1500 işçinin trenden inmelerine müsaade etmek istemedi. Geri dönmeleri durumunda herkesi gözaltına alacağı tehditinde bulundu. İşçiler bunun üzerine treni işgal ettiler ve alana bir temsilci yolladılar. İtalyan işçilerinin temsilcisi miting alanındaki kürsüden şöyle seslendi: “Hollanda polisinin eyleme katılmamızı

engellemesine müsaade etmeyeceğiz. Hollanda polisine yarım saat süre veriyoruz, ya engeli kaldırırız ya da Amsterdamı başlarına yıkarız”. Bu konuşmanın ardından alanda müthiş bir coşku yükseldi. Yarım saat sonra İtalyan işçileri alana alkışlar ve sloganlar eşliğinde girdiler. Alana giriş noktasında İtalyan işçilerini “Yaşasın uluslararası dayanışma!” sloganı ve kızıl bayraklarımızla karşıladık. Onlar da bizim bu dayanışmamıza büyük bir coşku ile karşılık vererek alana daha büyük bir moralle girdiler.

İtalyan işçilerinin yaptıkları konuşmalarda, dağıttıkları bildirilerde de kapitalizme karşı ortak ve birleşik bir mücadelenin zorunluluğu dile getiriliyordu. Değişik Avrupa ülkelerinin işçileri ayrı diller konuşmalarına rağmen sınıf kardeşliğinin sıcaklığı ile hemen kaynaştılar. Ortak şiarlar ve talepler etrafında birleştiler. Kapitalizme karşı ortak ve birleşik mücadele hattının mutlaka yaratılması için daha bilinçli adımlar atılmasının, bunun araçlarının yaratılmasının gerekliliği dile getirildi. Alanda kızıl bayraklar taşıyan ve sosyalist şiarlar haykıran önemli bir kitle vardı. Sosyalizm alternatifini güçlendirmenin gerekliliği ve aciliyeti, çok temel bir sorun olarak dile getiriliyordu öncü işçiler tarafından.

Avrupa proletaryasının organik bir parçası olan biz Türkiyeli Ekimci komünist işçiler de 14 Haziran eyleminde sınıf kardeşlerimizle omuz omuzaydık. “Sermayenin saldırılarına karşı tek sınıf, tek cephe!” başlıklı Almanca, Fransızca ve Türkçe binlerce bildiri dağıttık. Değişik dillerde ve değişik sloganlardan oluşan on pankart açtık. Alanın muhtelif yerlerine astığımız ve taşıdığımız pankartlar büyük bir ilgi gördü. Ayrıca sömürgeci faşist Türk ordusunun Güney Kürdistan işgali güncelliğini koruduğu için “Faşist Türk Ordusu Kürdistan’dan Defol!” şiarının yer aldığı Almanca ve Türkçe yazılı pankartlarımız da büyük bir ilgi gördü. Böylesine önemli bir eyleme Türkiyeli örgütler ne ilgi gösterdiler, ne de katıldılar. Buna paralel olarak Türkiyeli işçilerin sayısı da çok sınırlıydı.

Sonuç olarak tekellerin Avrupası’na karşı işçi sınıfı ve emekçiler ortak birleşik mücadelenin yolunu açmışlardır. Önümüzdeki dönemde Avrupa işçi hareketinin daha ileri mevzilerde kapitalizme karşı kararlı bir mücadele sergileneceği gerçeği tüm açıklığıyla görülmüştür.

Avrupa’dan Ekimci İşçiler

Renault'dan sonra Electrolux fabrikalarını kapatıyor...

Binlerce işçiye kapsayan tensikat saldırısı kapıda!

Geçen Mart ayında, Fransız otomobil tekelisi Renault'un Belçika'nın Vilvorde kentinde bulunan üretim ünitesini aniden kapatma kararı alması "asrın olayı" diye tanımlanmıştı. Avrupa'nın genelinde bir şok, bir skandal etkisi yaratmış olan bu karar kısa süre içinde bir tepki selinin yükselmesine neden olmuştu. Kıtada ilk euro-grev bu olaydan hareketle patlak vermişti.

O dönem konuya ilişkin değerlendirmede, sorunun hiç de olağanüstü bir özellik taşımadığını belirtmiştik. Kararın sermayenin saldırı kampanyasının olağan bir parçası olduğunu açıklamaya çalışmıştık. "(.....) Vilvorde fabrikasının kapatılması ve orada çalışan 3000'i aşkın emekçinin manu militari kapı dışı edilmesi hiç de asrın olayı sayılamaz. (...) Eğer karşı tepki yeterince güçlü olmaz ve sermayenin planlarını geri püskürtmeye yetmezse Vilvorde gelecekte söz konusu saldırı kampanyasının ilk basamağı olarak anılacaktır." demiştik.

Nitekim öyle de oldu. Aradan henüz kısa bir süre geçti. Renault'un kararına karşı tepkiler ise canlılığını halen önemli ölçüde korumaktadır. Buna rağmen, Vilvorde'la başlayan saldırı kampanyası büyüyerek sürmektedir. Bir başka ifade ile, Renault buzu kırmış, yolu açmıştır.

12 bin işçinin işine son vermeye hazırlanıyor!

Bunun en çarpıcı örneklerinden biri geçtiğimiz günlerde yaşandı. Beyaz eşya pazarının dünya ölçeğindeki iki numaralı İsveç Electrolux tekelisi 12 Haziran günü yaptığı açıklama ile 25 fabrikayı ve 50 depoyu kapatacağını, 12 bin işçinin işine son vereceğini ilan etti. Bu karar herşeyden önce, Vilvorde'un sermayenin saldırı kampanyasında nasıl bir ilk basamak işlevi gördüğünü ve saldırıların dozunun ne oranda arttığını göstermektedir.

Kararın açıklanmasıyla birlikte Electrolux'un hisse senetleri Stockholm borsasında aniden %14'lük bir artış kaydettiler. Yani, rantiyeciler ve spekülasyoncular Electrolux'un binlerce işçiye sokağa atma kararını büyük bir coşkuyla selamlamış oldular.

Aşağıdaki tablo ve veriler, Electrolux tekelisi hakkında genel bilgiler vermenin yanı sıra, toplu işten atma kararının mantığı ve somut uygulama biçimi konusunda önemli veriler sunmaktadır. Zira, Electrolux hangi coğrafik alandaki üretim birimlerini

Coğrafik alan	Fabrika sayısı	Toplam efektif oranı
Avrupa	95	% 60
Kuzey Amerika	33	% 2
Latin Amerika	9	% 8
Asya	10	% 10
Afrika	3	% 0,3
Avusturalya	2	% 0,6

kapatacağını henüz açıklamış değildir.

Tekeller arası rekabetin faturasını işçiler ödüyor!

Beyaz eşya üretiminin dünya sıralamasında ABD tekelisi Whirlpool ilk sırayı tutmaktadır. Electrolux ikinci konumdadır. Her iki tekel arasındaki şiddetli rekabet '80'li yılların başlarından bu yana süregelmektedir. Bu zaman zarfında aynı sektördeki sayısız işletme ya iflasa zorlanmış, ya da bu iki tekel tarafından yutulmuş paylaşılmıştır. '80'li yıllarda Electrolux ABD kökenli White, Frigidaire ve Kelvinastor gibi önemli tekelleri satın almış ve Amerikan pazarına güçlü bir biçimde girmeyi başarmıştır. 1995 yılında ise Alman AEG'ye el koymuştur.

Whirlpool ise diğer taraftan, toplu işçi kıyımını sistematikleştirerek, ücretleri dondurarak, üretim birimlerini emek gücünün ucuz olduğu geri kalmış ülkelere transfer ederek ve 1989 yılında ünlü Hollanda tekelisi Philips'i yutup Avrupa pazarına doğrudan el atarak Electrolux'un saldırganlığına karşı koymaya çalışmıştır.

Aynı şekilde söz konusu rekabet icabı, 1989 yılında 152.000 kişi çalıştıran Electrolux 1989/94 yılları

arasında üretimin maliyetini düşürmek ve Whirlpool karşısında daha fazla rekabet marjı elde etmek amacıyla 43.400 işçinin, yani personelin %28'inin işine son verilmiştir.

Bugün bu dev pazarın dünya ölçeğinde esas olarak bu iki tekel tarafından paylaşılmış olması aralarındaki güçler dengesinin hassaslaşmasını, rekabetin ve saldırganlığın daha da keskinleşmesini beraberinde getirmektedir. Söz konusu iki tekel arasındaki ticari savaşın kızışmasına ivme katan diğer bir faktör ise, bir başka gücün pazara girmeye başlaması olmaktadır.

Bu güç, tipik örneğini Güney Kore'li Daewoo'nun oluşturduğu, Asya kökenli üretimdir. Bilindiği gibi Güney Kore'nin yanı sıra başka Asya ülkeleri de söz konusu pazar için üretime yeterli bir teknik altyapıya ve donanımına sahiptirler. Teknolojik donanımın, mesleki yetkinliğin yanı sıra Asya kökenli üretimin en temel özelliklerinden biri sömürülen emek gücünün değeridir. Bu yörenin tekellerinin uluslararası pazarda pay koparmalarında, ticari savaşta üstünlük sağlamalarında ve dolayısıyla Avrupa'lı çıkartmalarında belirleyici rolü oynayan

faktör, o bölgede süngünün zoru ile sömürülen, nerdeyse angaryaya çalıştırılan yetkin emek gücüdür.

Saldırı sessizlikle karşılandı!

Electrolux yönetiminin pazardaki konumunu koruma ve eğer mümkünse Whirlpool'u sollama için başlattığı toplu işçi kıyımı ve yeniden yapılanma programı, Vilvorde'un tam tersine, kayda değer bir tepki yaratmadı. Hatta, Electrolux sendikalar platformu başkanı Roland Mörk, yönetimin kararının "gerekliliğine" inandığını belirtme yoluna gitti. Yani anlayışla karşıladığını, katıldığını ifade ederek, "bunun er ya da geç böyle olacağı belli idi. Faaliyetimizi garantilemek için kârlı olmak zorundayız. Ama, bunun, işten atılacaklar için bir felaket olduğu da açıktır." demektedir. Bu sessizliğin bir diğer nedeni, söz konusu planın önümüzdeki iki yıla yayılarak uygulanacağından kaynaklanmaktadır.

Electrolux hangi üretim birimlerinin kapatılacağını saklı tutmakla, saldırının hedefini belirtmemekle tepki doğmasını engellemiştir. Yani Vilvorde'dan ders çıkarmıştır. Ancak, Electrolux'un üretim ünitelerinin coğrafik dağılımını gösteren yandaki tablo, hedef seçilen birimleri çok açık bir biçimde göstermektedir.

Electrolux'un kapatacağı fabrikalar Avrupa'daki üretim birimleri içindedirler. Çünkü, tekeller arası rekabetteki temel kıstaslardan biri, Asya gibi yetkin emek gücünün en ucuz sömürüldüğü tarzda yapılanmaktır. En fazla üretim biriminin (95) ve dolayısıyla personel oranının (%60) Avrupa kıtasında olması şimdilik saklı tutulmaya çalışılan hedefi göstermektedir. Kaldı ki, Electrolux'un, aynı plan çerçevesinde, üretiminin bir bölümünü taşeronlaştırmayı, yani emek gücünün ucuz olduğu yörelere transfer etmeyi de amaçladığını açıklamış bulunuyor.

Electrolux iki yıla sığdıracağını iddia ettiği kararını, oluşacak tepkilerin düzeyini gözeterek büyük bir ihtimalle erkene alacaktır. Avrupa genelinde son dönemde emekçi mücadelelerinde görülen canlanma ve genelleşme Electrolux'un kararıyla doğrudan bağlantılıdır. Böylece binlerce işçiye sokağa atarak bir taraftan Whirlpool'a karşı konumunu sağlamlaştırmayı, diğer yandan da pazarını Daewoo gibi yeni yetmelere karşı korumayı hedeflemektedir.

“Yeni NATO” ve çatışan çıkarlar

NATO'nun geçtiğimiz hafta yapılan toplantılarında Polonya, Macaristan ve Çek Cumhuriyetinin üyeliği görüşüldü. Buna göre, 1999 yılında üç yeni ülkenin üyeliği kesinleşmiş görünüyor. Clinton her üç ülkeye sahip çıkarak ABD emperyalizminin tavrını koydu. NATO üyesi 16 ülke bu yeni ülkelerin üyeliği konusunda anlaşmış durumdadır. Fakat yine de çatışan çıkarları birarada tutmak kolay olmuyor.

Fransa daha önce Romanya'nın alınmaması durumunda bu yöndeki çalışmaları engelleyeceğini duyurmuştu. İtalya Slovenya'nın üye olmasına destek sunuyordu. Almanya ise sadece “büyük güç” gösterisi sergilemiş, herhangi bir ülkeden yana tavır koymamıştı.

Varşova Paketi'nin dağılması NATO'yu yeni sorunlarla yüzyüze bıraktı. Politik düşmanın/karşı askeri gücün yok olması, politik-militarist bir savunma birliği olan NATO'yu bir boşluğa, başka bir ifadeyle kimlik krizine itti. Zira NATO karşı düşmanın saldırılarını önlemek gerekçesiyle oluşturulmuştu. Askeri politika ve planlar, silahlanma programları bu düşman ile ilişkilendirilerek gerçekleştiriliyordu.

Düşmanın dağılması, bugüne dek iyi geçinen dostları yeni bir durumla karşı karşıya getirdi. Geçerli olan askeri birlik yeni anlamlar kazanmak zorundaydı. Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından NATO, bir güvenlik sistemine dönüştürüldüğü durumda, Rusya da dahil bütün diğer ülkeleri kapsamak zorundaydı. Fakat özellikle Almanya ve ABD, NATO'nun ilk etapta eski yapısıyla kalmasında ısrar ettiler.

ABD ve Almanya Doğu'ya yayılmanın esas güçleri

ABD emperyalizminin NATO'nun varolan yapısıyla korunması ve genişletilmesindeki ısrarı öncelikle Avrupa'daki etkisinin pekiştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıyla ilişkilidir. NATO'ya farklı bir içerik verilmesi ABD emperyalizminin Avrupa'daki güç ve etkinliğinin gerilemesi anlamına gelecektir. Nitekim Avrupalı emperyalistler de Avrupa Birliği'nin ortak dış güvenlik politikası çerçevesinde yeni askeri oluşumlara gitmektedir. Bu da ABD'nin kaygılarının yersiz olmadığını göstermektedir.

Bu nedenle ABD Avrupa Birliği'nin Doğu'ya doğru genişlemesine karşı ikili bir tutum sergiliyor. Bir taraftan Japonya'ya karşı güçlü bir Avrupa Birliği'nden yana tavır alırken, diğer taraftan bu gücü sınırlamak istiyor. Böylece NATO'nun Doğu'ya genişlemesinin yaratacağı yan etkileri kendi lehine çevirmeyi amaçlıyor.

Eski Doğu Bloku ülkelerinin ekonomik göstergeleri gözönünde bulundurulduğunda, üye alınmaları durumunda Avrupa Birliği için büyük bir ekonomik, politik ve mali yük oluşturacağı açıktır. Politik tercihlerden dolayı bu ülkelerin Avrupa Birliği'ne alınmasının yaratacağı sorunlar ABD'ye ek avantajlar sağlayacaktır. Bu gerçeklerin bilinciyle hareket eden ABD, Rusya'ya karşı politikasında tümüyle dışlayıcı bir çizgi izlemedi. Ama Rusya'nın önemli bir güç olarak bütün süreçlere katılmasını da engelledi.

Almanya ise bu konuda daha temkinli davrandı. Rusya'yı başından itibaren Avrupa'nın güvenliğini tehdit eden bir unsur olarak değerlendirdi. Eski Varşova Paketi diğer ülkeleri ise destekleyerek Doğu'daki etkinliğini artırdı. Helmut Kohl Şubat '94'de Rusya'yı şu sözlerle uyarıyordu: “Rusya'nın davranışlarıyla komşularına güven vermesi gerekmektedir. Etkinlik yaratma, çıkar alanlarını genişletme çabası buna ters düşer.”

NATO'nun Doğu'ya genişleme politikası eski Varşova Paketi ülkelerini Rusya'nın ekseninden çıkararak Almanya'nın uyduları konumuna getirmektir. Bu stratejinin bir parçası olarak, Alman emperyalizminin temsilcileri Avrupa Birliği'nin militaristleştirilmesi politikasını gündeme getirdiler. Bir yandan Orta ve Doğu Avrupa ülkelerine NATO'ya üyelik üzerinden Avrupa Birliği'ne üyelik ve ekonomik ayrıcalıklar vaat edilirken, diğer yandan özellikle Almanya bu ülkelerden üye olmadan önce askeri görevler üslenmesini talep etti. İsveç, Finlandiya ve Avusturya geleneksel tarafsız tutumlarını terk etmeye zorlandı. Şimdiye kadar tarafsız olan bu ülkelerin politik bir bloka üye olmaları Rusya için yeni bir güçlük anlamına geliyor.

“Rusya'nın sınırları”

Yeni üyelerle birlikte NATO'nun Rusya sınırlarına dayanması, bu ülkenin Avrupa'daki gücünü tümüyle yitirmesi, buradan kovulması demektir. Bu ise ekonomik olarak Rusya'yı güç bir duruma düşürecektir. Rusya 1994'te ihracatının %41'ni, ithalatının ise %43'ünü Doğu Bloku ülkeleri ile yapmaktadır. NATO'nun Doğu'ya genişlemesi Rusya'nın bu pazarı kapırmaması demektir. Rusya buna direnmeye çalışıyor. Bu pazarın ABD, Alman ve Fransız tekellerinin denetimine girmesi ise, bu ülkeler arasında çelişki ve çatışmaların temelini oluşturuyor. Son NATO toplantısında, özellikle ABD ve Fransa arasında yaşanan çatışmanın gerisinde, Doğu Avrupa'daki pazar alanlarını paylaşım sorunu yatmaktadır.

Zimbabve: “Ulusal bağımsızlık”ın sınırları

18 Nisan 1980'de bağımsız devlet statüsüne kavuşan Zimbabve'de hala İngiliz sömürgeciligi ve beyaz sermaye sahipleri tarafından biçimlendirilen sosyo-ekonomik, politik yapılanmalar hakim. Halkın %93'ünü siyahların oluşturduğu Zimbabve'de ekonominin tümü beyaz azınlık tarafından denetlenmektedir. Yeni siyah yönetim altında toplumsal durumlarda bir değişikliğin yaratılacağını uman siyah halk, 17 yıl önce olduğu gibi bugün de egemen beyaz azınlığa bağımlı ve bu azınlık tarafından sömürülmekte. Yani eski toplumsal ilişkiler bütün çıplaklığıyla varlığını sürdürmekte.

1960'lı yıllarda İngiliz sömürgecilğine karşı gelişen ulusal kurtuluş hareketi, Zimbabve'yi emperyalizmin egemenliğinden kurtarıp, ulusal demokratik bir toplum yaratmayı amaçlıyordu. Bu amaçla Yoşna Nkomo önderliğinde 1961'de Zimbabve Afrika Halk Birliği (ZAPU) ile 1963'te Ndabadingi önderliğinde ZAPU'dan ayrılan bir grup tarafından Zimbabve Afrika Ulusal Birliği (ZANU) kuruldu. Aynı örgütlenmelerin ardında programatik farklılıklardan öte etnik-bölgesel nedenler yatıyordu. 1976'da Cenevre'de gerçekleşen Rodezya Konferansı sonucunda iki örgüt birleşerek tek bir yurtsever cepheyi oluşturdu.

Sovyetler Birliği'nin varlığı ve azgın emperyalist sömürü, ulusal demokratik bir devlet için mücadele ettiğini propaganda eden cephenin sosyalizm söylemini de kullanmasına yolaçtı. Bu temelde '70'li yıllarda bir çok bölgede silahlı mücadele geliştirildi. Hareket esas itibarıyla siyah seçkin bir tabakanın varolan toplumsal ilişkileri devrimci bir temelde dönüştürmek yerine (ki buna ne sınıfsal ne de ideolojik-politik konuları elveriyordu) politik bir çerçevede yönetimde pay almak istemine dayanıyordu.

1980'lerin başında ZANU başkanı Robert Mugabe (şimdiki devlet başkanı) siyah halk lehine bir dizi ekonomik, sosyal ve politik dönüşümü sağlayacaklarını vaadediyordu. Yönetimin ilk yıllarında kooperatifçiliği ve kamu işletmelerini destekleyici bir program uygulanmaya çalışıldı. Bu ekonomik-politik program halkın problemlerini çözmeden öte, siyah bir burjuva kastı oluşturma çabalarının ilk adımlarıydı.

Bu yönde alınan önlemler “soğuk savaş”ın sona ermesinden sonra yerini IMF ve Dünya Bankası'nın ekonomik-politik egemenliğine bıraktı. Politik bağımsızlığın getirdiği avantajları da kullanarak ekonomik bir güç olma çabasına giren yeni siyah elit, uluslararası sermayenin duvarlarına çarptı. Bu yeni burjuva tabaka başarılı olamadığı ölçüde “siyah kimlik sorunu”nu kullanarak beyaz yönetimden pay rica etmeye başladı. “Yerli İşletmeleri Geliştirme Merkezi” (İBDC) türünden bir oluşumla yerli kapitalist bir sınıfın gelişmesi sağlanmaya çalışıldı.

Fakat emperyalist egemenlik koşullarında bağımsız bir ulusal burjuva sınıfın oluşma olanaklarının ne olduğunu da bu süreç gösterdi. Ancak egemen beyaz sermayeye bağlanarak, bu sermayenin ihtiyaç duyduğu yan işleri gerçekleştirerek, onun bir uzantısı haline gelerek bunun mümkün olabileceğini gösterdi. Örneğin bugün “80 bin beyaz 11 milyon siyahı sömürüyor” diyor siyah bir burjuva. Böylece yalnızca sömürüdeki eşitsiz dağılıma dikkat çekiyor.

Bugün siyahların politik yönetimdeki ağırlığına rağmen, siyah halkın yoksulluğu ile beyaz azınlığın serveti arasındaki uçurum gittikçe büyümektedir. Kitlelerde yeni yönetime karşı gelişen gösteriler ve tepkiler, siyah elit tarafından, siyahlara ekonomik imkanlar sağlanması parolasıyla beyaz sermaye üzerinde baskı unsuru olarak kullanılmaya çalışılmaktadır.

Çağımızda burjuva anlamda bir politik özgürlüğün ne anlama geldiği, bunun sermayenin uluslararası çaptaki egemenliğini geriletmediği/geriletemeyeceği Zimbabve örneği üzerinden de açıkça görülmektedir. Halk siyah yönetim altında sermayenin sömürüsü altında yine ezilmektedir. Bunun içindir ki emekçi kitleler bir çok bölgede şimdiden bağımsız örgütlenmeler oluşturmuşlardır. Önemli olan bunun politik ifadesini bulmasıdır.

Üç baltık ülkesinin NATO'ya üyelik çabası

Estonya, Letonya ve Litvanya bütün geleceğini NATO üyeliğine bağlamış durumdadır. NATO'ya girmeyi Rusya'dan korunmanın, “bağımsızlık” istemlerini güvencelemenin tek çıkış yolu olarak görüyorlar. “NATO ve sadece NATO bize Rusya'ya karşı kendimizi koruma garantisi verebilir” diyen bir Estonyalı politikacı, bu üç ülkenin “bağımsızlık” sorununa bakışlarının ne olduğunu yeterli açıklıkta ortaya koyuyor.

Ekonomik zorluklarına rağmen bu ülkeler büyük bir çaba harcayarak NATO'ya üye olmanın gereklerini yerine getirmeye çalışıyorlar. Bunun için Estonya savunma bütçesini ikiye katlarken, Letonya %80'e, Litvanya ise %50'ye çıkardı. Ayrıca NATO'nun Bosna'daki İFOR/SFOR operasyonlarına aktif katılıyorlar. NATO Litvanya topraklarını 1994'ten bu yana askeri amaçlar için kullanmaktadır. Bu amaçla bu

ülkeler 1990'dan itibaren NATO'nun askeri normlarına uygun olarak ordularını reorganize ettiler. Bölgede operasyonlara girebilecek ortak bir askeri güç oluşturdular.

Bu süreç bu ülkeleri batı emperyalizmine tümüyle bağımlı bir konuma getirmiştir. Fakat buna rağmen üyelik sıralamasının sonunda yeralmaları engel olamamıştır.

Paris zirvesinden hemen sonra Yeltsin Baltık ülkelerinin NATO'ya alınması durumunda yapılan bütün anlaşmaları iptal edeceği tehdidini savurdu. Bu ülkelerin durumu Batı emperyalizmini zor durumda bırakıyor. Hem Rusya ile ilişkilerini bozmak, hem de NATO'ya üye yapmadıkları bir durumda bu ülkeler nezdinde inandırıcılıkların yitirmek istemiyorlar. Tüm bunlar emperyalist dünyanın yeni çelişkilerini ortaya koymaktadır. Baltık ülkeleri de yeni bir çelişki alanı olarak bu tablodaki yerini almaktadır.

Burjuvazinin sanat seviciliği üzerine notlar

Sermayenin son yıllarda, dilinden düşürmediği iki gözde kavramı var. Globalleşme bunlardan biri. Onlar ne derse desin, globalleşme; sermayenin saldırı politikalarının tek elden üretilmesi ve ortak “dayanışma” içinde uygulanmasından başka bir şey değil. Bu noktada özelleştirme öğretici bir örnektir. Kapitalizmin yapısal krizine sermayenin akıl hocalarınca üretilmiş “yeni çözüm”, özelleştirmedir. Amacı, ezilen sınıfların en küçük hak ve kazanımlarının dahi gaspedilmesidir. İşçi sınıfı ve emekçilerin başka kılıflar bulunarak daha da dizginsiz sömürülmesidir. Globalleşme “Yeni Dünya Düzeni”nin (YDD) temel kavramlarından ve temel yapı taşlarından biridir.

YDD ise, işçi ve emekçilerin gelecekte ümidini kesmiş bir halde yaşamını sürdürmesi ya da sermayenin çizdiği sınırlar dahilinde “ümit” etmesi, yaşamasıdır. Yaratılmak istenen, sermayenin kavalıyla istediği tarafa götürdüğü bir koyun sürüsüdür. Kısaca sermayenin kendisine dikensiz gül bahçesi yaratma denemesidir YDD.

Sermaye 2000’li yıllardaki bu “en yüce hayali” için elinden geleni ardına koymamaktadır. Bunun için toplumsal hayatın her alanına kendi çözümünü dayatmaktadır. İşte burjuvazinin son yıllarda giderek artan sanat seviciliği de bunun ürünüdür.

Bilindiği gibi, sermaye eskiden, küçük müdahaleleri dışta tutulursa, sadece devleti eliyle bunu yapmayı uygun görüyordu. Devlet baskıcı yöntemleriyle “benim olmayan olmasın!” diyerek yapıyordu bunu. Fakat bu hayatın gerçekliğine uymuyor, devlet yeterince sinsi ve kıvrak davranamıyordu. Toplumsal

muhalefetin gelişkinlik düzeyi ile de ilintili olarak, devletin politikaları büyük ölçüde boşa çıkartılıyordu.

Sermaye, devletin bu alandaki rolünü devam ettirmekle beraber artık ipleri dolaysız olarak kendi eline de almıştır. Kendisi de artık işi bizzat hayatın içinden denetlemeye çalışmaktadır. Bunların sonucu olarak sermaye çeşitli adımlar atmıştır/atmaktadır. Hemen tüm sermaye devlerinin ilgili ilgisiz her alanda ödülleri, festivaller vb. düzenlemeleri, olur olmaz her alana sponsor olmaları, yayınevi kurmaları bu adımlardan bazılarıdır.

Yeni durumun bir sonucu olarak, en azından muhalif bilinen bir sanatçı, eskiden sanatını kitlelere ulaştırmak için çeşitli yollar deneyip binbir engelle karşılaşırken; şimdi “aynı olmasına rağmen”, hiçbir engelle karşılaşmadan, çok rahat ulaşabilmektedir. Onun gevşek karakterine uygun olarak rahatlıkla bu yola yönelebilmektedir. Bu aşamadan sonra o artık sermayenin bir “esiri”dir. Artık Yapı Kredi’nin istediği gibi kitaplar yazar, Efes Pilsen’in istediği gibi müzik yapar. Altın Portakal’ı almak için film yapar. Sabancı’nın sponsor olabileceği “sanatsal projeler” hazırlar vs. Yani o, burjuva hukuk deyişiyle, artık bir tacirdir. “Satılık” levhası asılı ürünleriyle (mallarıyla) o burjuva bu burjuva dönüp dolaşmakta, sanatını pazarlamaktadır.

Burjuvazi yukarda karikatürize edilmiş yöntemle sanatın/sanatçının gündemini ve niteliğini belirlemektedir. Bu yolla emekçi kitleler bir kez daha sermayedarlar tarafından yönlendirilmektedir. Dolayısıyla onların sürüleştirmesi hayaline burjuvazi bir

adım daha yaklaşmaktadır.

Hemen belirtelim; “Türkiye bir devrim toprağıdır”. Bununla bağlantılı olarak muhalif-devrimci sanat, bir çok zaafına karşın, her zaman güçlü bir damar olarak varolmuştur. Ve ezilen sınıfların mücadelesinin arttığı/artacağı bulunduğumuz dönemde bu damar da serpilecek, gelişecek ve güçlenecektir. Dolayısıyla söylediklerimizden hiç de bunun artık yok olduğu, olacağı sonucu çıkarılmamalıdır. Söylemek istediğimiz, bunun sermayenin global politikalarının yansması olduğu ve başarılı olması halinde, sınıf mücadelesinde burjuvazi lehine etkin bir silah olarak kullanılacağıdır. Yani “bu burjuvazinin bir sorunu” veya “canının sıkılması” olarak görülmemelidir.(1)

Somut bir örnek: Sermaye tekelleri içerisinde yayıncılık alanında en ataklarından biri Yapı Kredi Bankası’dır. Bu tekel çoğunluğu burjuvazinin has evlatları olan yazar, şair, ideolog vs. yanında Sennur Sezer, Adnan Özyalçın, Gülsüm Cengiz Akyüz gibi “emekten, mücadeleden yana” (2) yazarların ve şairlerin kitaplarını da yayınladı. Burada dikat çeken birinci nokta, ezilen kitlelerin “emekten, mücadeleden yana” bildiği bu vb. yazar ve şairler, adlarıyla bu tekelin adını aynı kitap kapağında gördüğünde kafalarında en azından kendiliğinden bir tarzda yer eden sermaye karşıtlığının dumura uğrayabileceğidir.

Herhangi bir rock festivalinde, ödülde veya sponsorluk olayında da aynı durum söz konusudur. İkinci bir nokta ise, sanat sevicisi bu burjuva tekelinin Gülsüm Akyüz’ün yayınladığı kitabını piyasadan toplatmasıdır. Şekilde görüldüğü üzere açık bir sansürdür yapılan. Sermaye düne kadar

devleti aracılığıyla yaptığını gerektiğinde kendisi bizzat yapmaktadır. “Ancak ben istediğimde var olursun”! “Emekten, mücadeleden yana” sanatçıların eserlerini yayınlamak, konserlerine sponsor olmak, ödül vermekse, amacı onları kendine tabi kılmak olan çirkef bir politikadır. Sonrası ise fazla olan, yani “emekten, mücadeleden yana” olan yanlarını törpülemektir. Aşırı yönlerinin törpülenmesine izin vermeyenin kaderi ise, tümüyle törpülenmektir.

Bu saldırının başarısızlığı için sermaye düzeninin şu veya bu şekilde karşısında olan sanatçılar, işçi ve emekçi kitlelere ulaşmak için, sermayenin icazetine gerek duymadan düzen dışı her türlü alandan fiili/meşru araçlarını yaratmak zorundadır. Diğer tekellerin karanlık girdabında bitmiştir.

Görüldüğü üzere, düzen dışı örgütsel yapılarını tasfiye edip “proletaryanın mücadelesi”ni burjuvazinin icazetine tabi kılanlar, doğal olarak düşünsel planda da “ploleter sanatı” burjuvazinin icazetine tabi kılmakta da sorun görmemektedirler. Onun açtığı alana sere serpe yayılmaktadırlar. Onlar artık burjuvazinin bahçesinde açan ve istendiğinde koparılabilecek dikensiz yaban gülleridir.

Fikret Alkan

Dipnot (1) (2): Evrensel Kültür dergisi. Tamamı şöyle: “Evrensel Kültür Dergisi olarak görüşümüz açıktır. Sennur Sezer’in, Adnan Özyalçın’ın, Gülsüm Akyüz’ün emekten, mücadeleden yana bizim kültürümüzü zenginleştiren eserlerini Yapı Kredi Bankası yayınlıyorsa esas olarak burjuvazinin sorunudur ve burjuvazinin canı sıkılmalıdır.”

Devrimci sanatçının yaşamı ile sanatı birbirinden kopartılamaz!

Gazetemiz çıktığı günden bugüne çeşitli sanatsal üretimlere yer verdi. Ancak bu sanatsal üretim ve yönelimleri şu ana kadar istediğimiz düzeyde bir planlamayla merkezileştiremediğimiz de açık.

Sınıfsal özü iyi kavranmış bir sanat pratiğinin yoğunlaştırılması ve merkezileştirilmesi üzerine daha önceki sayılarımızda bazı yazılar yayınlandı. Yazıların temel vurgusu, okurlarımızda biriken sanatsal pratiğin değerlendirilmesi ve önünün açılması yönündeydi. Okurlarımızdan gelin bu basıncın tam da bizim işlevli ve süreklileştirilmiş bir kültür-sanat sayfası düşüncemizin hayata geçmeye başladığı bir aşamaya denk düşmesi çok olumludur. Bu bizdeki yönelimin okurlarımız üzerindeki etkisine ve aynı zamanda bir birikimin varlığına işaret eder. Fakat, komünistlerde bu birikimin çok daha fazla olması gerektiği de açıktır. Çünkü; komünistler her türlü pratiğin marksizm-leninizm ideolojisinin ışığında belirler. İdeolojimizin bu bağlamda çok net açılımları vardır. Bu açılımları

içselleştirmiş bir komünist sanatsal üretimini mümkün olan en geniş kitlelerle paylaşmak üzere gazetesine yansıtmalıdır. Yoldaşlarımız, okurlarımız sanatsal üretimlerini bir kenarda bekletmemeli, gerekirse bir tartışma platformu oluşturmak üzere tiyatro, müzik, resim, karikatür, edebiyat vb. çalışmalarını da kapsayan her türlü sanat alanı üzerine üretimlerini bu sayfaya aktarmalıdır. Bu konudaki düşünceler kültür-sanat sayfamıza renk katacaktır. Varolan potansiyelin ve düşüncelerin bilinmesi işimizi daha da kolaylaştıracaktır.

Sanat ve pratikteki yeri

Sanatsal üretimimizde yakalanması gereken ana halka, neyi anlattığımız değil, nasıl anlattığımızdır. Her türlü konuyu işleyebiliriz, fakat bunu bir sınıfsal ideolojik zemine oturtmak zorundayız. Sanat ve ideoloji arasındaki sıkı bağlar konusunda hiçbir komünistin kafası bulanık olmamalıdır. Her sınıf kendi sanatçı ve aydın üretilmesini sağlar. Biz işçi sınıfı ideolojisi için ve

tüm ezilenlere sanat yapmak durumundayız. Çünkü; son tahlilde bir sanat ürününün olumlanıp olumlanmaması onun hangi sınıfa hizmet ettiğiyse ölçülür. Sınıfsal içeriğinden koparılmış iyi veya güzel kavramları bizi burjuva hümanizminin tuzağına düşürecektir.

Bugüne dek birçok komünist ve burjuva sanatçısının ürünü, bu kavrayış zayıflığından dolayı olumlanabilmiştir. Bu kavrayış, “gerçekliğin sanatsal özümsemesinin bilimi” olan estetik’in de yanlış yorumlanmasına yolaçar.

Sanat ürününün ortaya çıkış biçimi üreticisinin yaşantısından bağımsız değildir. Sonuçta sanatçı yaşadığı gibi hissedecek, bilincini de yaşam koşulları belirleyecektir. Örneğin; kendisi devrimci olmayan bir sanatçı barikatta, grevde sınıfın devrimci sanatını da yapamaz. Sınıfsız, sömürsüz dünya mücadelesinde destanlar yaratan devrimci-komünistler, yaşadıklarını tarihe ve sınıf mücadelesine maletmek konusunda da en yüksek hassasiyeti

Doğan

PARTİ

*İki göz vardır kişide
Partide ise binlerce göz
Parti görür yedi
ülkeyi,
Bir ili görür tek kişi
görse görse.*

*Bir saati vardır tek
kişinin,
Partinin ise bir sürü
saati var
Öldürülür tek kişi
istenirse
Ama öldürülemez parti
Öncüsüdür o kitlenin
Yürütür kavgaı
Gerçekle beslenen ana
kitapların
Doğru yolunda”*

Bertolt Brecht

Bank-Sen Ege Bölge Başkanı Hüseyin Aslan ve sendika üyesi Esin Okur gerekçe gösterilmeden işten atıldılar.

Gerekçeleri Bellidir

Sendikacılığın en kirli dönemlerini yaşıyoruz. Sendika ağaları "kraldan çok kralcı" kesilmişler, devletin kapı kulluğunu yapıyorlar. Bu bürokratların sınıf karakteri böyledir; güçlü ve örgütlü olanın önünde secdeye yatar, el-etek öperler. Sermaye sınıfı da bundan memnun. "Bunları en etkin nasıl kullanırım"ın hesaplarını yapıyor. Bu yolda kapsamlı adımlar atıyor. Kapı kolluğu öylesine moda ki, kendisini "Emeğin Partisi" diye satanların sendikacıları, ellerine işverenlerin bildirisini alıp işçilere okuyor.

Bu senaryo değişmeli

Sistemle entegrasyon sürecini tamamlamış, sermayenin işçiye saldırısının ana halkasını oluşturan sendika ağalarının yanında, işçiden yana ve yanında olduğu sınıfın bilinciyle hareket eden sendikacılar da yok değil. Hatta bunlar azımsanmayacak kadar var. Bunlardan biri Bank-Sen Ege Bölge Başkanı Hüseyin Aslan. Böyle olduğu için de işten atılmıştır.

Hüseyin Aslan, 16 Haziran'da Tariş-Bank Bölge Müdürlüğü önündeki basın açıklamasında şunları söylüyor; "bugün bir tesadüfle 15-16 Haziran'ın yıldönümüdür. O tarihte dayatılan sendikasızlaştırma, örgütsüzleştirme saldırısı bizzat işçi sınıfı tarafından parçalanmıştır. Keza GİNTM işçilerinin direnişi kazanılmıştır. Biz

Tariş-Bank işverene karşı kararlı bir mücadele sergilemezsek bunun sonuçları yakıcı olur. Korkması gereken biz değil, onlardır. Onlar bir avuç ise, güçlü olan biziz. Şimdi söz bizde, söz çalışanlardadır. Toplu sözleşmeye uymayan, iş barışını bozan onlardır, işverendir. Şimdi üretimden ve tüketimden gelen gücümüzü kullanmanın zamanıdır. Bu ücretli kölelik koşullarında yaşamak istemiyoruz."

Sermaye sınıfı kendilerine hizmette kusur etmeyen Bayram Meral, Rıdvan Budak, Mustafa Özbek, Şemsi Denizer ve onların takipçileri gibilerini sıvazlarken, Hüseyin Aslan gibi işçi sınıfından yana saf tutanları işten atma gibi yollarla kendince cezalandırıyor. Oysa ki kendi temsilcilerini cezalandıracak olan da, ödüllendirecek olan da yine sınıfın kendisidir.

Tehdide, gözdağına rağmen eylem

16 Haziran'da Tariş Bank Bölge Müdürlüğü önünde toplanan kitleye işveren gözdağı vermiş, eyleme katılanları işten atılacağı tehdidini savurmuş, sökmemiştir. DİSK bölge başkanı Musa Çam, Genel-İş, Emekli-Sen, Nakliyat-İş temsilcileri ve emekçilerden oluşan yaklaşık 100 kişi "İş, ekmek yoksa, barış da yok!", "İşçiyiz, güçlüyüz, kazanacağız!", "Yaşasın sınıf dayanışması!", "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!", "Yaşasın

Tariş direnişimiz!" sloganlarını atmıştır.

Kitle bir ağızdan "Hüseyin Aslan yalnız değildir!" sloganını atarken, Hüseyin Aslan sınıfın bütününe seslenmiştir; "Ücretli kölelik koşullarında yaşamak istemiyoruz". Eğer bu sese anlamlı bir destek gelmezse, işçi sınıfının ileri bölükleri, sınıf sendikacılığını savunan ilerici-devrimci sendikacılar bu sesi sahiplenmezlerse Hüseyin Aslan'a gerçek ceza verilmiş olacaktır.

Bank-Sen işçileri eylemliliğe sevk etmek konusunda belli adımlar atmıştır. Genel Müdürlük yemekhanesinde coşkulu bir katılımı yemek boykotu ve alkışlı protesto eylemi gerçekleşmiştir. 13 Haziran Cuma günü Tüm Bank-Sen'de faks çekme eylemi tertip edilmiştir. 16 Haziran Pazartesi günü eylemde Musa Çam, iş bırakmanın gündemlerinde olduğunu ve Tarişbank'ta ilk olarak bu eyleme başlayacağını ve DİSK olarak bu eylemi destekleyeceklerini beyan etmiştir.

"Korkması gereken biz değil, onlardır. Onlar bir avuçtur, güçlü olan biziz." Bu sözler işçilerin bilincine işlenmelidir. Bu gerçekleştigi takdirde devletin kapıkulluğuna soyunanlar ezilip geçilecektir.

**Sermayeye Karşı
Sınıf Savaşını Örelim!**

Bank-Sen'li bir Kızıl Bayrak okuru

Kızıl Bayrak

*Lenin yoldaştan bize kalan
En büyük kavga yoludur bu
Teslim aldık o bayrağı
Dikeceğiz tüm dünyaya*

*Elimizde o şanlı bayrağın
Komünizmin yolunu
öğreniyoruz her gün,
İnsanlar ey güzel insanlar
sizin için her şey
Merhaba demek için
güzel yarınlara*

*Tıpkı şehitlerimiz gibi
Boyun eğmek yok faşizme
Ne işkencede, ne kavgada
ne de darağaçlarında
Bedeni feda edeceğiz bu en
güzel yol uğrunda.*

*Açtık bayrağımızı
kavganın olduğu her bir
yerde*

*Geri dönmek ihanet
olacaktı bu kutsal
mirasa*

*İhanet olacaktı "Marks'a,
Lenin'e, Engels'e
Boşuna olacaktı
yüzyılların kavgası*

Kenan

Mutlu Akü Grevcilerinden Mektup Var!

Biz Mutlu Akü işçileri olarak 3.6.1997 tarihinde greve çıktık. Tabi ki mücadelemize başlayana kadar '96'nın Aralık ayından direniş başlangıcına kadar pek çok bedeller ödemek zorunda kaldık. '96 yılı sonunda çalışma koşullarına, sömürüye, ucuz işçiliğe karşı mücadele yükselten bilinçli, öncü işçi arkadaşlarımız vardı. Bu bilinçli öncü işçi arkadaşlarımızın bazıları, işverenin her zaman işçi atımı için tercih ettiği yeni yıl öncesinde isimlerinin içeriye gitmesi nedeniyle, çoğunluğu geçici işçi olan arkadaşlarımızla birlikte işten atıldılar. O günlerden bu yana mücadelemiz devam etmektedir. Direnişimize başlamadan önce işçiler arasında sendika tarafından satılacağımız korkusu vardı. Bu korku '95

sözleşmesinin resmen satılmasından kaynaklanmaktaydı. İşçi arkadaşlarımızın çoğu gene greve çıkılamayacağını ve satılacağımızı düşünüyordu. Ama kendi aramızda yaptığımız toplantılar sonucunda haklarımızı almak için greve çıkmaktan başka çaremizin kalmadığı konusunda işçi arkadaşlarımızı ikna ettik.

Bizim mücadelemiz sadece ücret mücadelesi değildir. Aynı zamanda işten atılmalara, geçici-kadrolu, eski-yeni işçi ayırımına ve eşel mobile karşıdır. Amacımız iyi bir sözleşme imzalamak ve sözleşmeden sonra gelmesi muhtemel işçi kıyımına engel olmaktır. Bu anlamıyla direnişimizin sonucu ne olursa olsun mücadelemiz devam edecek.

Bu mücadelemizde yanımızda olup bize her zaman destek veren, yardımcı olan Kızıl Bayrak çalışanlarına sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz. Direnişimize tüm sınıf kardeşlerimizin destek vermesini bekliyoruz!

**Yaşasın Mutlu Akü Direnişimiz!
İşçilerin Birliği Sermayeyi Yenecek!**

Kızıl Bayrak okuru
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rantey.org>

Sun Tekstil'de DİSK Darbesi!

1970'li yıllarda işçi sınıfı kendisine karşı yapılan tüm baskı ve hak gasplarına karşı kendiliğinden bir hareketlenmeyle karşı koyuşa geçti. Öncü devrimci işçilerin başını çektiği ve tüm işçilerin sahiplenerek kurduğu DİSK, gün geçtikçe güçlenip bağımsız sendikal örgütlenmenin başını çekiyordu. İşçi sınıfının örgütlenme haklarının ve özgürlüklerinin önüne geçmek isteyen burjuvazi, sendikalar üzerinde değişiklikler yaparak DİSK'i yok etmeyi hedefledi. Fakat işçiler sendikal hak ve özgürlüklerine sahip çıktılar. 15-16 Haziran direnişiyle İzmit ve İstanbul'da hemen her işyeri bir direniş odağına dönüştü. Sokaklar görkemli direniş ve eylemlere sahne oldu. Dört işçi şehit düştü. İşçiler tarihi bir kez daha imzalarını attılar ve sonuçta kazanan yine işçiler oldu. Bugün aradan 27 yıl geçti.

Geçtiğimiz süreçte Merter'de bulunan Sun Tekstil işçileri de sendikal çalışmak ve sosyal haklarını kazanmak için direnişe geçtiler ve DİSK'e bağlı bir sendikaya üye oldular. Bu tamamıyla işçilerin kendi çabalarıyla oldu. Çünkü DİSK eski niteliğini yitirmiş, sendika ağalarının eline geçmiş ve düzenin sözcüsü olmuştur.

Sun'da 400 işçi çalışmasına rağmen, sendikanın öncülük yapmaması ve EMEP gibi reformizmin çamuruna saplanmış bir hareketin etkisiyle 15-16 Haziran direnişiyle ilgili yapılan basın açıklamasına iki elin parmağını geçmeyecek sayıda işçi katıldı. Bu da bize bir kez daha gösterdi ki devrimci bir direniş ve öncülüğün olmadığı yerde kazanım da yok denilecek kadar azdır.

Kahrolsun Sendika Ağaları!

Bir grup tekstil işçisi

Güney
Kürdistan
İşgaline son!

Kardeş Kürt halkına özgürlük!

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete